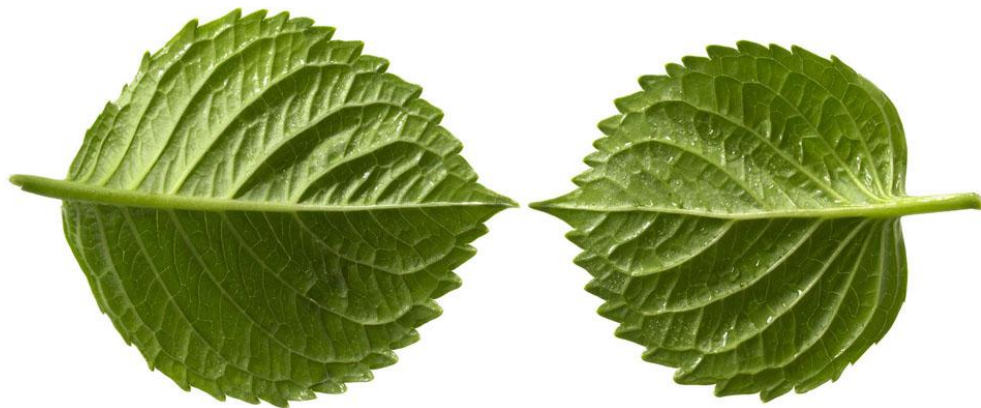

Wzorcowe Skonsolidowane
Sprawozdanie Finansowe 2009
według MSSF

W kształcie zatwierdzonym
przez Unię Europejską

Komentarz do Wzorcowego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego sporządzonego na 31 grudnia 2009 roku

Załączony wzór skonsolidowanego sprawozdania finansowego został opracowany w celu zilustrowania ujawnień wymaganych przez Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską, dla sprawozdań finansowych sporządzanych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 roku i później.

Przy sporządzeniu niniejszego wzorcowego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przyjęto pewne założenia, które muszą być brane pod uwagę w trakcie lektury publikacji i jej późniejszego wykorzystania:

- (a) Przyjęto założenie, że prezentująca skonsolidowane sprawozdanie finansowe spółka dominująca ABC już od kilku lat sporządza swe sprawozdania zgodnie z MSSF; nie jest zatem jednostką stosującą MSSF po raz pierwszy. Czytelnicy, których jednostki będą sporządzały sprawozdanie finansowe zgodne z MSSF po raz pierwszy, powinni odnieść się do zapisów MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy” po szczegółowe wskazówki dotyczące wymagań przewidzianych dla takiego sprawozdania.
- (b) Zaprezentowany w niniejszym dokumencie wzór skonsolidowanego sprawozdania finansowego opracowano z pominięciem specyficznych lokalnych przepisów prawnych. Sporządzający sprawozdania finansowe powinni zadbać o to, by zasady i podejścia wybierane w ramach MSSF nie stały w sprzeczności z lokalnymi przepisami. Dodatkowe ujawnienia (np. dotyczące innej szczegółowości ujawnień w zakresie wynagrodzeń wyższego kierownictwa, czy informacji na temat wynagrodzenia audytora) mogą się okazać konieczne ze względu na lokalne przepisy giełdowe lub inne wymagania. Sporządzający sprawozdania finansowe mają obowiązek uwzględnić w sprawozdaniu jednostki wszelkie lokalne wymagania prawne.
- (c) W przedstawianym tu wzorze Czytelnicy znajdą pozycje o wartościach zerowych, niekoniecznie znaczące dla opisywanej Grupy ABC, ale potencjalnie znaczące dla innych korzystających ze wzoru jednostek. Nie oznacza to jednak, że przedstawiono w nim wszelkie możliwe ujawnienia ani że jednostki mają obowiązek zamieszczania w swych sprawozdaniach finansowych pozycji o wartościach zerowych. We wzorze zilustrowano także dopuszczane przez MSSF wariantowe sposoby prezentacji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów środków pieniężnych. Sporządzający sprawozdania finansowe powinni wybrać sposób prezentacji najstosowniejszy do sytuacji ich jednostki.
- (d) Noty dotyczące różnic w zakresie platformy standardów zatwierdzonych do stosowania w UE zostały przedstawione w oparciu o stan na dzień 5 marca 2009 roku. Sporządzający sprawozdania finansowe powinni brać pod uwagę aktualny stan zatwierdzenia regulacji MSSF w UE i dokonać ujawnienia obejmującego najnowszy status zatwierdzenia w stosunku do daty publikacji sprawozdania finansowego.
- (e) Znowelizowany standard MSR 1 „Prezentacja Sprawozdań Finansowych” mający zastosowanie do sprawozdań sporządzanych za 2009 rok wymaga, aby w określonych przypadkach dane porównywalne dla sprawozdania z sytuacji finansowej (bilans) oraz not do tych pozycji obejmowały dwa okresy porównywalne. Dla zwiększenia czytelności niniejszej publikacji te wymagania pominięto, natomiast sporządzający sprawozdania finansowe winni brać pod uwagę wszystkie okoliczności wymagające ujawnienia tych dodatkowych informacji.

Spis treści	Strona
Sprawozdanie z Całkowitych Dochodów za okres od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 roku [układ kalkulacyjny]	6
Sprawozdanie z Całkowitych Dochodów za okres od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 roku [układ porównawczy]	8
Skonsolidowane Sprawozdanie z Sytuacji Finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 roku	10
Skonsolidowane Sprawozdanie ze Zmian w Kapitale Własnym za okres od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 roku	12
Skonsolidowane Sprawozdanie z Przepływów Pieniężnych za okres od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 roku [metoda bezpośrednia]	13
Skonsolidowane Sprawozdanie z Przepływów Pieniężnych za okres od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 roku [metoda pośrednia]	14
Noty objaśniające do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2009 roku	16

Indeks not objaśniających do Skonsolidowanego sprawozdania finansowego		Strona
1	Informacje ogólne	16
2	Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej	17
3	Stosowane zasady rachunkowości	23
4	Podstawowe osądy rachunkowe i podstawy szacowania niepewności	38
5	Przychody	40
6	Segmenty operacyjne	40
7	Koszty działalności operacyjnej	44
8	Pozostałe przychody operacyjne	46
9	Pozostałe koszty operacyjne	47
10	Przychody finansowe	48
11	Koszty finansowe	49
12	Podatek dochodowy	50
13	Działalność zaniechana	55
14	Aktywa trwale przeznaczone do zbycia	56
15	Zysk przypadający na jedną akcję	57
16	Rzeczowe aktywa trwale	60
17	Nieruchomości inwestycyjne	62
18	Wartość firmy	63
19	Pozostałe wartości niematerialne i prawne	66
20	Jednostki zależne	68
21	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	68
22	Wspólne Przedsięwzięcia	69
23	Pozostałe aktywa finansowe	70
24	Pozostałe aktywa	71
25	Zapasy	71
26	Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności	71
27	Należności z tytułu leasingu finansowego	73
28	Umowy o budowę	74
29	Kapitał Akcyjny	75
30	Kapitał rezerwowy	77

31	Zysk zatrzymany i dywidendy	81
32	Udziały mniejszościowe	81
33	Kredyty i pożyczki otrzymane	82
34	Pozostałe zobowiązania finansowe	84
35	Rezerwy	84
36	Pozostałe zobowiązania	86
37	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	86
38	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	86
39	Programy świadczeń emerytalnych	87
40	Instrumenty finansowe	91
41	Przychody przyszłych okresów	103
42	Płatności realizowane w formie akcji	104
43	Transakcje z jednostkami powiązanymi	106
44	Przejęcie jednostek zależnych	108
45	Zbycie działalności	110
46	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	111
47	Transakcje niepieniężne i źródła finansowania	111
48	Umowy leasingu operacyjnego	112
49	Zobowiązania do poniesienia wydatków	113
50	Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe	113
51	Zdarzenia po dniu bilansowym	114
52	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	114

Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 [układ kalkulacyjny]

	Nota nr	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
		PLN'000	PLN'000
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	5	140 918	151 840
Koszt własny sprzedaży		(87 899)	(91 840)
Zysk (strata) brutto na sprzedaży		53 019	60 000
Koszty sprzedaży		(13 265)	(11 800)
Koszty zarządu		(7 869)	(13 148)
Pozostałe przychody operacyjne	8	1 919	1 882
Pozostałe koszty operacyjne	9	(3 616)	(2 290)
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		30 188	34 644
Przychody finansowe	10	3 483	2 265
Koszty finansowe	11	(5 309)	(6 360)
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	21	1 186	1 589
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		29 548	32 138
Podatek dochodowy	12	(11 306)	(11 801)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		18 242	20 337
Działalność zaniechana			
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej	13	8 310	9 995
Zysk (strata) netto		26 552	30 332
Inne całkowite dochody			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(57)	121
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		94	81
Rachunkowość zabezpieczeń		56	29
Skutki aktualizacji majątku trwałego		-	1 643
Zyski i straty aktuarialne		-	-
Udział w innych całkowitych dochodach jednostek stowarzyszonych		-	-
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	12	(27)	(562)
Inne całkowite dochody (netto)		66	1 312
Całkowite dochody ogółem		26 618	31 644
Zysk netto przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		22 552	27 569
Udziałowcom mniejszościowym		4 000	2 763
		26 552	30 332
Całkowity dochód ogółem przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		22 618	28 881
Udziałowcom mniejszościowym		4 000	2 763
		26 618	31 644

Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 [układ kalkulacyjny] (cd.)

	Nota nr	Okres zakończony 31/12/2009 PLN'000	Okres zakończony 31/12/2008 PLN'000
Zysk (strata) na jedną akcję (w zł/gr na jedną akcję)	15		
Z działalności kontynuowanej i zaniechanej:			
Zwykły		129,4	136,9
Rozwodniony		121,8	130,5
Z działalności kontynuowanej :			
Zwykły		81,7	87,3
Rozwodniony		76,9	83,2

Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 [układ porównawczy]

	Nota nr	Okres	Okres
		zakończony 31/12/2009	zakończony 31/12/2008
		PLN'000	PLN'000
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	5	140 918	151 840
Pozostałe przychody operacyjne	8	1 919	1 882
Razem przychody z działalności operacyjnej		142 837	153 722
Zmiana stanu produktów		(7 122)	2 118
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki		-	-
Amortyzacja		(12 412)	(13 878)
Zużycie surowców i materiałów		(50 393)	(60 406)
Usługi obce		(6 542)	(4 975)
Koszty świadczeń pracowniczych		(9 803)	(11 655)
Podatki i opłaty		(1 845)	(1 798)
Pozostałe koszty		(4 532)	(3 484)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		(20 000)	(25 000)
Razem koszty działalności operacyjnej	7	(112 649)	(119 078)
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		30 188	34 644
Przychody finansowe	10	3 483	2 265
Koszty finansowe	11	(5 309)	(6 360)
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	21	1 186	1 589
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		29 548	32 138
Podatek dochodowy	12	(11 306)	(11 801)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		18 242	20 337
Działalność zaniechana			
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej	13	8 310	9 995
Zysk (strata) netto		26 552	30 332
Inne całkowite dochody			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(57)	121
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		94	81
Rachunkowość zabezpieczeń		56	29
Skutki aktualizacji majątku trwałego		-	1 643
Zyski i straty aktuarialne		-	-
Udział w innych całkowitych dochodach jednostek stowarzyszonych		-	-
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	12	(27)	(562)
Inne całkowite dochody (netto)		66	1 312
Całkowite dochody ogółem		26 618	31 644
Zysk netto przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		22 552	27 569
Udziałowcom mniejszościowym		4 000	2 763
		26 552	30 332
Całkowity dochód ogółem przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		22 618	28 881
Udziałowcom mniejszościowym		4 000	2 763
		26 618	31 644

Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 [układ porównawczy] (cd.)

	Nota nr	Okres zakończony 31/12/2009 PLN'000	Okres zakończony 31/12/2008 PLN'000
Zysk (strata) na jedną akcję (w zł/gr na jedną akcję)	15		
Z działalności kontynuowanej i zaniechanej:			
Zwykły		129,4	136,9
Rozwodniony		121,8	130,5
Z działalności kontynuowanej :			
Zwykły		81,7	87,3
Rozwodniony		76,9	83,2

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 roku

	Nota nr	Stan na 31/12/2009 PLN'000	Stan na 31/12/2008 PLN'000
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	16	111 235	134 461
Nieruchomości inwestycyjne	17	136	132
Wartość firmy	18	20 253	24 060
Pozostałe wartości niematerialne	19	9 739	11 325
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	21	8 425	7 269
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	12	-	-
Należności z tytułu leasingu finansowego	27	830	717
Pozostałe aktywa finansowe	23	10 411	9 656
Pozostałe aktywa	24	-	-
Aktywa trwałe razem		161 029	187 620
Aktywa obrotowe			
Zapasy	25	31 364	30 242
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	26	18 490	16 292
Należności z tytułu leasingu finansowego	27	198	188
Pozostałe aktywa finansowe	23	8 757	6 949
Bieżące aktywa podatkowe	12	85	60
Pozostałe aktywa	24	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	46	20 199	19 778
		79 093	73 509
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	14	22 336	-
Aktywa obrotowe razem		101 429	73 509
Aktywa razem		262 458	261 129

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 roku (cd.)

	Nota nr	Stan na 31/12/2009 PLN'000	Stan na 31/12/2008 PLN'000
PASYWA			
Kapitał własny			
Wyemitowany kapitał akcyjny	29	17 819	23 005
Nadwyżka ze sprzedaży akcji	29	14 620	25 667
Kapitał rezerwowy	30	4 237	3 376
Zyski zatrzymane	31	110 351	94 986
		147 027	147 034
Wielkości ujęte bezpośrednio w kapitale, związane z aktywami klasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	14	-	-
		147 027	147 034
Kapitały przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej		-	-
		147 027	147 034
Kapitały przypadające udziałowcom mniejszościowym	32	24 005	20 005
Razem kapitał własny		171 032	167 039
Zobowiązania długoterminowe			
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	33	32 611	31 478
Pozostałe zobowiązania finansowe	34	-	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych	39	508	352
Rezerwa na podatek odroczone	12	4 587	3 693
Rezerwy długoterminowe	35	2 219	2 231
Przychody przyszłych okresów	41	79	95
Pozostałe zobowiązania	36	180	270
Zobowiązania długoterminowe razem		40 184	38 119
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	37	16 312	21 143
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	33	22 446	25 600
Pozostałe zobowiązania finansowe	34	116	18
Bieżące zobowiązania podatkowe	12	5 133	5 868
Rezerwy krótkoterminowe	35	3 356	3 195
Przychody przyszłych okresów	41	105	52
Pozostałe zobowiązania	36	90	95
		47 558	55 971
Zobowiązania związane bezpośrednio z aktywami trwałymi klasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	14	3 684	-
Zobowiązania krótkoterminowe razem		51 242	55 971
Zobowiązania razem		91 426	94 090
Pasywa razem		262 458	261 129

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji	Kapitał rezerwowy ogółem	Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny aktywów trwałych	Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny inwestycji	Kapitał rezerwowy na świadczenia pracownicze rozliczane metodą praw własności	Kapitał rezerwowy na zabezpieczenia	Kapitał rezerwowy na przewalutowanie	Nadwyżka ze sprzedaży opcji na obligacje zamienne	Zyski zatrzymane	Przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej	Przypadające udziałowcom mniejszościowym	Razem
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na 1 stycznia 2008 roku	23 005	25 667	807	51	470	-	258	140	-	73 917	124 315	17 242	141 557
Wpływ zmiany zasad księgowania programów lojalnościowych dla klientów (nota nr 2.2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(21)	(21)	-	(21)
Po przekształceniu	23 005	25 667	807	51	470	-	258	140	-	73 896	124 294	17 242	141 536
Ujęcie płatności dokonywanych w formie akcji	-	-	-	-	-	338	-	-	-	-	338	-	338
Wyplata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(6 479)	(6 479)	-	(6 479)
Ujęte przychody i koszty razem	-	-	-	1 150	57	-	20	85	-	27 569	28 881	2 763	31 644
Stan na 31 grudnia 2008 roku	23 005	25 667	807	1 201	527	338	278	225	-	94 986	147 034	20 005	167 039
Ujęcie płatności dokonywanych w formie akcji	-	-	-	-	-	206	-	-	-	-	206	-	206
Emisja akcji zwykłych w ramach planu pracowniczych opcji na akcje	314	-	-	-	-	-	-	-	-	-	314	-	314
Emisja akcji zwykłych z tytułu świadczonych usług doradczych	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	8
Emisja zamiennych akcji preferencyjnych bez prawa do dywidendy	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	100
Emisja obligacji zamiennych	-	-	-	-	-	-	-	-	834	-	834	-	834
Koszty emisji akcji	-	(6)	-	-	-	-	-	-	-	-	(6)	-	(6)
Odkup akcji zwykłych	(5 603)	(10 853)	-	-	-	-	-	-	-	(555)	(17 011)	-	(17 011)
Koszty odkupu akcji zwykłych	-	(277)	-	-	-	-	-	-	-	-	(277)	-	(277)
Przeniesienie do zysków zatrzymanych	-	-	-	(3)	-	-	-	-	-	3	-	-	-
Wyplata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(6 635)	(6 635)	-	(6 635)
Powiązany podatek dochodowy	-	84	-	-	-	-	-	-	(242)	-	(158)	-	(158)
Ujęte przychody i koszty razem	-	-	-	-	66	-	39	(39)	-	22 552	22 618	4 000	26 618
Stan na 31 grudnia 2009 roku	17 819	14 620	807	1 198	593	544	317	186	592	110 351	147 027	24 005	171 032

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 [metoda bezpośrednia]

	Nota nr	Okres	Okres
		zakończony 31/12/2009	zakończony 31/12/2008
		PLN'000	PLN'000
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Wpływy od klientów		211 138	214 487
Płatności na rzecz dostawców i pracowników		(164 900)	(151 190)
Środki pieniężne wygenerowane na działalności operacyjnej		46 238	63 297
Zapłacone odsetki		(5 259)	(6 154)
Zapłacony podatek dochodowy		(13 724)	(10 068)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		27 255	47 075
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Płatności z tytułu nabycia aktywów finansowych		(5 393)	(3 762)
Wpływy ze sprzedaży inwestycyjnych papierów wartościowych		3 604	4 000
Otrzymane odsetki		2 315	1 304
Tantiemy i inne dochody z działalności inwestycyjnej		1 119	879
Dywidenda otrzymana od jednostek stowarzyszonych		30	25
Inne otrzymane dywidendy		156	154
Zaliczki dla jednostek powiązanych		(5 637)	(5 088)
Wpływy z tytułu spłat pożyczek przez jednostki powiązane		5 088	2 355
Płatności za rzeczowe aktywa trwałe		(22 983)	(11 902)
Wpływy z tytułu zbycia składników rzeczowych aktywów trwałych		9 872	22 295
Płatności za nieruchomości inwestycyjne		(10)	(12)
Płatności za wartości niematerialne		(6)	(358)
Zapłacone koszty rozwoju		(502)	(440)
Przejęcie jednostek zależnych	44	(622)	-
Wpływy z tytułu zbycia działalności	45	7 566	-
Środki pieniężne netto (wydane) / wygenerowane w związku z działalnością inwestycyjną		(5 403)	9 450
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji własnych		414	-
Wpływy z tytułu emisji obligacji zamiennych		4 950	-
Płatności z tytułu kosztów emisji akcji		(6)	-
Płatności z tytułu kosztów odkupu akcji na rzecz:			
- akcjonariuszy jednostki dominującej		(17 011)	-
- udziałowców mniejszościowych		-	-
Płatności z tytułu kosztów odkupu akcji		(277)	-
Wpływy z emisji umarzalnych kumulacyjnych akcji preferencyjnych		15 000	-
Wpływy z emisji weksli długoterminowych		2 500	-
Płatności z tytułu kosztów emisji papierów dłużnych		(595)	-
Wpływy z tytułu pożyczek		17 981	12 177
Spłata pożyczek		(37 792)	(61 662)
Dywidendy wypłacone na rzecz:			
- akcjonariuszy jednostki dominującej		(6 635)	(6 479)
- udziałowców mniejszościowych		-	-
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności finansowej		(21 471)	(55 964)
Zwiększenie netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		381	561
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku obrotowego		19 400	18 864
Wpływ zmian kursów walut na saldo środków pieniężnych w walutach obcych		55	(25)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku obrotowego	46	19 836	19 400

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 [metoda pośrednia]

	Nota nr	Okres	Okres
		zakończony 31/12/2009	zakończony 31/12/2008
		PLN'000	PLN'000
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk za rok obrotowy		26 552	30 332
Koszt podatku dochodowego ujęty w rachunku zysków i strat		14 466	14 799
Koszty finansowe ujęte w rachunku zysków i strat		5 184	6 157
Przychody z inwestycji ujęte w rachunku zysków i strat		(3 608)	(2 351)
Zysk ze sprzedaży lub zbycia składników rzeczowych aktywów trwałych		(6)	(67)
Zysk / (strata) z aktualizacji wyceny nieruchomości inwestycyjnych		6	(8)
Zysk / (strata) ze zbycia działalności		(1 940)	-
Strata (zysk) z aktualizacji wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		-	-
(Zysk) / strata na sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, przeniesiona z innych całkowitych dochodów		-	-
(Zysk) / strata z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, przeniesiona z innych całkowitych dochodów		-	-
Strata z tytułu utraty wartości ujęta dla należności z tytułu dostaw i usług		63	430
Odwrocenie odpisu z tytułu utraty wartości ujętego dla należności z tytułu dostaw i usług		(103)	-
Udział w zysku jednostek stowarzyszonych		(1 186)	(1 589)
Amortyzacja aktywów trwałych		14 179	17 350
Utrata wartości aktywów trwałych ujęta w zysku lub stracie		1 219	-
(Dodatnie) / ujemne różnice kursowe netto		(144)	68
Koszty ujęte w zysku lub stracie z tytułu płatności w formie akcji rozliczanych metodą praw własności		206	338
Poniesione koszty rozwoju		502	440
		<u>55 390</u>	<u>65 899</u>
Zmiany w kapitale obrotowym:			
(Zwiększenie) / zmniejszenie salda należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności		(4 143)	2 295
(Zwiększenie) / zmniejszenie stanu zapasów		(4 611)	(2 008)
(Zwiększenie) / zmniejszenie pozostałych aktywów		-	-
Zmniejszenie salda zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań		(539)	(2 627)
Zwiększenie / (zmniejszenie) rezerw		104	(325)
Zwiększenie przychodów przyszłych okresów		37	63
Zwiększenie / (zmniejszenie) pozostałych zobowiązań		-	-
Środki pieniężne wygenerowane na działalności operacyjnej		46 238	63 297
Zapłacone odsetki		(5 259)	(6 154)
Zapłacony podatek dochodowy		(13 724)	(10 068)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		<u>27 255</u>	<u>47 075</u>

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 [metoda pośrednia] (cd.)

	Nota nr	Okres zakończony 31/12/2009 PLN'000	Okres zakończony 31/12/2008 PLN'000
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Płatności z tytułu nabycia aktywów finansowych		(5 393)	(3 762)
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych		3 604	4 000
Otrzymane odsetki		2 315	1 304
Tantiemy i inne dochody z działalności inwestycyjnej		1 119	879
Dywidenda otrzymana od jednostek stowarzyszonych		30	25
Inne otrzymane dywidendy		156	154
Kwoty wypłacone jednostkom powiązanim		(5 637)	(5 088)
Wpływy z tytułu spłat pożyczek przez jednostki powiązane		5 088	2 355
Płatności za rzeczowe aktywa trwałe		(22 983)	(11 902)
Wpływy z tytułu zbycia składników rzeczowych aktywów trwałych		9 872	22 295
Płatności za nieruchomości inwestycyjne		(10)	(12)
Płatności za wartości niematerialne		(6)	(358)
Zapłacone koszty rozwoju		(502)	(440)
Przejęcie jednostek zależnych	44	(622)	-
Wpływy z tytułu zbycia działalności	45	7 566	-
Środki pieniężne netto (wydane) / wygenerowane w związku z działalnością inwestycyjną		(5 403)	9 450
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji kapitałowych		414	-
Wpływy z tytułu emisji obligacji zamiennych		4 950	-
Płatności z tytułu kosztów emisji akcji		(6)	-
Płatności z tytułu odkupu akcji na rzecz:			
- akcjonariuszy jednostki dominującej		(17 011)	-
- udziałowców mniejszościowych		-	-
Płatności z tytułu kosztów odkupu akcji		(277)	-
Wpływy z emisji umarzalnych kumulacyjnych akcji preferencyjnych		15 000	-
Wpływy z emisji weksli długoterminowych		2 500	-
Płatności z tytułu kosztów emisji papierów dłużnych		(595)	-
Wpływy z pożyczek		17 981	12 177
Spłata pożyczek		(37 792)	(61 662)
Dywidendy wypłacone na rzecz:			
- akcjonariuszy jednostki dominującej		(6 635)	(6 479)
- udziałowców mniejszościowych		-	-
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności finansowej		(21 471)	(55 964)
Zwiększenie netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		381	561
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku obrotowego		19 400	18 864
Wpływ zmian kursów walut na saldo środków pieniężnych w walutach obcych		55	(25)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku obrotowego	46	19 836	19 400

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2009

1. Informacje ogólne

1.1 Informacje o jednostce dominującej

Spółka dominująca Grupy Kapitałowej ABC została utworzona na podstawie ..... z dnia 1 stycznia 2002 roku w kancelarii notarialnej XYZ (Rep. Nr .....). Siedzibą jednostki dominującej jest ..... (Kraj). Aktualnie spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie rejonowym w ....., XIII. Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 000012345.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, skład organów zarządczych i nadzorujących jednostki dominującej jest następujący:

Zarząd:

.....	Prezes Zarządu
.....	Członek Zarządu
.....	Członek Zarządu
.....	Członek Zarządu
.....	Członek Zarządu

Rada Nadzorcza:

.....	Przewodniczący
.....	Członek
.....	Członek
.....	Członek
.....	Członek

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku struktura akcjonariatu jednostki dominującej jest następująca:

Podmiot	Siedziba	Ilość akcji	% posiadanego kapitału	% posiadanych praw głosów
AAA				
BBB				
CCC				
Razem			100%	100%

1.2 Informacje o Grupie Kapitałowej

Na dzień bilansowy w skład grupy kapitałowej ABC wchodzi ABC S.A. jako podmiot dominujący oraz 7 spółek zależnych, 4 podmioty stowarzyszone oraz udziały w dwóch wspólnych przedsięwzięciach.

Dodatkowe informacje na temat jednostek podporządkowanych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym zostały zamieszczone w Notach 20, 21 oraz 22.

Czas trwania działalności poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy kapitałowej nie jest ograniczony. Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości za wyjątkiem sprawozdania spółki stowarzyszonej D Plus (nota 21).

Rokiem obrotowym Spółki Dominującej oraz spółek wchodzących w skład grupy jest rok kalendarzowy.

Podstawowa działalność Grupy Kapitałowej obejmuje:

.....
.....
.....
.....
.....

1.3 Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Grupy Kapitałowej. Dane w sprawozdaniach finansowych zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

2. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

2.1 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono w oparciu o Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE).

2.2 Status zatwierdzenia Standardów w UE

Uwaga: Powyższy wykaz standardów i interpretacji zawarty w pkt. 2.2 powinien brać pod uwagę aktualny na dzień wydania sprawozdania status zatwierdzenia w UE. Niniejsza nota powinna prezentować różnice pomiędzy MSSF wydanymi przez RMSR oraz ich platformą zatwierdzoną przez UE na dzień **publikacji sprawozdania finansowego**. Aktualny status zatwierdzenia Standardów w UE jest dostępny na stronie IAS PLUS. Dla zilustrowania przykładowego ujawnienia w tym zakresie, poniżej zaprezentowaliśmy zakres standardów które, nie były zatwierdzone w UE na dzień 5 marca 2009.

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych interpretacji, które według stanu na dzień **[data]** roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- (a) **MSSF 1 (zmiana) „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”**- opublikowany 27 listopada 2008 roku. Dokonano reorganizacji treści i przesunięcia większości licznych w tym Standardzie wyjątków i zwolnień do załączników. Rada usunęła również zdezaktualizowane postanowienia przejściowe i wprowadziła drobne poprawki redakcyjne do tekstu Standardu. Standard wymagany jest przy sporządzaniu pierwszego sprawozdania finansowego jednostki zgodnego z MSSF dla okresów rocznych począwszy od 1 lipca 2009 roku z dopuszczeniem wcześniejszego zastosowania.
- (b) **MSSF 3 (zmiana) „Połączenia jednostek gospodarczych”**- opublikowany w dniu 10 stycznia 2008 roku i obowiązują w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub po tej dacie. W określonych warunkach dopuszczalne jest wcześniejsze zastosowanie. Zmodyfikowany MSSF 3 wymaga ujęcia kosztów związane z przejęciem w kosztach okresu. Zmiany do MSSF 3 jak i związane z tym zmiany do MSR 27 sprawiają, że połączenie jednostek gospodarczych wymuszające zastosowanie księgowości przejęcia obowiązuje tylko w momencie przejęcia kontroli, w konsekwencji wartość firmy ustalana jest tylko na ten moment. MSSF 3 zwiększa nacisk na wartości godziwej na dzień przejęcia precyzując sposób jego ujmowania. Zmiana standardu umożliwia również wycenę wszystkich udziałów niesprawujących kontroli w jednostce przejmowanej w wartości godziwej lub wg udziału proporcjonalnego tych udziałów w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto jednostki przejmowanej. Zmodyfikowany standard wymaga również wyceny wynagrodzenia z tytułu przejęcia w wartości godziwej na dzień przejęcia. Dotyczy to również wartości godziwej wszelkich należnych wynagrodzeń warunkowych. MSSF 3 w wersji z roku 2008 dopuszcza bardzo nieliczne zmiany wyceny pierwotnego ujęcia rozliczenia połączenia i to wyłącznie wynikające z uzyskania dodatkowych informacji

dotyczących faktów i okoliczności występujących na dzień przejęcia. Wszelkie inne zmiany ujmuje się w wyniku finansowym. Standard określa wpływ na rachunkowość przejęcia w przypadku, gdy strona przejmująca i przejmowana były stronami uprzednio istniejącej relacji. MSSF 3 w wersji z roku 2008 stanowi, że jednostka gospodarcza musi klasyfikować wszystkie warunki umowne na dzień przejęcia z dwoma wyjątkami: umów leasingu, oraz umów ubezpieczeniowych. Jednostka przejmująca stosuje swoje zasady rachunkowości i dokonuje możliwych wyborów w taki sposób, jak gdyby przejęła dane relacje umowne niezależnie od połączenia jednostek gospodarczych.

- (c) **Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”** - podniesienie jakości ujawnianych informacji dotyczących instrumentów finansowych. Opublikowane w dniu 5 marca 2009 roku i obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie. Zmiany do MSSF 7 wprowadzają trzy poziomą hierarchę ujawnień dotyczących wycen wartości godziwej oraz wymaga ujawnienia dodatkowych informacji przez jednostki na temat relatywnej wiarygodności wycen wartości godziwej. Zmiany dodatkowo uściślają oraz rozszerzają istniejące wymogi ujawnień dotyczących ryzyka płynności.
- (d) **MSR 27 (zmiana) „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”**- opublikowana w dniu 10 stycznia 2008 roku zmiana obowiązuje w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub po tej dacie. W określonych warunkach dopuszczalne jest wcześniejsze zastosowanie. Zmodyfikowany standard określa, iż zmiany w udziałach jednostki dominującej w spółce zależnej, niepowodujące utraty kontroli, rozliczane są w kapitale własnym jako transakcje z właścicielami pełniącymi funkcje właścicielskie. Przy takich transakcjach nie ujmuje się wyniku finansowego ani nie dokonuje przeszacowania wartości firmy. Wszelkie różnice między zmianą udziałów niesprawujących kontroli a wartością godziwą wypłaconego lub otrzymanego wynagrodzenia ujmowane są bezpośrednio w kapitale własnym i przypisywane właścicielom jednostki dominującej. Standard określa czynności księgowe, jakie powinna zastosować jednostka dominująca w przypadku utraty kontroli nad spółką zależną. Zmiany do MSR 28 i MSR 31 poszerzają wymagania dotyczące rozliczania utraty kontroli. Jeśli zatem inwestor utraci znaczący wpływ na jednostkę stowarzyszoną, wyksięguje tę jednostkę i ujmuje w wyniku finansowym różnicę między sumą wpływów i zachowanym udziałem w wartości godziwej a wartością bilansową inwestycji w jednostkę stowarzyszoną na dzień utraty znaczącego wpływu. Podobne podejście wymagane jest w przypadku utraty przez inwestora kontroli nad jednostką współkontrolowaną.
- (e) **MSR 39 (zmiana) „Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena”**- opublikowane w dniu 31 lipca 2008 roku zmiany te stosuje się retrospektywnie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub po tej dacie. Wcześniejsze zastosowanie jest dopuszczalne. Wyjaśniają one dwie kwestie związanych z rachunkowością zabezpieczeń: rozpoznawanie inflacji jako ryzyka lub części ryzyka podlegającego zabezpieczeniu oraz zabezpieczenie w formie opcji. Zmiany te precyzują, że inflacja może podlegać zabezpieczeniu jedynie w przypadku, gdy jej zmiany są umownie określonym elementem przepływów pieniężnych ujmowanego instrumentu finansowego. Zmiany precyzują również, że wolną od ryzyka lub stanowiącą modelową stopę procentową część wartości godziwej instrumentu finansowego o stałym oprocentowaniu w normalnych okolicznościach można wydzielić i wiarygodnie wycenić, a zatem podlega ona zabezpieczeniu. Znowelizowany MSR 39 zezwala podmiotom na wyznaczenie nabytych opcji (lub nabytych opcji netto) jako instrumentów zabezpieczających zabezpieczenie składnika finansowego lub niefinansowego. Podmiot może wyznaczyć opcję jako zabezpieczenie zmian w przepływach pieniężnych lub wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub poniżej określonej ceny czy wg innej zmiennej (ryzyko jednostronne).
- (f) **Zmiany do MSR 39 „Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena” oraz MSSF 7 „Instrumenty Finansowe: ujawnianie informacji”**- przekwalifikowanie aktywów finansowych, data wejścia w życie i postanowienia przejściowe. Opublikowane dnia 27 listopada 2008 roku i wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2008 roku. Rada objaśnia kwestie dotyczące daty wejścia w życie standardu i postanowień przejściowych znowelizowanego w październiku 2008 roku MSR 39. Dla reklasyfikacji dokonanych przed dniem 1 listopada 2008 roku: spółka może przeklasyfikować aktywa finansowe z datą obowiązującą od 1 lipca 2008 roku (ale nie wcześniej) albo na jakikolwiek inny dzień po 1 lipca 2008 roku, nie później jednak niż na 31 października 2008 roku. Aktywa te muszą zostać rozpoznane i udokumentowane przed dniem 1 listopada 2008 roku. Wszelkie przeklasyfikowania dokonane w dniu 1 listopada 2008 roku lub po tym dniu (niezależnie od momentu rozpoczęcia okresu sprawozdawczego) obowiązują od dnia przeklasyfikowania tj. reklasyfikacje dokonywane są na moment ich rzeczywistego przeklasyfikowania.
- (g) **Interpretacja KIMSF 12 „Umowy na usługi koncesjonowane”**- opublikowana w dniu 30 listopada 2006 roku interpretacja KIMSF 12 ma zastosowanie po raz pierwszy do okresów rocznych rozpoczynających się od lub po 1 stycznia 2008 r. Interpretacja daje wytyczne dla koncesjodawców w umowach koncesji na usługi pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym w zakresie ujęcia księgowego tych umów. KIMSF 12 dotyczy umów, w których udzielający koncesji kontroluje lub reguluje, jakie usługi operator dostarczy przy pomocy określonej infrastruktury, a także kontroluje znaczący pozostały udział w infrastrukturze na koniec okresu realizacji umowy.
- (h) **Interpretacja KIMSF 15 „Umowy o budowę nieruchomości”**- Opublikowana w dniu 3 lipca 2008 roku interpretacja KIMSF 15 obowiązuje w odniesieniu do rocznych sprawozdań finansowych za okresy

rozpoczynające się 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie. Wcześniejsze zastosowanie jest dopuszczalne. KIMSF 15 zajmuje się dwoma (powiązаныmi) zagadnieniami: określa, czy dana umowa o usługę budowlaną nieruchomości wchodzi w zakres MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” lub MSR 18 „Przychody” oraz określa, kiedy należy ujmować przychody z budowy nieruchomości. Interpretacja zawiera również dodatkowe wytyczne dotyczące odróżniania „umów o budowę” (wchodzących w zakres MSR 11) od innych umów dotyczących budowy nieruchomości (wchodzących w zakres MSR 18). Każda umowa dotycząca budowy nieruchomości wymaga starannej analizy umożliwiającej podjęcie decyzji, czy należy ją rozliczać zgodnie z MSR 11, czy z MSR 18. Interpretacja ta w największym stopniu dotyczy jednostek prowadzących budowę lokali mieszkalnych na sprzedaż. W przypadku umów wchodzących w zakres MSR 18 i dotyczących dostaw towarów Interpretacja wprowadza nową koncepcję, tj. dopuszcza stosowanie kryteriów ujmowania przychodu określonych w MSR 18 „w sposób ciągły równoległe z postępem prac”. W takiej sytuacji przychód ujmuje się przez odniesienie do stopnia zaawansowania budowy, stosując metodę stopnia zaawansowania umowy o usługę budowlaną.

- (i) **Interpretacja KIMSF 16 „Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostce zagranicznej”** - opublikowana w dniu 3 lipca 2008 roku interpretacja KIMSF 15 obowiązuje w odniesieniu do rocznych sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się 1 października 2008 roku lub po tej dacie. Interpretacja określa: (i) jakie ryzyko walutowe kwalifikuje się do zabezpieczenia i jaka kwota może być zabezpieczana (ii) gdzie w zakresie grupy instrument zabezpieczający może być utrzymywany (iii) jaka kwota powinna być ujęta w rachunku zysków i strat w przypadku sprzedaży jednostki zagranicznej.
- (j) **Interpretacja KIMSF 17 „Dystrybucja aktywów niepieniężnych na rzecz właścicieli”** opublikowana w dniu 27 listopada 2008 roku. Interpretacja zawiera wytyczne w zakresie rozliczania dystrybucji aktywów niepieniężnych pomiędzy udziałowców. Z Interpretacji wynika przede wszystkim, że dywidendę należy wyceniać w wartości godziwej wydanych aktywów, a różnice między tą kwotą a wcześniejszą wartością bilansową tych aktywów należy ujmować w wyniku finansowym w momencie rozliczania należnej dywidendy. Interpretacja nie dotyczy podziału aktywów niepieniężnych w sytuacji, gdy w wyniku podziału kontrola nad nimi nie ulega zmianie KIMSF 17 stosuje się prospektywnie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 roku lub po tej dacie.
- (k) **Interpretacja KIMSF 18 „Transfer aktywów od klientów”** opublikowana w dniu 29 stycznia 2009 roku oraz obowiązująca prospektywnie do transakcji mających miejsce po dniu 30 czerwca 2009 roku. Interpretacja ta dotyczy szczególnie sektora użyteczności publicznej i stosuje się do wszystkich umów, w ramach których jednostka otrzymuje od klienta składnik rzeczowego majątku trwałego (lub środki pieniężne przeznaczone na budowę takiego składnika), który musi następnie wykorzystać do przyłączenia klienta do sieci lub do zapewnienia mu ciągłego dostępu do dostaw towarów lub usług.

Według szacunków jednostki, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków jednostki, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według IAS 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte przez UE do stosowania na dzień bilansowy.

Ponadto, Spółka sporządzając niniejsze sprawozdanie finansowe nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale nie mają jeszcze zastosowania:

Uwaga: Punkt ten powinien obejmować informacje dotyczące standardów i ich zmian jakie Grupa nie zastosowała przed dniem ich faktycznego obowiązywania, jeżeli standardy te dawały taka możliwość. Informacje tutaj wykazywane winny być ujęte zgodnie z wymogami MSR 8.30

- (a) ..... – .....
- (b) ..... – .....

Według szacunków jednostki, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

2.3 Wcześniejsze zastosowanie standardów i interpretacji

Uwaga: Punkt ten powinien obejmować informacje dotyczące standardów i ich zmian jakie Grupa zdecydowała się zastosować wcześniej w stosunku do ich daty obowiązywania zawartej w danym standardzie. Spółki sporządzające sprawozdania finansowe według MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE, muszą brać pod uwagę status zatwierdzenia standardów w UE.

Sporządzając niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupa nie podjęła decyzji o wcześniejszym zastosowaniu jakichkolwiek Standardów, zmian do Standardów i Interpretacji. Nowe regulacje zastosowane po raz pierwszy do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały przedstawione w kolejnej nocie.

2.4 Standardy zastosowane po raz pierwszy

Uwaga: Punkt ten powinien obejmować informacje dotyczące standardów i ich zmian jakie Grupa zastosowała po raz pierwszy do prezentowanego sprawozdania finansowego. Informacje tutaj wykazywane winny być ujęte zgodnie z wymogami MSR 8.28.

Dla zilustrowania przykładowego ujawnienia w tym zakresie, poniżej zaprezentowaliśmy zakres standardów na dzień 5 marca 2009.

Sporządzając niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupa zastosowała po raz pierwszy następujące regulacje:

- (a) **Zmiana do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** – opublikowana w dniu 6 września 2007 i zatwierdzona w UE w dniu 17 grudnia 2008 roku i mająca zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 i później. Zmiana obejmuje zmiany dotyczące nazewnictwa podstawowych sprawozdań finansowych oraz prezentacji bilansu, rachunku zysków i strat oraz zmian w kapitale własnym. Grupa zastosowała do niniejszego sprawozdania finansowego znowelizowany standard wprowadzając zmiany w sposób retrospektywny. Zmiany powyższego standardu nie mają wpływu na uprzednio wykazane skonsolidowane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych, a jedynie na prezentację sprawozdań finansowych oraz tytułu tych sprawozdań.
- (b) **Zmiany do MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”** – zmiana opublikowana w dniu 29 marca 2007 i zatwierdzona w UE w dniu 10 grudnia 2008 roku i mająca zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 i później. Zmiana standardu obejmuje eliminację dotychczasowej opcji możliwości ujmowania kosztów finansowania zewnętrznego bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Grupa do poprzednich sprawozdań finansowych stosowała zasadę ujmowania kosztów finansowania zewnętrznego w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia. Od 1 stycznia 2009 roku Grupa stosuje zasadę kapitalizacji zgodnie ze znowelizowanym standardem. Zgodnie z przepisami przejściowymi, zmiana ta wprowadzona została prospektywnie. Zmiany powyższego standardu nie mają wpływu na uprzednio wykazane skonsolidowane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych.
- (c) **MSSF 8 „Segmenty operacyjne”** – opublikowany w dniu 30 listopada 2006 roku i zatwierdzony w UE w dniu 21 listopada 2007 roku, i mający zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 i później. Standard zastępuje MSR 14 „Sprawozdawczość według segmentów działalności” i wymaga między innymi by segmenty operacyjne były określane na podstawie sprawozdań wewnętrznych dotyczących komponentów jednostki gospodarczej podlegających okresowym przeglądom dokonywanym przez członka kierownictwa odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych, w celu alokacji zasobów do poszczególnych segmentów i oceny ich działania. Standard został zastosowany przez Grupę retrospektywnie, zgodnie z wymogami przejściowymi. Zastosowanie Standardu nie miało wpływu na uprzednio wykazane skonsolidowane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych, zaś zmiany prezentacyjne wynikające z jego implementacji przedstawiono w Nocie 6.
- (d) **Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy” oraz do MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”** – opublikowane w dniu 22 maja 2008 roku i zatwierdzone w UE w dniu 23 stycznia 2009 roku, obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie. Dopuszcza się wcześniejsze zastosowanie. Po nowelizacji MSSF 1 dopuszcza ujęcie inwestycji w jednostkach zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych wycenianych w koszcie, według formuły „kosztu zakładanego”. Jednostki po raz pierwszy stosujące MSSF mogą wybrać sposób wyceny poszczególnych inwestycji – wobec czego część z nich może być wyceniana zgodnie z ogólnymi zasadami MSR 27, a część po koszcie zakładanym. Koszt zakładany może być mierzony według wartości godziwej, zgodnej z podejściem zawartym w MSR 39, lub według wartości księgowej wynikającej z wcześniej stosowanych zasad rachunkowości. W przypadku inwestycji wycenianych po koszcie zakładanym wyboru pomiędzy wartością godziwą a poprzednią wartością bilansową wg uprzednich zasad

rachunkowości dokonuje się indywidualnie dla każdej inwestycji. Rada usunęła również z MSR 27 z definicji wyceny według kosztu, wymóg rozróżniania dywidendy sprzed przejęcia od dywidendy po przejęciu. W obecnej wersji Standard stosuje ogólne wymogi MSR 18 „Przychody” i wymaga, by dywidendy otrzymane od jednostek zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych ujmowane były w wyniku finansowym w chwili ustanowienia prawa podmiotu do dywidendy. Zastosowanie Standardu nie ma wpływu na uprzednio wykazane skonsolidowane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych, jako że sprawozdawczość wszystkich podmiotów Grupy oparta jest już na MSSF.

- (e) **MSSF (2008) „Poprawki do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej”** - opublikowane w dniu 22 maja 2008 roku oraz zatwierdzone w UE w dniu 23 stycznia 2009 roku. Większość poprawek obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie, z możliwością wcześniejszego zastosowania (po spełnieniu określonych w standardzie warunków). Wprowadzone poprawki doprecyzowały wymagane ujęcie księgowie w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Najważniejsze z nich to nowe lub znowelizowane wymogi dotyczące: (i) klasyfikacji aktywów i zobowiązań podmiotu zależnego jako przeznaczonych do zbycia w sytuacji, gdy podmiot dominujący jest zobowiązany do zaplanowania sprzedaży udziałów kontrolnych, ale zamierza zachować udział niekontrolny, (ii) przeniesienie składników rzeczowego majątku trwałego, przeznaczonego pierwotnie do wynajęcia, do zapasów w chwili gdy aktywa te nie są już przedmiotem najmu i są przeznaczone do zbycia oraz ujęcie wpływów ze zbycia takich aktywów w przychodach, (iii) ujmowanie dotacji państwowych wynikających z kredytów oprocentowanych poniżej stopy rynkowej, (iv) klasyfikacja środków trwałych w budowie przeznaczonych na cele inwestycyjne jako nieruchomości inwestycyjnych zgodnie z MSR 40, co powoduje, że jeśli jest to zgodne z ogólnymi zasadami rachunkowości jednostki, wycenia się je w wartości godziwej, a wartość godziwa środków trwałych w budowie da się wiarygodnie wycenić. Grupa zastosowała zmiany wynikające z poprawek zgodnie z przepisami przejściowymi, nie miały one jednak wpływu na uprzednio wykazane skonsolidowane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych.
- (f) **Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” i MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”**- opublikowane w dniu 14 lutego 2008 i zatwierdzone w UE w dniu 21 stycznia 2009 roku. Zmiany obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie. Dopuszcza się zastosowanie z wyprzedzeniem pod warunkiem spełnienia określonych w standardzie warunków. Zmiany te dotyczą emitentów instrumentów finansowych, które: (1) mają opcję sprzedaży lub (2) instrumentów lub ich składników, które nakładają na podmiot obowiązek przekazanie drugiej stronie proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki wyłącznie w przypadku jej likwidacji. Według znowelizowanego MSR 32 – pod warunkiem spełnienia określonych kryteriów – instrumenty te będą klasyfikowane jako kapitał własny. Przed modyfikacją Standardu klasyfikowano je jako zobowiązania finansowe. Według znowelizowanego MSR niektóre instrumenty finansowe z opcją sprzedaży oraz nakładające na emitenta obowiązek przekazania posiadaczowi proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji stanowią kapitał własny. Poprawki odnoszą się oddzielnie do każdego z tych dwóch typów instrumentów i wyznaczają szczegółowe kryteria, które należy spełnić, by móc zaprezentować dany instrument w kapitale własnym. Grupa zastosowała zmiany wynikające z poprawek zgodnie z przepisami przejściowymi, nie miały one jednak wpływu na uprzednio wykazane skonsolidowane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych.
- (g) **Zmiana do MSSF 2 „Płatności w formie akcji własnych: warunki nabywania uprawnień oraz anulowania”** - opublikowana w dniu 17 stycznia 2008 i zatwierdzona w UE w dniu 16 grudnia 2008 roku mająca zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie. Grupa zastosowała zmiany wynikające z poprawki zgodnie z przepisami przejściowymi, nie miały one jednak wpływu na uprzednio wykazane skonsolidowane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych.
- (h) **Interpretacja KIMSF 11 „MSSF 2 – Wydanie akcji w ramach grupy i transakcje w nabytych akcjach własnych”**- Interpretacja opublikowana w dniu 2 listopada 2006 roku, zatwierdzona w UE w dniu 1 czerwca 2007 roku i obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 marca 2008 roku lub po tej dacie. Interpretacja daje wytyczne co do uznawania i ujmowania transakcji płatności w formie akcji w ramach jednostek grupy kapitałowej (np. instrumentów kapitałowych podmiotu dominującego). Określa, czy transakcje taką należy wykazać jako rozliczaną w instrumentach kapitałowych, czy wykazuje się tę transakcję w jednostce zależnej jako płatność w formie akcji rozliczaną w środkach pieniężnych. Interpretacja daje również wytyczne co do umów płatności w formie akcji, w których uczestniczą co najmniej dwie jednostki z tej samej grupy kapitałowej.
- (i) **KIMSF 13 „Programy lojalnościowe”** – Interpretacja opublikowana w dniu 28 czerwca 2007 roku i zatwierdzona w UE w dniu 16 grudnia 2008 roku mająca zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 i później. Interpretacja daje wytyczne jednostkom przyznającym swoim klientom tzw. „punkty” lojalnościowe odnośnie wyceny ich zobowiązań wynikających z przekazania produktów lub wykonania usług darmowych lub o obniżonej cenie w momencie realizacji przez klienta przyznanych punktów. Grupa zastosowała w/w Interpretację w sposób retrospektywny zgodnie z przepisami przejściowymi. Skutki wprowadzenia tych zmian zaprezentowano w Nocie 41.

- (j) **Interpretacja KIMFS 14 „MSR 19 – Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności”** - opublikowana w dniu 4 lipca 2007 roku i zatwierdzona w UE w dniu 16 grudnia 2008 roku mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie. Grupa zastosowała zmiany wynikające z Interpretacji zgodnie z przepisami przejściowymi, nie miały one jednak wpływu na uprzednio wykazane skonsolidowane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych.

2.5 Dobrowolna zmiana zasad rachunkowości

Sporządzając niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe, w stosunku do okresów poprzednich Grupa nie zmieniła dobrowolnie żadnych stosowanych uprzednio zasad rachunkowości.

3. Stosowane zasady rachunkowości

Uwaga: Poniżej podano przykłady zasad rachunkowości, które jednostka może ujawnić w swym sprawozdaniu finansowym: Jednostki mają obowiązek ujawnić w podsumowaniu swych istotnych zmian w zasadach rachunkowości podstawę (podstawy) wyceny wykorzystaną przy sporządzaniu sprawozdania finansowego oraz inne zasady rachunkowości mające znaczenie dla zrozumienia tego sprawozdania. Zasada rachunkowości może być istotna z punktu widzenia działalności jednostki, nawet jeżeli powiązane z nią kwoty w okresie bieżącym i przeszłych okresach nie są istotne.

Kierownictwo powinno decydować o ujawnieniu danej zasady rachunkowości w oparciu o stwierdzenie, czy takie ujawnienie pomogłoby użytkownikom w zrozumieniu, w jaki sposób transakcje, inne zdarzenia i warunki odzwierciedlono w wyniku finansowym i danych finansowych jednostki. Ujawnienie danej zasady rachunkowości jest szczególnie przydatne wtedy, gdy takie zasady jednostka wybierała spośród opcji oferowanych w standardach i interpretacjach.

Jednostka powinna uwzględnić charakter swojej działalności, a także te zasady rachunkowości, których ujawnienia oczekiwaliby użytkownicy od jednostki tego rodzaju. Należy również ujawnić każdą istotną zasadę rachunkowości, która nie jest określona wymogami MSSF, ale została wybrana i przyjęta zgodnie z **MSR 8**.

Dla celów kompletności, w niniejszym wzorze sprawozdania finansowego przedstawiono zasady rachunkowości dla niektórych pozycji nieistotnych, pomimo że nie jest to wymagane w ramach MSSF.

3.1 Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdania finansowe zostały sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia skonsolidowanych sprawozdań finansowych nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Grupę.

Skonsolidowane sprawozdania finansowe zostały sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem aktualizacji wyceny niektórych aktywów trwałych i instrumentów finansowych. Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Grupę przedstawione zostały poniżej.

3.2 Zasady konsolidacji

3.2.1 Połączenia jednostek gospodarczych

Przejęcia jednostek i wyodrębnionych części działalności rozlicza się metodą nabycia. Koszt połączenia jednostek wycenia się w zagregowanej wartości godziwej (na dzień dokonania zapłaty) przekazanych aktywów, poniesionych lub przejętych zobowiązań oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z połączeniem jednostek gospodarczych. Dające się zidentyfikować aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe jednostki przejmowanej spełniające warunki ujęcia zgodnie z MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” ujmuje się w wartości godziwej na dzień przejęcia, z wyjątkiem aktywów trwałych (lub grup do zbycia) sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”, ujmowanych i wycenianych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Wartość firmy wynikającą z przejęcia ujmuje się w aktywach i początkowo wykazuje po kosztach, jako wartość kosztów przejęcia przekraczającą udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować ujętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Jeśli po przeszacowaniu udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przekracza koszt połączenia jednostek gospodarczych, nadwyżkę ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym.

Udziały mniejszościowe w jednostce przejmowanej są początkowo wyceniane jako proporcja (udział) udziałów mniejszościowych w wartości godziwej netto ujętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych.

3.2.2 Inwestycje w jednostki zależne

Przez jednostki zależne rozumie się jednostki kontrolowane przez jednostkę dominującą (co obejmuje także jednostki specjalnego przeznaczenia). Uznaje się, że kontrola występuje wówczas, gdy jednostka dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną podległej jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności.

Wyniki finansowe jednostek zależnych nabytych lub sprzedanych w ciągu roku ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od/do momentu ich efektywnego nabycia lub zbycia.

W stosownych przypadkach w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez daną jednostkę z zasadami stosowanymi przez pozostałe jednostki Grupy.

Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty zachodzące między podmiotami powiązanymi objętymi konsolidacją podlegają pełnej eliminacji konsolidacyjnej.

Udziały mniejszości w aktywach netto (z wyłączeniem wartości firmy) konsolidowanych podmiotów zależnych prezentowane są odrębnie od kapitału własnego Grupy. Na udziały mniejszości składają się wartości udziałów na dzień połączenia jednostek gospodarczych oraz udziały mniejszościowe w zmianach w kapitale własnym począwszy od daty połączenia. Straty przypisywane udziałom mniejszościowym wykraczające poza udział w kapitale podstawowym podmiotu alokowane są do udziałów Grupy, z wyjątkiem przypadków wiążącego zobowiązania i zdolności udziałowców mniejszościowych do dokonania dodatkowych inwestycji w celu pokrycia strat.

3.2.3 Inwestycje w jednostki stowarzyszone

Jednostką stowarzyszoną jest jednostką, na którą spółka dominująca wywiera znaczący wpływ, nie będąca jednostką zależną ani udziałem we wspólnym przedsięwzięciu spółki dominującej. Znaczący wpływ oznacza zdolność uczestniczenia w ustalaniu polityki finansowej i operacyjnej jednostki stowarzyszonej, bez samodzielnego czy wspólnego sprawowania nad nią kontroli.

Wyniki finansowe, aktywa i zobowiązania jednostek stowarzyszonych ujmuje się w sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycje w jednostkę stowarzyszoną wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie historycznym, ze stosowną korektą o zaistniałe po dacie przejęcia zmiany udziału Grupy w aktywach netto jednostki stowarzyszonej minus wszelkie utraty wartości poszczególnych inwestycji. Straty jednostek stowarzyszonych przekraczające wartość udziału Grupy w tych jednostkach (w tym wszelkie udziały długoterminowe, które w zasadzie stanowią część inwestycji netto Grupy w jednostkę stowarzyszoną) ujmuje się wyłącznie jeśli Grupa zaciągnęła wiążące zobowiązania prawne lub zwyczajowe lub dokonała płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Nadwyżkę ceny nabycia nad wartością godziwą dających się zidentyfikować aktywów netto jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy włączona jest do wartości bilansowej inwestycji, a utratę jej wartości wycenia się w ramach tej inwestycji. Jakąkolwiek nadwyżkę udziały Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejęcia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

Zyski i straty wynikające z transakcji pomiędzy Grupą a jednostką stowarzyszoną podlegają wyłączeniom konsolidacyjnym do wartości udziału Grupy w odpowiedniej jednostce stowarzyszonej.

3.2.4 Udziały we wspólnych przedsięwzięciach

Wspólne przedsięwzięcie jest to relacja umowna, na mocy której Grupa i inne strony podejmują działalność gospodarczą podlegającą wspólnej kontroli, a więc taką, w toku której strategiczne decyzje finansowe, operacyjne i polityczne wymagają jednogłośnego poparcia wszystkich stron sprawujących wspólnie kontrolę.

Kiedy podmiot należący do Grupy podejmuje bezpośrednio działalność w ramach wspólnego przedsięwzięcia, udział Grupy we wspólnie kontrolowanych aktywach i zobowiązaniach ponoszonych wspólnie z pozostałymi wspólnikami przedsięwzięcia ujmowany jest w sprawozdaniu finansowym odpowiedniego podmiotu i klasyfikowany zgodnie ze swoim charakterem. Zobowiązania i koszty ponoszone bezpośrednio wskutek udziału we wspólnie kontrolowanych aktywach rozliczane są metodą memoriałową. Dochód ze sprzedaży lub wykorzystania udziału Grupy w produktach wytworzonych przez wspólnie kontrolowane aktywa oraz udział w kosztach wspólnego przedsięwzięcia ujmuje się w chwili wystąpienia prawdopodobieństwa uzyskania/przekazania przez Grupę korzyści ekonomicznych związanych z odpowiednimi transakcjami, o ile da się je wiarygodnie wycenić.

Wspólne przedsięwzięcia związane z utworzeniem oddzielnego podmiotu, w którym udziały mają wszyscy wspólnicy, określa się mianem jednostek podlegających wspólnej kontroli. Grupa wykazuje udziały w takich jednostkach w formie konsolidacji proporcjonalnej z wyjątkiem sytuacji, kiedy inwestycja została sklasyfikowana jako przeznaczona do zbycia; w takim przypadku rozlicza się ją zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”. Udziały Grupy w aktywach, zobowiązaniach, przychodach i kosztach jednostek podlegających wspólnej kontroli łączy się z analogicznymi pozycjami skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wartość firmy wynikającą z przejęcia udziałów Grupy w jednostce podlegającej wspólnej kontroli rozlicza się zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi w Grupie w odniesieniu do wartości firmy wynikającej z przejęcia jednostki zależnej.

Kiedy Grupa prowadzi transakcje z jednostkami podlegającymi wspólnej kontroli, niezrealizowane zyski i straty wykazuje się proporcjonalnie do udziałów Grupy we wspólnym przedsięwzięciu.

3.2.5 Wartość firmy

Wartość firmy powstająca przy przejęciu wynika z wystąpienia na dzień przejęcia nadwyżki kosztu przejęcia jednostki nad udziałem Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki zależnej, stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanych na dzień przejęcia.

Wartość firmy ujmuje się początkowo jako składnik aktywów po koszcie, a następnie wycenia według kosztu pomniejszonego o skumulowaną stratę z tytułu utraty wartości.

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy alokuje się na poszczególne ośrodki Grupy generujące przepływy pieniężne, które powinny odnieść korzyści z synergii będących efektem połączenia. Jednostki generujące przepływy pieniężne, do których alokuje się wartość firmy, testuje się pod względem utraty wartości raz w roku lub częściej, jeśli

można wiarygodnie przypuszczać, że utrata wartości wystąpiła. Jeśli wartość odzyskiwalna ośrodka generującego przepływy pieniężne jest mniejsza od jej wartości bilansowej, stratę z tytułu utraty wartości alokuje się najpierw w celu redukcji kwoty bilansowej wartości firmy alokowanej do tego ośrodka, a następnie do pozostałych aktywów tego ośrodka proporcjonalnie do wartości bilansowej poszczególnych składników aktywów tej jednostki. Strata z tytułu utraty wartości ujęta dla wartości firmy nie podlega odwróceniu w następnym okresie.

W chwili zbycia jednostki zależnej lub podlegającej wspólnej kontroli przypadającą na nią część wartości firmy uwzględnia się przy obliczaniu zysku/straty z tytułu zbycia.

3.3 Ujęcie przychodów ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o przewidywane rabaty, zwroty klientów i podobne pomniejszenia, w tym podatek od towarów i usług VAT oraz inne podatki związane ze sprzedażą, za wyjątkiem podatku akcyzowego.

3.3.1 Sprzedaż towarów

Przychody ze sprzedaży towarów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia z Grupy na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów;
- scedowania przez Grupę funkcji kierowniczych w stopniu związanym na ogół z prawem własności oraz efektywnej kontroli nad sprzedanymi towarami;
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów;
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że jednostka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją; oraz
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

Sprzedaż towarów, w wyniku której klienci otrzymują punkty w ramach programów lojalnościowych ujmuje się jako wieloskładnikowe transakcje przychodowe, a wartość godziwą zapłaty otrzymanej lub należnej alokuje się do pozycji dostarczonych towarów oraz przyznanych punktów. Zapłatę alokowaną do przyznanych upustów wycenia się poprzez odniesienie do wartości godziwej tj. kwoty, za którą można by oddzielnie sprzedać przyznane punkty. Zapłaty takiej nie ujmuje się jako przychód w momencie wyjściowej transakcji sprzedaży. Zostaje ona odroczone i ujęta jako przychód w momencie realizacji przyznanych punktów, kiedy zobowiązania Grupy zostały wypełnione.

3.3.2 Świadczenie usług

Przychody z tytułu umów o świadczenie usług ujmuje się poprzez odniesienie do stopnia zaawansowania realizacji danej umowy.

Jeżeli efekt umowy o świadczenie usług można wiarygodnie oszacować, przychody i koszty ujmuje się poprzez odniesienie do stopnia zaawansowania realizacji umowy na dzień bilansowy. Wszelkie zmiany w zakresie prac, rozszczenia oraz premie są rozpoznawane w stopniu, w jakim zostały one uzgodnione z klientem.

W przypadku, kiedy wartości umowy nie da się wiarygodnie oszacować, przychody z tytułu umowy ujmuje się w stopniu, w jakim jest prawdopodobne, że poniesione w związku z umową koszty zostaną nimi pokryte. Koszty związane z umową ujmuje się jako koszty okresu, w jakim zostały poniesione.

Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że koszty umowy przekroczą związane z nią przychody, przewidywaną stratę ujmuje się niezwłocznie jako koszt.

3.3.3 Tantiemy

Przychody z tantiem ujmuje się metodą memoriałową, zgodnie z treścią odnośnych umów. Tantiemy naliczane według czasu powstania ujmuje się metodą liniową w okresie obowiązywania umowy. Tantiemy zależne od produkcji, sprzedaży i innych wskaźników ujmuje się przez odniesienie do warunków stosownej umowy.

3.3.4 Przychody z tytułu odsetek i dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco według czasu powstawania, poprzez odniesienie do kwoty niespłaconego jeszcze kapitału i przy uwzględnieniu efektywnej stopy oprocentowania, czyli stopy efektywnie dyskontującej przyszłe wpływy pieniężne szacowane na oczekiwany okres użytkowania danego składnika aktywów do wartości bilansowej netto tego składnika.

3.4 Leasing

Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem przenoszone jest na leasingobiorcę. Wszelkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są jako leasing operacyjny.

3.4.1 Grupa jako leasingodawca

Kwoty należne z tytułu leasingu finansowego wykazuje się w pozycji należności, w wartości netto inwestycji Grupy w leasing. Przychody z tytułu leasingu finansowego alokuje się do odpowiednich okresów odzwierciedlając stałą, okresową stopę zwrotu z wartości netto inwestycji Grupy należnej z tytułu leasingu.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów metodą liniową w okresie wynikającym z umowy leasingu. Początkowe koszty bezpośrednie, poniesione w trakcie negocjacji i/lub pozyskiwania leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej leasingowanego składnika aktywów, i ujmuje metodą liniową przez okres leasingu.

3.4.2 Grupa jako leasingobiorca

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego traktuje się jak aktywa Grupy i wycenia w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji zobowiązań z tytułu leasingu finansowego.

Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu, tak by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty finansowe odnosi się bezpośrednio do rachunku zysków i strat, chyba że można je bezpośrednio przyporządkować do odpowiednich aktywów – wówczas są one kapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy dotyczącymi kosztów obsługi zadłużenia, przedstawionymi poniżej w części 3.6. Płatności warunkowe z tytułu leasingu ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego odnosi się w rachunek zysków i strat metodą liniową przez okres leasingu, z wyjątkiem przypadków, kiedy inna, systematyczna podstawa rozliczenia jest bardziej reprezentatywna dla wzorca czasowego rządzącego konsumpcją korzyści ekonomicznych wpływających z leasingu danego składnika aktywów. Płatności warunkowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

W przypadku wystąpienia specjalnych zachęt motywujących do zawarcia umowy leasingu operacyjnego, ujmuje się je jako zobowiązania. Zagregowane korzyści z tytułu takich zachęt ujmuje się jako pomniejszenie kosztów wynajmu metodą liniową, z wyjątkiem sytuacji, gdy inna systematyczna podstawa jest bardziej reprezentatywna dla wzorca czasowego rządzącego konsumpcją korzyści ekonomicznych dostarczanych przez składnik aktywów objęty leasingiem.

3.5 Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

Różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstają, z wyjątkiem:

- różnic kursowych dotyczących aktywów w budowie przeznaczonych do przyszłego wykorzystania produkcyjnego, które włącza się do kosztów tych aktywów i traktuje jako korekty kosztów odsetkowych kredytów w walutach obcych;
- różnic kursowych wynikających z transakcji przeprowadzonych w celu zabezpieczenia przed określonym ryzykiem walutowym zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń; oraz
- różnic kursowych wynikających z pozycji pieniężnych należności lub zobowiązań względem jednostek zagranicznych, z którymi nie planuje się rozliczeń lub też takie rozliczenia nie są prawdopodobne, stanowiących część inwestycji netto w jednostkę zlokalizowaną za granicą i ujmowanych w kapitale rezerwowym z przeliczenia jednostek zagranicznych obcych oraz w zysku/stracie ze zbycia inwestycji netto.

Przy konsolidacji aktywa i zobowiązania jednostek zlokalizowanych za granicą przelicza się na walutę polską po kursie obowiązującym na dzień bilansowy. Przychody i koszty są przeliczane przy użyciu kursu średniego dla danego okresu sprawozdawczego, z wyjątkiem sytuacji gdy wahania kursów są bardzo znaczne (wtedy stosuje się kursy wymiany z dat dokonania transakcji). Wszelkie różnice kursowe klasyfikuje się jako kapitał własny i ujmuje w kapitale rezerwowym Grupy z tytułu przeliczenia jednostek zagranicznych. Takie różnice kursowe ujmuje się jako przychód bądź koszt w okresie, w którym następuje zbycie jednostki zlokalizowanej za granicą.

Wartość firmy oraz korekty wartości godziwej wynikające z nabycia jednostki zlokalizowanej za granicą traktowane są jako składnik aktywów lub zobowiązań jednostki zlokalizowanej za granicą i podlegają przeliczeniu przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu bilansowym.

3.6 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

Powyższe zasady kapitalizacji nie są stosowane do:

- aktywów wycenianych w wartości godziwej, oraz
- zapasów wytwarzanych w znaczących ilościach w cyklu ciągłym i charakteryzujących się wysoką rotacją.

3.7 Dotacje

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Grupa spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Dotacje których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Grupę aktywów trwałych, ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji rozliczeń międzyokresowych i odnosi w rachunek zysków i strat systematycznie przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego tych aktywów.

Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Grupy bez ponoszenia przyszłych kosztów ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym są należne.

Zasady właściwe dla rozliczenia dotacji do aktywów trwałych stosuje się także w przypadku transakcji nieodpłatnego otrzymania aktywów trwałych.

3.8 Koszty świadczeń pracowniczych

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie w którym Grupa otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych, oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) oraz inne długoterminowe świadczenia (nagrody jubileuszowe, renty inwalidzkie itp.) ustalane są przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, z wyceną aktuarialną przeprowadzaną na każdy dzień bilansowy. Zyski i straty aktuarialne ujmowane są w całości w rachunku zysków i strat. Koszty przeszłego zatrudnienia rozpoznawane są natychmiast w stopniu, w jakim dotyczą świadczeń już nabytych, a w pozostałych przypadkach amortyzuje się je metodą liniową przez średni okres, po którym świadczenia zostają nabyte.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt, chyba że stanowią koszt wytworzenia składników aktywów.

Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ujmuje się jako zobowiązanie i koszt, gdy Grupa jest zdecydowana w możliwy do udowodnienia sposób:

- rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupa pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego, lub
- zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej ich do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

3.9 Płatności realizowane w formie akcji

Płatności w formie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych na rzecz pracowników i innych osób świadczących podobne usługi wycenia się w wartości godziwej instrumentów kapitałowych na dzień ich przyznania.

Wartość godziwą płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych określoną w dniu ich przyznania odnosi się w koszty metodą liniową w okresie nabywania uprawnień, na podstawie oszacowań Grupy co do instrumentów kapitałowych, do których ostatecznie nabeździe prawa. Na każdy dzień bilansowy Grupa weryfikuje oszacowania dotyczące liczby instrumentów kapitałowych przewidywanych do przyznania. Ewentualny wpływ

weryfikacji pierwotnych oszacowań ujmuje się w rachunku zysków i strat przez pozostały okres przyznania, z odpowiednią korektą w rezerwie na świadczenia pracownicze rozliczane w instrumentach kapitałowych.

Transakcje z innymi stronami dotyczące płatności realizowanych w formie akcji i rozliczanych metodą praw własności wycenia się w wartości godziwej otrzymanych towarów lub usług poza przypadkami, w których wartości tej nie da się wiarygodnie wycenić. W takiej sytuacji podstawą wyceny jest wartość godziwa przyznanych instrumentów kapitałowych wyceniona na dzień otrzymania przez jednostkę towarów lub usług od kontrahenta.

W przypadku płatności regulowanych akcjami rozliczanych metodą gotówkową ujmuje się zobowiązanie o wartości proporcjonalnej do udziału w wartości otrzymanych towarów lub usług. Zobowiązanie to ujmuje się w bieżącej wartości godziwej ustalonej na każdy dzień bilansowy.

3.10 Opodatkowanie

Podatek dochodowy jednostki obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz podatek odroczony.

3.10.1 Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

3.10.2 Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Grupa może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie w jakim wynika ze zobowiązania jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

3.10.3 Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrotowy

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w kosztach lub przychodach w rachunku zysków i strat, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny, bo wtedy także podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny (inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), lub gdy wynika on z początkowego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych. W przypadku połączenia jednostek gospodarczych konsekwencje podatkowe uwzględnia się przy obliczaniu wartości firmy lub określaniu wartości udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przewyższającej koszt przejęcia.

3.11 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki). Środki trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne które funkcjonują jako element środka trwałego.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Jako odrębne pozycje środków trwałych ujmowane są także istotne komponenty, także o charakterze niematerialnym.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych, jak również dla celów jeszcze nie określonych, prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie wytworzenia pomniejszonym o ujęte odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia obejmuje opłaty oraz, dla odpowiednich aktywów, koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy. Amortyzacja dotycząca tych aktywów trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania, zgodnie z zasadami dotyczącymi pozostałych aktywów trwałych Grupy.

Amortyzacja środków trwałych w tym komponentów odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

Budynki i budowle	od ... do ... lat
Maszyny i urządzenia	od ... do ... lat
Środki transportu	od ... do ... lat
Pozostałe środki trwałe	od ... do ... lat

Grunty własne nie podlegają amortyzacji. Grupa traktuje nadane prawa wieczystego użytkowania jako leasing operacyjny. W przypadku nabycia takich praw na rynku wtórnym prezentowane są one jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie przewidywanego ich użytkowania.

Grunty, budynki i budowle użytkowane w procesie produkcji i dostarczania towarów i usług, jak również dla celów administracyjnych wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości przeszacowanej równej wartości godziwej na dzień przeszacowania, pomniejszonej w kolejnych okresach o skumulowane odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości. Przeszacowań dokonuje się z częstotliwością zapewniającą brak istotnych rozbieżności między wartością księgową a wartością godziwą na dzień bilansowy.

Zwiększenie wartości wynikające z przeszacowania gruntów, budynków i budowli ujmowane jest w pozycji kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny, za wyjątkiem sytuacji, gdy podwyższenie wartości odwraca wcześniejszy odpis dla tej samej pozycji ujęty w rachunku zysków i strat (w takim przypadku zwiększenie wartości ujmowane jest również w rachunku zysków i strat, ale tylko do wysokości wcześniejszego odpisu). Obniżenie wartości wynikające z przeszacowania gruntów, budynków i budowli ujmowane jest jako koszt okresu w wysokości przewyższającej kwotę wcześniejszej wyceny tego składnika aktywów ujętą w pozycji kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny.

Amortyzację przeszacowanych budynków i budowli ujmuje się w rachunku zysków i strat. W momencie sprzedaży lub wycofania przeszacowanych budynków i budowli z użytkowania, nierozliczona nadwyżka z przeszacowania tych aktywów przenoszona jest bezpośrednio z kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny do zysków zatrzymanych. Takiego przeniesienia dokonuje się jednak wyłącznie, gdy dany składnik aktywów zostaje usunięty ze sprawozdania finansowego.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla środków trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Zasady właściwe ustalaniu utraty wartości przedstawiono w Nocie 3.14. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne, nie dłużej jednak niż okres trwania leasingu.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zawartymi w Nocie 3.16.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Na dzień bilansowy środki trwałe inne niż grunty, budynki i budowle, wyceniane w wartości przeszacowanej, oraz środki trwałe w budowie wyceniane są według kosztu pomniejszonego o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

3.12 Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które grupa jako właściciel lub leasingobiorca w leasingu finansowym traktuje jako źródło przychodów z czynszów i/lub są utrzymywane ze względu na spodziewany przyrost ich wartości.

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się początkowo po koszcie uwzględniając koszty transakcji. Po ujęciu początkowym nieruchomości te wycenia się w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Nieruchomości spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zawartymi w Nocie 3.16.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania nieruchomości określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

3.13 Wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Grupy, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jej użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady nie spełniające w/w warunków ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat w dacie ich poniesienia, w pozycji kosztów ogólnego zarządu.

Do pozycji wartości niematerialnych Grupa zalicza także wydatki poniesione na nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntu. Wieczyste użytkowanie gruntu traktowane jest jako leasing operacyjny, w związku z czym nie ujmuje się jego przedmiotu jako aktywów Grupy. Jednakże wydatki na nabycie takich praw na rynku wtórnym (od innych podmiotów) oraz wydatki związane z nadaniem takich praw przez właściwe urzędy państwowe, ujmowane są jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie umownym w jakim Grupa może te prawa wykorzystywać.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie. Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

Nabyte prawa wieczystego użytkowania	... lat
Licencje na oprogramowanie	... lat
Prace rozwojowe	... lat
Znaki towarowe	... lat
Prawa majątkowe	... lat

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Zasady właściwe ustalaniu utraty wartości przedstawiono w Nocie 3.14. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych i prawnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności podstawowej.

Wartości niematerialne utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne, nie dłużej jednak niż okres trwania leasingu.

Wartości niematerialne spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zawartymi w Nocie 3.16.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

3.14 Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych oprócz wartości firmy

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych i prawnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Grupy alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest corocznie oraz dodatkowo wtedy, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła, za wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów wykazywany był w wartości przeszacowanej (wówczas utrata wartości traktowana jest jako obniżenie wcześniejszego przeszacowania).

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów / jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się w niezwłocznie w rachunku zysków i strat, o ile składnik aktywów nie podlegał wcześniej przeszacowaniu – w takim przypadku, odwrócenie straty z tytułu utraty wartości traktuje się jak zwiększenie z aktualizacji wyceny.

3.15 Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Zapasy towarów, materiałów i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym według następujących zasad:

- produkty i towary zalegające ponad 1 rok – 100% wartości bilansowej,
- produkty i towary wolno-rotujące – według indywidualnej oceny ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji w zakresie pozycji przeznaczonych na świadczenie konkretnych przedsięwzięć lub według metody FIFO dla pozostałych zapasów i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

3.16 Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia

Aktywa trwałe i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwałe (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowana jest w osobnej pozycji aktywów obrotowych. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są jako osobna pozycja zobowiązań krótkoterminowych.

3.17 Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Grupie ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

3.17.1 Umowy rodzące zobowiązania

Bieżące zobowiązania wynikające z umów rodzących zobowiązania ujmuje się jako rezerwy. Za umowę rodzącą zobowiązania uważa się umowę zawartą przez Grupę, wymuszającą nieuniknione koszty realizacji zobowiązań umownych, których wartość przekracza wysokość korzyści ekonomicznych przewidywanych w ramach umowy.

3.17.2 Restrukturyzacja

Rezerwa na koszty restrukturyzacji ujmowana jest tylko wtedy, gdy Grupa opracowała szczegółowy i formalny plan restrukturyzacji i ogłosiła wszystkim zainteresowanym stronom zamiar jego realizacji lub jego główne założenia. Wycena rezerwy restrukturyzacyjnej obejmuje wyłącznie bezpośrednie koszty restrukturyzacji, czyli kwoty niezbędne do przeprowadzenia restrukturyzacji i niezwiązane z bieżącą działalnością podmiotu.

3.17.3 Gwarancje

Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych ujmowane są w momencie sprzedaży produktów, zgodnie z najlepszym szacunkiem zarządu co do przyszłych kosztów koniecznych do poniesienia przez Grupę w okresie gwarancji.

3.17.4 Zobowiązania warunkowe nabyte w ramach połączenia jednostek gospodarczych

Zobowiązania warunkowe nabyte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo w wartości godziwej na dzień nabycia. W kolejnych dniach bilansowych zobowiązania warunkowe wycenia się w wyższej spośród dwóch wartości: tej, którą ujęto by zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” lub wartości ujętej początkowo pomniejszonej o umorzenie ujęte zgodnie MSR 18 „Przychody”.

3.18 Aktywa finansowe

Inwestycje ujmuje się w dniu zakupu i usuwa ze sprawozdania finansowego w dniu sprzedaży, jeśli umowa wymaga dostarczania ich w terminie wyznaczonym przez odpowiedni rynek, a ich wartość początkową wycenia się w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji, z wyjątkiem tych aktywów, które klasyfikuje się jako aktywa finansowe wyceniane początkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe klasyfikuje się jako: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

3.18.1 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej grupy zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się jako przeznaczony do zbycia, jeżeli:

- został zakupiony przede wszystkim w celu odsprzedaży w niedalekiej przyszłości; lub
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie, zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niewyznaczonym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Składnik aktywów finansowych inny niż przeznaczony do zbycia może zostać sklasyfikowany jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy przy ujęciu początkowym, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia występującą w innych okolicznościach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Grupy, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnątrz; lub
- składnik aktywów stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata netto ujęte w rachunku zysków lub strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

3.18.2 Inwestycje utrzymywane do wymagalności

Inwestycje oraz inne aktywa finansowe, z wyłączeniem instrumentów pochodnych, o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności oraz stałych terminach wymagalności, które Grupa chce i może utrzymywać do momentu osiągnięcia wymagalności klasyfikuje się jako inwestycje utrzymywane do wymagalności. Wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie stosując metodę efektywnego oprocentowania po pomniejszeniu o utratę wartości, zaś przychody ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

3.18.3 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Akcje i umarzalne obligacje nienotowane na giełdzie, będące w posiadaniu Grupy i znajdujące się w obrocie na aktywnym rynku, klasyfikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży i wykazuje w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji, z wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, odsetek obliczonych przy użyciu efektywnej stopy procentowej oraz ujemnych i dodatnich różnic kursowych dotyczących aktywów pieniężnych, które ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat. W przypadku zbycia inwestycji lub stwierdzenia utraty jej wartości, skumulowany zysk lub stratę ujętą uprzednio w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji ujmuje się w rachunku zysków i strat danego okresu.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w rachunku zysków i strat w chwili uzyskania przez Grupę prawa do ich otrzymania.

Wartość godziwą aktywów pieniężnych dostępnych do sprzedaży denominowanych w walutach obcych określa się przeliczając te waluty po kursie spot na dzień bilansowy. Zmiana wartości godziwej przypadająca na różnice kursowe wynikające ze zmiany zamortyzowanego kosztu historycznego danego składnika aktywów wykazywana jest w rachunku zysków i strat, zaś pozostałe zmiany ujmuje się w kapitale własnym.

3.18.4 Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku klasyfikuje się jako pożyczki i należności. Wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne.

3.18.5 Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne.

W przypadku akcji nienotowanych na giełdzie, sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu uznaje się za obiektywny dowód utraty wartości.

W przypadku niektórych kategorii aktywów finansowych, np. należności z tytułu dostaw i usług, poszczególne aktywa ocenione jako te, które nie utraciły ważności, bada się pod kątem utraty wartości łącznie. Obiektywne dowody utraty wartości dla portfela należności obejmują doświadczenie Grupy w procesie windykacji należności; wzrost liczby nieterminowych płatności przekraczających średnio 90 dni, a także obserwowalne zmiany w warunkach gospodarki krajowej czy lokalnej, które mają związek z przypadkami nieterminowych spłat należności.

W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Z wyjątkiem instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrotowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w rachunku zysków i strat, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta.

Odpisy z tytułu utraty wartości kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do sprzedaży ujęte uprzednio przez wynik finansowy nie podlegają odwróceniu poprzez ten rachunek. Wszelkie zwiększenia wartości godziwej następujące po wystąpieniu utraty wartości ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

3.18.6 Reklasyfikacje aktywów finansowych

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży mogą podlegać reklasyfikacji do:

- Pożyczek udzielonych i należności własnych, jeżeli na dzień przekwalifikowania aktywa te spełniałyby definicję pożyczek udzielonych i należności własnych a jednostka ma zamiar i możliwość utrzymania aktywu w przyszłości lub do terminu wymagalności.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy inne niż instrumenty pochodne oraz aktywa wyceniane według wartości godziwej według opcji wyceny w wartości godziwej, mogą zostać przekwalifikowane na następujących zasadach:

- Przeniesione do aktywów dostępnych do sprzedaży, jeżeli (a) instrument nie jest już przeznaczony do sprzedaży lub odkupu w krótkim terminie, (b) na dzień przekwalifikowania aktywa te spełniałyby definicję pożyczek udzielonych i należności własnych oraz (c) jednostka ma zamiar i możliwość utrzymania aktywu w przyszłości lub do terminu wymagalności,
- Jeżeli instrument nie spełnia definicji pożyczek udzielonych i należności własnych, reklasyfikacja do aktywów dostępnych do sprzedaży lub aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności, jest możliwa w rzadkich okolicznościach, przez które rozumie się udokumentowaną przez jednostkę incydentalną sytuację, w stosunku do której nie należy oczekiwać, że pojawi się w przyszłości lub regularnie.

Powyższe reklasyfikacje odbywają się po wartości godziwej z dnia reklasyfikacji.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży mogą także podlegać reklasyfikacji do aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności i odwrotnie.

3.18.7 Wyksięgowanie aktywów finansowych

Grupa wyksięguje składnik aktywów finansowych wyłącznie wtedy, gdy wygasną prawa umowne do przepływów pieniężnych generowanych przez taki składnik aktywów, albo gdy składnik aktywów finansowych wraz z zasadniczo całym ryzykiem i wszystkimi korzyściami związanymi z jego posiadaniem zostają przeniesione na inny podmiot. Jeżeli Grupa nie przenosi ani nie zatrzymuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów i utrzymuje nad nim kontrolę, ujmuje zatrzymany udział w takim składniku aktywów i związane z nim zobowiązania z tytułu potencjalnych płatności. Jeśli natomiast Grupa zatrzymuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przeniesionym składnikiem aktywów, to nadal ujmuje stosowny składnik aktywów finansowych.

3.19 Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

3.19.1 Instrumenty kapitałowe

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji.

Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży mogą być prezentowane jako kapitał własny wtedy i tylko wtedy, gdy spełniają wszystkie poniższe warunki:

- (a) ich posiadacz ma prawo do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji;
- (b) dany instrument należy do klasy instrumentów najbardziej podporządkowanych i wszystkie instrumenty w tej klasie mają identyczne cechy;

- (c) instrument nie posiada innych cech, które odpowiadałyby definicji zobowiązania finansowego; oraz
- (d) suma przewidywanych przepływów pieniężnych przypadających na ten instrument w okresie jego spłaty opiera się przede wszystkim o wynik finansowy, zmianę w ujętych aktywach netto lub zmianę wartości godziwej ujętych i nieujętych aktywów netto jednostki (z wyłączeniem oddziaływania samego instrumentu). Wynik finansowy lub zmianę ujętych aktywów netto wycenia się w tym celu zgodnie z odpowiednimi MSSF. Podmiot nie może posiadać innych instrumentów, które znacząco zawężyłyby lub wyznaczały stałą kwotę zwrotu dla posiadacza instrumentu finansowego z opcją sprzedaży.

Kryteria klasyfikacji jako kapitału własnego instrumentów zobowiązujących do przekazania ich posiadaczowi proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku likwidacji oparte są na tych samych zasadach co przedstawione powyżej, z wyjątkiem punktów (c) i (d), które nie mają zastosowania.

Jeżeli spółka zależna wyemituje tego rodzaju instrumenty, które znajdują się w posiadaniu jednostek nie sprawujących nad nią kontroli i zostały przedstawione jako kapitał własny w sprawozdaniu finansowym tej spółki, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmowane są jako zobowiązanie, ponieważ nie będzie on najbardziej podporządkowanym instrumentem w grupie kapitałowej.

3.19.2 Złożone instrumenty finansowe

Składniki złożonych instrumentów wyemitowanych przez Grupę klasyfikuje się oddzielnie jako zobowiązania finansowe i kapitał własny, zgodnie z treścią zawartej umowy. Wartość godziwą składników stanowiących zobowiązania na dzień emisji szacuje się przy użyciu dominującej rynkowej stopy procentowej stosowanej do podobnych, niezamiennych instrumentów. Kwotę tę ujmuje się jako zobowiązanie po zamortyzowanym koszcie przy użyciu efektywnej stopy procentowej do momentu wygaśnięcia tej kwoty związanego z zamianą lub do dnia wymagalności instrumentu. Komponent kapitałowy określa się odejmując wartość zobowiązania od ogólnej wartości godziwej złożonego instrumentu kapitałowego. Wartość tę ujmuje się w kapitale własnym po uwzględnieniu podatku dochodowego i nie podlega ona późniejszemu przeszacowaniu.

3.19.3 Zobowiązania wynikające z umów gwarancji finansowej

Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowej wycenia się początkowo w wartości godziwej, a następnie według wyższej z dwóch następujących wartości:

- kwoty zobowiązania umownego określonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” oraz
- początkowo ujętej wartości pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o umorzenie ujęte zgodnie z zasadami ujmowania przychodów.

3.19.4 Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo jako pozostałe zobowiązania finansowe.

3.19.5 Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązanie finansowe klasyfikuje się jako przeznaczone do zbycia, jeżeli:

- zostało podjęte przede wszystkim w celu odkupu w krótkim terminie;
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niesklasyfikowanym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Zobowiązanie finansowe inne niż przeznaczone do zbycia może zostać sklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w chwili początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Grupy, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznemu; lub
- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w rachunku zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

3.19.6 Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji.

Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmują się metodą efektywnego dochodu.

Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

3.19.7 Wyksięgowanie zobowiązań finansowych

Grupa wyksięguje zobowiązania finansowe wyłącznie wówczas, gdy odpowiednie zobowiązania Grupy zostaną wykonane, unieważnione lub gdy wygasną.

3.20 Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne ujmują się w wartości godziwej na dzień zawarcia kontraktu, a następnie przeszacowuje do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wynikowy zysk lub stratę ujmują się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, chyba że dany instrument pochodny pełni funkcję zabezpieczenia. W takim przypadku moment wykazania zysku lub straty zależy od charakteru powiązania zabezpieczającego. Grupa definiuje określone instrumenty pochodne jako zabezpieczenia wartości godziwej wykazanych aktywów i zobowiązań lub uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia wartości godziwej), zabezpieczenia wysoce prawdopodobnych transakcji prognozowanych, zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) lub też jako zabezpieczenia inwestycji netto w jednostki działające za granicą.

Instrumenty prezentuje się jako aktywa trwałe lub zobowiązania długoterminowe, jeśli okres pozostały do wymagalności instrumentu przekracza 12 miesięcy i nie przewiduje się, że zostanie on zrealizowany lub rozliczony w ciągu 12 miesięcy. Pozostałe instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa obrotowe lub zobowiązania krótkoterminowe.

3.20.1 Wbudowane instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty finansowe lub w umowy niebędące instrumentami finansowymi traktowane są jako oddzielne instrumenty pochodne, jeżeli charakter instrumentu wbudowanego oraz ryzyko z nim związane nie jest ściśle powiązane z charakterem umowy bazowej i ryzykiem z niej wynikającym i jeżeli umowy bazowe nie są wyceniane według wartości godziwej, której zmiany ujmują się w rachunku zysków i strat.

3.20.2 Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa definiuje określone zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych obejmujące instrumenty pochodne, wbudowane instrumenty pochodne oraz inne instrumenty jako zabezpieczenia wartości godziwej, przepływów pieniężnych lub inwestycji netto w jednostki działające za granicą. Zabezpieczenia ryzyka różnic kursowych w odniesieniu do uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań rozliczane są jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

Przy rozpoczęciu powiązania zabezpieczającego podmiot dokumentuje tę relację między instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną oraz cele zarządzania ryzykiem, a także strategię realizacji różnych transakcji zabezpieczających. Ponadto Grupa dokumentuje efektywność, z jaką zastosowany instrument zabezpieczający kompensuje zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, zarówno w chwili zaistnienia powiązania, jak i na bieżąco w późniejszych okresach.

3.20.3 Zabezpieczenia wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenia wartości godziwej wykazuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, wraz z wszelkimi zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej przypadającymi na ryzyko objęte zabezpieczeniem. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz zmiany pozycji zabezpieczanej przypadające na zabezpieczane ryzyko ujmowane są w pozycji rachunku zysków i strat dotyczącej tej zabezpieczanej pozycji.

Grupa przestaje stosować rachunkowość zabezpieczeń, jeżeli rozwiązuje powiązanie zabezpieczające, instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany, lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń. Korektę wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej wynikającą z zabezpieczanego ryzyka amortyzuje się w rachunku zysków i strat począwszy od chwili, gdy rachunkowość zabezpieczeń nie jest już stosowana.

3.20.4 Zabezpieczenia przepływów pieniężnych

Efektywna część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest odraczana w kapitale własnym. Zysk lub strata związane z częścią nieefektywną ujmują się niezwłocznie w wyniku finansowym.

Kwoty odroczone w kapitał własnym są przywracane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym ujmuje się zabezpieczoną pozycję, w tej samej pozycji rachunku zysków i strat, w której ujęto zabezpieczoną pozycję. Jeśli jednak prognozowana zabezpieczona transakcja skutkuje ujęciem niefinansowego składnika aktywów lub zobowiązania, zyski i straty odroczone uprzednio w kapitale własnym uwzględnia się w początkowej wycenie kosztów danego składnika aktywów lub zobowiązań.

Spółka zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygaśnie, zostanie sprzedany, zakończony lub zrealizowany lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń. W takiej sytuacji skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitałach pozostają w nich do momentu, gdy transakcja zabezpieczana zostanie zrealizowana. Jeżeli transakcja zabezpieczana nie będzie realizowana, skumulowany wynik netto ujęty w kapitałach przenoszony jest niezwłocznie do rachunku zysków i strat.

3.20.5 Zabezpieczenia inwestycji netto w jednostkach działających za granicą

Zabezpieczenia takie rozlicza się podobnie jak zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Zyski lub straty na instrumentach zabezpieczających związane z efektywną częścią zabezpieczenia ujmuje się w kapitale własnym jako kapitał rezerwy na przeliczenie walut obcych. Zysk lub stratę związaną z nieefektywną częścią zabezpieczenia ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

W momencie zbycia jednostki działającej za granicą zyski i straty odnoszone z odroczeniem w kapitał rezerwy na przeliczenia walut obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

4. Podstawowe osądy rachunkowe i podstawy szacowania niepewności

Uwaga: Poniżej przedstawiono przykłady ujawnień wymaganych w tym obszarze. Konkretnie ujawnienia będą zależeć od okoliczności działania poszczególnych jednostek oraz od stopnia istotności dokonanych osądów i szacunków dla jej wyników i pozycji finansowej.

Ujawnienia te mogą być przedstawione w osobnej notcie lub też włączone do not dotyczących odpowiednich aktywów i zobowiązań.

Stosując zasady rachunkowości obowiązujące w Grupie, zarząd jednostki dominującej zobowiązany jest do dokonywania szacunków, osądów i założeń dotyczących kwot wyceny poszczególnych składników aktywów i zobowiązań. Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. Rzeczywiste wyniki mogą odbiegać od przyjętych wartości szacunkowych.

Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

4.1. Podstawowe osądy przy zastosowaniu zasad rachunkowości

Poniżej przedstawiono podstawowe osądy, inne niż te związane z szacunkami, dokonane przez zarząd w procesie stosowania zasad rachunkowości jednostki i mające największy wpływ na wartości ujęte w sprawozdaniu finansowym.

4.1.1. Ujęcie przychodów

Nota 7 opisuje koszty, które trzeba ponieść w ciągu roku w ramach prac podnoszących jakość towarów dostarczonych jednemu z największych klientów Grupy. Dostawy tych towarów do klienta miały miejsce od stycznia do lipca 2009 roku, a klient wykrył wkrótce wady towaru. Po negocjacjach uzgodniono harmonogram prac wiążący się z koniecznością wydatkowania przez Grupę określonych kwot w terminie do 2011 roku.

Mając na uwadze rozpoznane problemy zarząd musiał rozważyć zasadność ujęcia w bieżącym okresie przychodów z tych transakcji w kwocie 19 mln PLN zgodnie z ogólną przyjętą przez Grupę zasadą ujmowania przychodów w chwili dostarczenia towarów, oraz rozwiązanie alternatywne, polegające na odroczeniu tego ujęcia do chwili zakończenia prac naprawczych.

Dokonując osądu zarząd kierował się szczegółowymi kryteriami ujęcia przychodu ze sprzedaży towarów zdefiniowanymi w MSR 18 „Przychody”, a zwłaszcza kwestią przeniesienia przez Grupę określonych rodzajów ryzyka i korzyści związanych z prawem własności towaru na klienta. Po szczegółowym rozważeniu zobowiązań Grupy dotyczących serwisu towarów, a także uzgodnione ograniczenie zdolności klienta do stawiania wymagań związanych z dalszym serwisem gwarancyjnym lub wymianą towaru zarząd uznał, że znaczące ryzyko i korzyści zostały przeniesione na klienta i że ujęcie przychodu w roku bieżącym jest uzasadnione, z jednoczesnym wykazaniem odpowiedniej rezerwy na serwis gwarancyjny.

4.1.2. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Zarząd dokonał przeglądu posiadanych przez Grupę aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności w świetle wymogów utrzymania progów kapitałowych i płynności i potwierdził intencje i zdolność Grupy do utrzymania tych aktywów do terminu wymagalności. Wartość bilansowa aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności wynosi 6,863 mln PLN (w 2008: 5,262 mln PLN). Szczegółowe informacje o tych aktywach zamieszczono w notcie nr 23.

4.2. Podstawy szacowania niepewności

Poniżej przedstawiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości oraz inne podstawy szacunku niepewności na dzień bilansowy, mające znaczący wpływ na ryzyko istotnych korekt wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w następnym roku obrotowym.

4.2.1. Możliwość odzyskania wartości niematerialnych i prawnych wytwarzanych w zakresie własnym

W ciągu roku zarząd zweryfikował możliwość odzyskania wartości niematerialnych i prawnych wytworzonych w zakresie własnym w toku rozwoju działalności internetowej Grupy, uwzględnionych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2009 roku w kwocie 0,5 mln PLN.

Realizowany przez Grupę projekt internetowy jest w trakcie realizacji i osiąga bardzo dobre wyniki, a reakcje klientów potwierdziły wielkość przychodów z projektu uprzednio założoną przez zarząd. Jednak z powodu sytuacji rynkowej, w tym także konsekwencji niekorzystnych tendencji na rynku kapitałowym, zarząd zmuszony był zweryfikować założenia dotyczące przyszłych udziałów w rynku i marż generowanych przez te produkty. Ocenivszy wyniki szczegółowej analizy wrażliwości zarząd jest przekonany, że wartość bilansowa składnika aktywów zostanie w pełni odzyskana, nawet w przypadku zmniejszenia zysków. Sytuacja będzie ściśle monitorowana, a w przyszłości dokona się korekt, jeśli sytuacja na rynku da podstawy do stwierdzenia, że korekty takie są konieczne.

4.2.2. Utrata wartości firmy

Stwierdzenie, czy wartość firmy uległa obniżeniu, wymaga oszacowania wartości użytkowej wszystkich jednostek generujących przepływy pieniężne, do których wartość firmy została przypisana. Chcąc obliczyć wartość użytkową, zarząd musi oszacować przyszłe przepływy pieniężne przypadające na daną jednostkę i ustalić właściwą stopę dyskonta, konieczną do obliczenia wartości bieżącej tych przepływów.

Na dzień bilansowy wartość bilansowa wartości firmy wyniosła 20,3 mln PLN, po ujęciu w trakcie roku 2009 straty z tytułu utraty wartości w kwocie 15.000 PLN. Szczegółowe informacje dotyczące obliczenia straty z tytułu utraty wartości przedstawiono w nocie nr 18.

4.2.3. Okresy użytkowania ekonomicznego rzeczowych aktywów trwałych

Jak opisano w Nocie 3, Grupa weryfikuje przewidywane okresy użytkowania ekonomicznego składników pozycji rzeczowych aktywów trwałych na koniec każdego rocznego okresu sprawozdawczego. W bieżącym roku obrotowym zarząd stwierdził, że wartość użytkowa pewnych składników wymaga redukcji ze względu na postęp techniczny oraz zaistniałe ograniczenia rynkowe, w tym korekty dotyczące planów założonego uprzednio czasookresu produkcji niektórych produktów.

Skutki finansowe takiego przeszacowania – przy założeniu, że składniki majątku utrzymuje się do końca szacowanego okresu użytkowania – obejmą zwiększenie skonsolidowanych kosztów amortyzacji w bieżącym roku obrotowym i w kolejnych trzech latach o następujące kwoty:

Rok	Koszty amortyzacji
2010	9
2011	7
2012	4
2013	3

4.2.4. Wartość godziwa instrumentów pochodnych i pozostałych instrumentów finansowych

Jak opisano w nocie nr 40, dyrekcja dokonuje osądu wybierając odpowiednią metodę wyceny instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnym rynku. Stosuje się metody wyceny stosowane powszechnie przez praktyków rynkowych. W przypadku finansowych instrumentów pochodnych, założenia opiera się o notowane stopy rynkowe skorygowane o określone cechy instrumentu. Pozostałe instrumenty finansowe wycenia się przy użyciu zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o założenia potwierdzone, na ile to możliwe, dającymi się zaobserwować cenami czy stopami rynkowymi. Oszacowanie wartości godziwej nienotowanych akcji obejmuje niektóre założenia niepotwierdzone dającymi się zaobserwować cenami czy stopami rynkowymi. Wartość bilansowa akcji wynosi 5,94 mln PLN (w 2008: 5,736 mln PLN). Szczegóły dotyczące zastosowanych założeń i wyników analizy wrażliwości tych założeń przedstawiono w nocie nr 40.

5. Przychody

Analiza przychodów ze sprzedaży Grupy za bieżący rok zarówno dla działalności kontynuowanej, jak i zaniechanej, przedstawia się następująco:

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN' 000	PLN' 000
Działalność kontynuowana		
Przychody ze sprzedaży towarów	119 232	128 852
Przychody ze świadczenia usług	16 388	18 215
Przychody z tytułu umów o budowę	5 298	4 773
	<u>140 918</u>	<u>151 840</u>
w tym podatek akcyzowy	986	1 045
Działalność zaniechana		
Przychody ze sprzedaży towarów	<u>64 405</u>	<u>77 843</u>
	<u>205 323</u>	<u>229 683</u>

Dla części przychodów Grupy ze sprzedaży towarów denominowanych w walutach obcych utworzono zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Podane wyżej kwoty przychodów ze sprzedaży towarów obejmują odzysk efektywnej części walutowych instrumentów pochodnych wykorzystywanych jako zabezpieczenia przychodów w walutach obcych. Kwota wykazana w przychodach z działalności kontynuowanej wynosi ... mln PLN (... mln PLN w roku 2008), a w przychodach z działalności zaniechanej wynosi ... mln PLN (... mln PLN w roku 2008).

6. Segmenty operacyjne

Uwaga: Poniższe informacje dotyczące segmentów zgodnie z wymogami MSSF 8 „Segmenty operacyjne” powinny zostać przedstawione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy z jednostką dominującą (oraz w odrębnym czy jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki):

- której instrumenty dłużne lub kapitałowe znajdują się w obrocie publicznym; lub
- która składa, lub jest w trakcie składania (skonsolidowanego) sprawozdania finansowego w komisji papierów wartościowych lub w innej uprawnionej organizacji dla celów emisji dowolnej klasy instrumentów na rynku publicznym.

6.1. Zastosowanie MSSF 8 „Segmenty operacyjne”

Od 1 stycznia 2009 roku Grupa zastosowała nowy MSSF 8 „Segmenty operacyjne”. Zgodnie z wymogami MSSF 8, należy identyfikować segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów Grupy, które są regularnie weryfikowane przez osoby decydujące o przydzielaniu zasobów do danego segmentu i oceniające jego wyniki finansowe. Dla porównania, zgodnie z wymogami poprzednio obowiązującego MSR 14, jednostka była zobowiązana identyfikować dwa zestawy segmentów (branżowe i geograficzne) stosując kryteria ryzyka i korzyści, przy czym wewnętrzny system sprawozdawczości finansowej dla kluczowych członków kierownictwa służył wyłącznie jako punkt wyjściowy do identyfikacji takich segmentów. W związku z tym po przyjęciu MSSF 8 zmieniła się identyfikacja segmentów sprawozdawczych występujących w Grupie.

6.2. Produkty i usługi, z których segmenty sprawozdawcze czerpią swoje przychody

W poprzednich latach informacje o segmentach prezentowane w raportach zewnętrznych analizowano na podstawie rodzaju towarów dostarczanych przez jednostki operacyjne Grupy (np. sprzęt elektroniczny, sprzęt rekreacyjny, motorowery i łodzie, działalność budowlana i pozostałe). Tymczasem informacje sporządzane dla osób decydujących w Grupie o przydziale zasobów i oceniających wyniki finansowe segmentu koncentrują się raczej na grupach nabywców każdego rodzaju towarów. Główne grupy nabywców obejmują: sprzedaż bezpośrednią do wiodących klientów, odbiorców hurtowych, detalicznych oraz sprzedaż przez internet. Segmenty Grupy objęte sprawozdawczością zgodnie z MSSF 8 są zatem następujące:

Sprzęt elektroniczny	- sprzedaż bezpośrednia - odbiorcy hurtowi i detaliczni - sprzedaż internetowa
Sprzęt rekreacyjny	- odbiorcy hurtowi - odbiorcy detaliczni
Pozostałe	

W okresie obrotowym zaniechano dwóch rodzajów działalności. W poprzednich latach Grupa zajmowała się działalnością sprzedaży motorowerów, którą wykazywała jako oddzielny segment zgodnie z MSR 14. Działalności tej zaniechano z dniem 30 listopada 2009 roku (zob. notę nr 13.1). Dla celów MSSF 8, działalność ta została uwzględniona w segmencie sprawozdawczym „Sprzęt rekreacyjny”.

Zarząd ogłosił również plan zbycia działalności zajmującej się sprzedażą łodzi (zob. notę nr 13.2). Działalność z tego zakresu uwzględniono w segmencie sprawozdawczym Sprzęt rekreacyjny, zgodnie z MSSF 8.

Poniżej przedstawiono informacje o segmentach sprawozdawczych Grupy. Kwoty wykazane za lata ubiegłe zostały przedstawione zgodnie z wymogami MSSF 8.

6.3. Przychody i wyniki segmentów

Poniżej przedstawiono analizę przychodów i wyników Grupy w poszczególnych segmentach objętych sprawozdawczością:

	Przychody		Zysk w segmencie	
	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Działalność kontynuowana				
Sprzęt elektroniczny:				
Główni odbiorcy	37 509	39 641	6 619	10 336
Odbiorcy hurtowi i detaliczni	20 194	22 534	7 265	5 954
Sprzedaż internetowa	27 563	29 699	6 632	5 348
Sprzęt rekreacyjny:				
Odbiorcy hurtowi	13 514	18 332	3 252	4 110
Odbiorcy detaliczni	20 452	18 646	4 921	4 372
Pozostałe	21 686	22 988	4 033	6 767
Razem z działalności kontynuowanej	140 918	151 840	32 722	36 887
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych			1 186	1 589
Przychody finansowe			3 483	2 265
Koszty administracji centralnej i wynagrodzenie zarządu			(2 534)	(2 243)
Koszty finansowe			(5 309)	(6 360)
Zysk przed opodatkowaniem (działalność kontynuowana)			29 548	32 138
Działalność zaniechana				
Motorowery i łodzie:				
Odbiorcy hurtowi	26 505	32 035	4 606	7 034
Odbiorcy detaliczni	37 900	45 808	6 560	7 507
Razem z działalności zaniechanej	64 405	77 843	11 166	14 541

6.3. Przychody i wyniki segmentów cd.

	Przychody		Zysk w segmencie	
	Okres zakończony	Okres zakończony	Okres zakończony	Okres zakończony
	31/12/2009	31/12/2008	31/12/2009	31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
cd.				
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych			-	-
Przychody finansowe			-	-
Koszty administracji centralnej i wynagrodzenie zarządu			(1 486)	(1 414)
Koszty finansowe			(150)	(134)
Zysk ze zbycia działalności			1 940	-
Zysk przed opodatkowaniem (działalność zaniechana)			11 470	12 993
Koszty z tytułu podatku dochodowego (działalność kontynuowana i zaniechana)			(14 466)	(14 799)
Przychody skonsolidowane oraz zysk za rok obrachunkowy	205 323	229 683	26 552	30 332

Powyższe przychody stanowią przychody od klientów zewnętrznych. W roku obrachunkowym nie miały miejsca żadne transakcje sprzedaży między segmentami (podobnie jak w roku 2008).

Zasady rachunkowości zastosowane w segmentach sprawozdawczych są takie same jak polityka rachunkowości Grupy opisana w Nocie 3. Zysk segmentów to zysk wygenerowany przez poszczególne segmenty bez alokacji kosztów administracji centralnej i wynagrodzenia zarządu, udziału w zyskach jednostek stowarzyszonych, przychodów i kosztów finansowych oraz kosztów z tytułu podatku dochodowego. Informacje te przekazuje się osobom decydującym o przydziale zasobów i oceniających wyniki finansowe segmentu.

Wyjątkowe koszty naprawy w wysokości 4,17 mln PLN ujawnione w Nocie 7 dotyczą działalności Sprzęt elektroniczny – sprzedaży bezpośredniej segmentu sprawozdawczego.

6.4. Aktywa segmentów

	Aktywa segmentów	
	Stan na	Stan na
	31/12/2009	31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Sprzęt elektroniczny:		
Główni odbiorcy	42 584	40 263
Odbiorcy hurtowi i detaliczni	48 596	46 061
Sprzedaż internetowa	32 648	32 817
Sprzęt rekreacyjny:		
Odbiorcy hurtowi	29 851	33 942
Odbiorcy detaliczni	33 032	44 432
Pozostałe	48 069	39 680
Razem aktywa segmentów	234 780	237 195
Aktywa niealokowane	27 678	23 934
Razem aktywa skonsolidowane	262 458	261 129

Dla celów monitorowania wyników osiągniętych w poszczególnych segmentach oraz dla celów przydziału zasobów osoby decyzyjne monitorują aktywa trwałe, finansowe oraz wartości niematerialne i prawne przypadające na

poszczególne segmenty. Do segmentów sprawozdawczych przyporządkowuje się wszystkie aktywa, z wyjątkiem inwestycji w jednostki stowarzyszone, „pozostałych” aktywów finansowych (Nota 23) oraz aktywów podatkowych. Wartość firmy przyporządkowano do segmentów sprawozdawczych zgodnie z Notą 18.2. Aktywa użytkowane wspólnie przez segmenty sprawozdawcze przydziela się na podstawie przychodów generowanych przez poszczególne segmenty sprawozdawcze.

6.5. Pozostałe informacje o segmentach

	Amortyzacja		Zwiększenia aktywów trwałych	
	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Sprzęt elektroniczny:				
Główni odbiorcy	2 697	3 039	4 183	2 144
Odbiorcy hurtowi i detaliczni	3 076	3 466	1 770	1 023
Sprzedaż internetowa	2 067	2 329	3 205	2 382
Sprzęt rekreacyjny:				
Odbiorcy hurtowi	2 414	3 108	5 880	1 547
Odbiorcy detaliczni	2 889	4 240	4 234	2 901
Pozostałe	1 036	1 168	4 610	2 275
	<u>14 179</u>	<u>17 350</u>	<u>23 882</u>	<u>12 272</u>

Oprócz wspomnianej wyżej amortyzacji, ujęto również odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości 1,204 mln PLN (w 2008: zero) oraz 15.000 PLN (w 2008: zero) przypadające odpowiednio na rzeczowe aktywa trwałe i wartość firmy. Odpisy te przyporządkowano do następujących segmentów sprawozdawczych:

	Odpisy aktualizujące	
	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Sprzęt elektroniczny:		
Główni odbiorcy	529	-
Odbiorcy hurtowi i detaliczni	285	-
Sprzedaż internetowa	390	-
	<u>1 204</u>	<u>-</u>
Pozostałe (działalność budowlana)	15	-

6.6. Przychody z głównych produktów i usług

Przychody Grupy z tytułu głównych produktów i usług przedstawiają się następująco:

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Działalność kontynuowana		
Sprzęt elektroniczny	85 266	91 874
Sprzęt sportowy	21 003	22 850
Sprzęt rekreacyjny	12 963	14 128
Działalność budowlana	5 298	4 773
Pozostałe	16 388	18 215
	<u>140 918</u>	<u>151 840</u>

6.6. Przychody z głównych produktów i usług cd.

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
cd.		
Działalność zaniechana		
Motorowery	54 505	69 180
Łódzie	9 900	8 663
	64 405	77 843
Przychody skonsolidowane	205 323	229 683

6.7. Informacje geograficzne

Grupa działa w trzech głównych obszarach geograficznych – w kraju A, będącym krajem jej siedziby, kraju B i kraju C.

Poniżej przedstawiono przychody Grupy od klientów zewnętrznych oraz informacje o aktywach segmentów (aktywa trwałe, z wyjątkiem inwestycji w jednostki stowarzyszone, należności z tytułu leasingu finansowego oraz pozostałych aktywów finansowych) w rozbiciu na poszczególne obszary geograficzne działalności:

	Przychody od klientów zewnętrznych		Aktywa trwałe	
	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Kraj A	148 607	151 814	98 421	118 343
Kraj B	25 898	43 562	21 411	25 745
Kraj C	25 485	25 687	16 085	19 341
Pozostałe	5 333	8 620	5 446	6 549
	205 323	229 683	141 363	169 978

6.8. Informacje o wiodących klientach

W przychodach z tytułu sprzedaży bezpośredniej w działalności Sprzęt elektroniczny w wysokości 37,5 mln PLN (w 2008: 39,6 mln PLN) uwzględniono przychody w wysokości ok. 25,6 mln PLN (w 2008: 19,8 mln) z tytułu sprzedaży do największego klienta Grupy.

7. Koszty działalności operacyjnej

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Działalność kontynuowana		
Zmiana stanu produktów	(7 122)	2 118
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	-	-
Amortyzacja	(12 412)	(13 878)
Zużycie surowców i materiałów	(50 393)	(60 406)
Usługi obce	(6 542)	(4 975)
Koszty świadczeń pracowniczych	(9 803)	(11 655)
Podatki i opłaty	(1 845)	(1 798)
Pozostałe koszty	(4 532)	(3 484)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(20 000)	(25 000)
Razem koszty działalności operacyjnej	(112 649)	(119 078)
w tym podatek akcyzowy	986	1 045
Działalność zaniechana		
Koszty działalności ogółem	(54 755)	(64 765)
	(167 404)	(183 843)

W roku bieżącym wykazano koszty w kwocie 4,17 mln PLN, które Grupa musi ponieść w ramach prac podnoszących jakość towarów dostarczonych jednemu z największych klientów Grupy, zaliczone do [kosztów sprzedaży/zapasów i świadczeń pracowniczych]. Kwota ta stanowi szacunkowy koszt prac realizowanych zgodnie z ustalonym harmonogramem w terminie do 2011 roku. W okresie bieżącym wykorzystano w tym celu rezerwę w kwocie 1,112 mln PLN, a pozostałe saldo rezerwy o wartości 3,058 mln PLN pozostaje w celu pokrycia przewidywanych kosztów w latach 2010 i 2011 (zob. notę nr 35).

7.1. Amortyzacja i utrata wartości

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	12 587	15 794
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych	1 592	1 556
Koszty amortyzacji ogółem	<u>14 179</u>	<u>17 350</u>
Przypadające na:		
Działalność kontynuowaną	12 412	13 878
Działalność zaniechaną	<u>1 767</u>	<u>3 472</u>
	<u>14 179</u>	<u>17 350</u>

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych	1 204	-
Utrata wartości - wartość firmy	15	-
Koszty utraty wartości ogółem	<u>1 219</u>	<u>-</u>
Przypadające na:		
Działalność kontynuowaną	1 219	-
Działalność zaniechaną	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>1 219</u>	<u>-</u>

7.2. Koszty badań i rozwoju odniesione w koszty

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Koszty badań i rozwoju odniesione niezwłocznie w koszty	<u>502</u>	<u>440</u>

7.3. Koszty świadczeń pracowniczych

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Świadczenia po okresie zatrudnienia (zob. notę nr 39)		
Programy określonych składek	160	148
Programy określonych świadczeń	586	556
	<u>746</u>	<u>704</u>
Płatności realizowane w formie akcji (zob. notę nr 42)		
Płatności regulowane akcjami rozliczane metodą praw własności	206	338
Płatności regulowane akcjami rozliczane w formie środków pieniężnych	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>206</u>	<u>338</u>
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-
Pozostałe świadczenia pracownicze	<u>13 426</u>	<u>14 397</u>
	<u>14 378</u>	<u>15 439</u>
Przypadające na:		
Działalność kontynuowaną	9 803	11 655
Działalność zaniechaną	<u>4 575</u>	<u>3 784</u>
	<u>14 378</u>	<u>15 439</u>

8. Pozostałe przychody operacyjne

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Zyski ze zbycia aktywów:		
Zysk ze sprzedaży majątku trwałego	6	67
Zyski ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>6</u>	<u>67</u>
Rozwiązane odpisy aktualizujące:		
Wartości niematerialne	-	-
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-
Aktywa finansowe	-	-
Zapasy	500	400
Należności handlowe	103	-
Pozostałe	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>603</u>	<u>400</u>
Pozostałe przychody operacyjne:		
Zyski z wyceny nieruchomości inwestycyjnych	-	8
Tantiemy	609	477
Dotacje	731	979
Pozostałe (zagregowane pozycje nieistotne)	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>1 949</u>	<u>1 931</u>
Przypadające na:		
Działalność kontynuowaną	1 919	1 882
Działalność zaniechaną	<u>30</u>	<u>49</u>
	<u>1 949</u>	<u>1 931</u>

Do pozostałych przychodów operacyjnych klasyfikowane są przychody i zyski nie związane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Grupy. Do tej kategorii zaliczane są otrzymane dotacje, zyski z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, otrzymane odszkodowania związane ze zwrotem kosztów sądowych, nadpłaconych zobowiązań podatkowych, za wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych oraz otrzymane odszkodowania z tytułu strat w majątku spółki, który objęty był ubezpieczeniem.

Do pozostałych przychodów operacyjnych zaliczane są także odwrócenia odpisów aktualizujących wartość należności oraz zapasów oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego. Do pozostałych przychodów operacyjnych zalicza się zysk na sprzedaży jednostek zależnych.

9. Pozostałe koszty operacyjne

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Straty ze zbycia aktywów:		
Strata ze sprzedaży majątku trwałego	-	-
Strata ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych	-	-
	-	-
Straty z wyceny aktywów i zobowiązań finansowych i nieruchomości inwestycyjnych:		
Straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według opcji wyceny godziwej	-	-
Straty z wyceny aktywów finansowych sklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu	-	-
Straty z wyceny zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według opcji wyceny godziwej	-	-
Straty z wyceny zobowiązań finansowych sklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu	-	-
Straty transferowane z kapitału własnego dotyczące sprzedaży inwestycji sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	-	-
	-	-
Utworzone odpisy aktualizujące:		
Wartość firmy	15	-
Wartości niematerialne	-	-
Rzeczowe aktywa trwałe	1 204	-
Aktywa finansowe	-	-
Zapasy	2 340	1 860
Należności handlowe	63	430
Pozostałe	-	-
	3 622	2 290
Pozostałe koszty operacyjne:		
Straty z wyceny nieruchomości inwestycyjnych	(6)	-
Koszty likwidacji majątku trwałego i obrotowego	-	-
Pozostałe (zagregowane pozycje nieistotne)	-	-
	-	-
	3 616	2 290
Przypadające na:		
Działalność kontynuowaną	3 616	2 290
Działalność zaniechaną	-	-
	3 616	2 290

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Grupy. Kategoria ta obejmuje straty na sprzedaży składników rzeczowego majątku trwałego, przekazane darowizny tak w formie rzeczowej jak i pieniężnej na rzecz innych jednostek, w tym jednostek pożytku publicznego oraz skutki wynikające z gwarancji i poręczeń udzielonych na rzecz innych podmiotów.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są także koszty odpisów aktualizujących wartość należności oraz zapasów oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego. Do pozostałych kosztów operacyjnych zalicza się także stratę na sprzedaży jednostek zależnych.

10. Przychody finansowe

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Przychody odsetkowe:		
Lokaty bankowe	1 650	741
Inwestycje dostępne do sprzedaży	154	148
Pozostałe pożyczki i należności	66	5
Inwestycje utrzymywane do wymagalności	442	410
Aktywa finansowe, które utraciły wartość	-	-
	2 312	1 304
Zyski ze sprzedaży inwestycji finansowych:		
Zysk ze sprzedaży inwestycji finansowych	-	-
Zyski transferowane z kapitału własnego dotyczące sprzedaży inwestycji sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	-	-
Zyski z wyceny aktywów i zobowiązań finansowych:		
Zyski z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według opcji wyceny godziwej	-	-
Zyski z wyceny aktywów finansowych sklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu	-	-
Zyski z wyceny zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według opcji wyceny godziwej	-	-
Zyski z wyceny zobowiązań finansowych sklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu	-	-
Zyski na instrumentach pochodnych w powiązaniach zabezpieczających wartość godziwą	-	-
Zyski na korektach instrumentów pochodnych w powiązaniach zabezpieczających wartość godziwą	5	-
Wzrost wartości godziwej przeniesiony z kapitału własnego dotyczący rachunkowości zabezpieczeń	123	86
	128	86
Pozostałe przychody finansowe:		
Zysk na różnicach kursowych	114	-
Nieefektywność zabezpieczenia przepływów pieniężnych	89	68
Nieefektywność zabezpieczenia inwestycji netto	-	-
Dywidendy otrzymane	156	154
Pozostałe (zagregowane pozycje nieistotne)	684	653
	3 483	2 265
Przypadające na:		
Działalność kontynuowaną	3 483	2 265
Działalność zaniechaną	-	-
	3 483	2 265
Przychody inwestycyjne z aktywów finansowych analizowane w podziale na kategorie aktywów:		
	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	310	302
Pożyczki i należności (obejmujące gotówkę w kasie i lokaty bankowe)	1 716	746
Inwestycje utrzymywane do wymagalności	445	410
	2 471	1 458
Pozostałe	1 012	807
	3 483	2 265

Do przychodów finansowych klasyfikowane są przychody z tytułu otrzymanych dywidend, odsetki od działalności lokacyjnej i inwestycyjnej w różnego rodzaju formy instrumentów finansowych. Do działalności finansowej zaliczane są także zyski z tytułu różnic kursowych.

11. Koszty finansowe

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Koszty odsetkowe:		
Odsetki od kredytów i kredytów w rachunku bieżącym	4 562	6 320
Odsetki od zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	75	54
Dywidendy od skumulowanych akcji preferencyjnych sklasyfikowanych jako zobowiązania finansowe (nota nr 32)	613	-
Odsetki od weksli zamiennych	110	-
Odsetki od weksli bezterminowych	52	-
Pozostałe koszty odsetkowe	25	-
Koszty odsetkowe razem	5 437	6 374
Minus: kwoty ujęte w kosztach aktywów spełniających warunki kapitalizacji	(11)	-
	<u>5 426</u>	<u>6 374</u>
Straty z wyceny aktywów i zobowiązań finansowych:		
Straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według opcji wyceny godziwej	-	-
Straty z wyceny aktywów finansowych sklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu	-	(27)
Straty z wyceny zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według opcji wyceny godziwej	-	-
Straty z wyceny zobowiązań finansowych sklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu	-	-
Straty na instrumentach pochodnych w powiązaniach zabezpieczających wartość godziwą	5	-
Straty na korektach instrumentów pochodnych w powiązaniach zabezpieczających wartość godziwą	-	-
Spadek wartości godziwej przeniesiony z kapitału własnego dotyczący rachunkowości zabezpieczeń	-	-
	<u>5</u>	<u>(27)</u>
Pozostałe koszty finansowe:		
Strata na różnicach kursowych	-	117
Nieefektywność zabezpieczenia przepływów pieniężnych	-	-
Nieefektywność zabezpieczenia inwestycji netto	-	-
Odwrócenie dyskonta rezerw	28	30
Odwrócenie rabatów od kosztów sprzedaży aktywów trwałych sklasyfikowanych jako przeznaczone do zbycia	-	-
Pozostałe koszty finansowe	-	-
	<u>5 459</u>	<u>6 494</u>
Przypadające na:		
Działalność kontynuowaną	5 309	6 360
Działalność zaniechaną	150	134
	<u>5 459</u>	<u>6 494</u>

Do kosztów finansowych klasyfikowane są koszty z tytułu wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania, odsetki płatne z tytułu umów leasingu finansowego jakich Grupa jest stroną oraz inne koszty finansowe. Do działalności finansowej zaliczane są także straty z tytułu różnic kursowych.

12. Podatek dochodowy**12.1. Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat**

	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Bieżący podatek dochodowy:		
Bieżące obciążenie podatkowe	12 973	14 347
Korekty wykazane w bieżącym roku w odniesieniu do podatku z lat ubiegłych	-	-
	<u>12 973</u>	<u>14 347</u>
Odroczony podatek dochodowy:		
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	1 643	538
Podatek odroczony przeniesiony z kapitału własnego	(150)	(86)
	<u>1 493</u>	<u>452</u>
Koszt/(dochód) podatkowy ogółem	<u>14 466</u>	<u>14 799</u>
Przypadający na:		
Działalność kontynuowaną	11 306	11 801
Działalność zaniechaną (nota nr 13)	3 160	2 998
	<u>14 466</u>	<u>14 799</u>

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów nie podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Przepisy podatkowe obowiązujące do końca 2003 roku różnicowały obowiązujące w tych latach stawki podatku dochodowego - odpowiednio dla lat 2002 i 2003 stawki te wynosiły 28% i 27% podstawy opodatkowania ustalonej zgodnie z przepisami podatkowymi. Od 2004 roku obowiązującą, według znowelizowanych przepisów jest stawka 19%. Obecne przepisy nie zakładają zróżnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów.

W zakresie podatku dochodowego, Grupa podlega przepisom ogólnym w tym zakresie. Grupa nie stanowi podatkowej grupy kapitałowej, jak również nie prowadzi działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej, co różnicowałoby zasady określania obciążeń podatkowych w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie. Rok podatkowy jak i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

Różnice pomiędzy nominalną a efektywną stawką podatkową przedstawiają się następująco:

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Zysk z działalności kontynuowanej	29 548	32 138
Zysk z działalności zaniechanej	11 470	12 993
Zysk z działalności	41 018	45 131
Koszt podatku dochodowego wg stawki 30%	12 305	13 539
Efekt podatkowy przychodów nie będących przychodami według przepisów podatkowych	(75)	(66)
Efekt podatkowy kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania według przepisów podatkowych	2 236	1 326
Efekt podatkowy strat podatkowych odliczonych w okresie	-	-
Efekt podatkowy strat podatkowych poniesionych w okresie	-	-
Wpływ zróżnicowania stawek podatkowych jednostek zależnych działających w innych systemach prawnych	-	-
Wpływ na odroczone saldo podatkowe z tytułu zmiany stawki podatku dochodowego z xx% na xx% (od dnia [data])	-	-
Pozostałe	-	-
	14 466	14 799
Korekty wykazane w bieżącym roku w odniesieniu do podatku z lat ubiegłych	-	-
Koszt podatku dochodowego ujęty w rachunku zysków i strat	14 466	14 799

12.2. Podatek dochodowy ujęty bezpośrednio w kapitale własnym

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Podatek bieżący		
Koszty emisji akcji	(1)	-
Koszty odkupu akcji	(8)	-
	(9)	-

12.2. Podatek dochodowy ujęty bezpośrednio w kapitale własnym cd.

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Podatek odroczony		
Z tytułu dochodów i kosztów odniesionych bezpośrednio w kapitał własny:		
Przeszacowania składników majątku	-	493
Przeliczenie wyników jednostek działających za granicą	22	36
Przeszacowanie instrumentów finansowych traktowanych jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych	131	95
Przeszacowanie aktywów finansowych wyznaczonych jako zabezpieczenie inwestycji Netto	(4)	-
Przeszacowanie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	28	24
Zmiany aktuarialne programów określonych świadczeń socjalnych	-	-
Korekty dotyczące rozliczenia kapitału własnego	-	-
	<u>177</u>	<u>648</u>
Przeniesienia do rachunku zysków i strat:		
Z zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(114)	-
Ze zbycia jednostek działających za granicą	(36)	-
	<u>(150)</u>	<u>-</u>
Z tytułu transakcji z akcjonariuszami:		
Początkowe ujęcie składnika kapitałowego złożonego instrumentu finansowego	242	-
Koszty emisji i odkupu akcji do odliczenia od podstawy opodatkowania w okresie pięciu lat	(75)	-
Odliczenia nadwyżki podatkowej związane z płatnościami realizowanymi w formie akcji	-	-
Inne [opis]	-	-
	<u>167</u>	<u>-</u>
Podatek odroczony ogółem ujęty bezpośrednio w kapitale własnym	<u>194</u>	<u>648</u>
Podatek dochodowy ujęty bezpośrednio w kapitale własnym	<u>185</u>	<u>648</u>

12.3. Bieżące aktywa i zobowiązania podatkowe

	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Bieżące aktywa podatkowe		
Należny zwrot podatku	85	60
Inne [opis]	-	-
	<u>85</u>	<u>60</u>
Bieżące zobowiązania podatkowe		
Podatek dochodowy do zapłaty	5 133	5 868
Inne [opis]	-	-
	<u>5 133</u>	<u>5 868</u>

12.4. Saldo podatku odroczonego

Okres zakończony 31/12/2009	Stan na początek okresu	Odniesione w dochód	Odniesione na kapitał własny	Odzyskane z kapitału własnego do dochodu	Przyjęcia / zbycia	Różnice kursowe	Zmiany stawki opodat- kowania	Stan na koniec okresu
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Różnice przejściowe dotyczące składników aktywów z tytułu podatku odroczonego:								
Zabezpieczenia inwestycji netto	-	-	4	-	-	-	-	4
Rezerwy	1 672	42	-	-	-	-	-	1 714
Należności wątpliwe	251	(8)	-	-	(4)	-	-	239
Pozostałe zobowiązania finansowe	5	2	-	-	-	-	-	7
Niewykorzystane koszty z tytułu odkupu i emisji akcji	-	-	75	-	-	-	-	75
Inne [opis]	-	-	-	-	-	-	-	-
	<u>1 928</u>	<u>36</u>	<u>79</u>	<u>-</u>	<u>(4)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2 039</u>

Różnice przejściowe dotyczące składników rezerwy z tytułu podatku odroczonego:

Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(119)	-	(131)	114	-	-	-	(136)
Inwestycje rozliczane metodą praw własności	(1 268)	(356)	-	-	-	-	-	(1 624)
Rzeczowe aktywa trwałe	(3 221)	(1 532)	-	-	517	-	-	(4 236)
Leasing finansowy	(22)	18	-	-	-	-	-	(4)
Wartości niematerialne i prawne	(572)	214	-	-	-	-	-	(358)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(226)	-	(28)	-	-	-	-	(254)
Obligacje zamienne	-	9	(242)	-	-	-	-	(233)
Różnice kursowe zagranicznej jednostki zależnej	(14)	-	(22)	36	-	-	-	-
Inne [opis]	(181)	(32)	-	-	-	-	-	(213)
	<u>(5 623)</u>	<u>(1 679)</u>	<u>(423)</u>	<u>150</u>	<u>517</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(7 058)</u>
Niewykorzystane straty podatkowe i pozostałe ulgi								
Straty podatkowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Ugi podatkowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe	2	-	-	-	-	-	-	2
	<u>2</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2</u>
Razem aktywa (rezerwy) z tytułu podatku odroczonego	<u>(3 693)</u>	<u>(1 643)</u>	<u>(344)</u>	<u>150</u>	<u>513</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(5 017)</u>

W tym podatek odroczonego przypadający na:

Rezerwy na podatek odroczonego								(4 587)
Rezerwa na podatek odroczonego związana z aktywami utrzymywanymi do sprzedaży								(430)
								<u>(5 017)</u>

12.4. Saldo podatku odroczonego cd.

Okres zakończony 31/12/2008	Stan na początek okresu	Odniesione w dochód	Odniesione na kapitał własny	Odzyskane z kapitału własnego do dochodu	Przyjęcia / zbycia	Różnice kursowe	Zmiany stawki opodat- kowania	Stan na koniec okresu
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Różnice przejściowe dotyczące składników aktywów z tytułu podatku odroczonego:								
Rezerwy	1 692	(20)	-	-	-	-	-	1 672
Należności wątpliwe	122	129	-	-	-	-	-	251
Pozostałe zobowiązania finansowe	9	(4)	-	-	-	-	-	5
Inne [opis]	-	-	-	-	-	-	-	-
	<u>1 823</u>	<u>105</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1 928</u>
Różnice przejściowe dotyczące składników rezerwy z tytułu podatku odroczonego:								
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	(110)	-	(95)	86	-	-	-	(119)
Inwestycje rozliczane metodą praw własności	(791)	(477)	-	-	-	-	-	(1 268)
Rzeczowe aktywa trwałe	(2 540)	(188)	(493)	-	-	-	-	(3 221)
Leasing finansowy	(29)	7	-	-	-	-	-	(22)
Wartości niematerialne i prawne	(669)	97	-	-	-	-	-	(572)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(202)	-	(24)	-	-	-	-	(226)
Różnice kursowe z zagranicznych jednostek zależnych	22	-	(36)	-	-	-	-	(14)
Inne [opis]	(97)	(84)	-	-	-	-	-	(181)
	<u>(4 416)</u>	<u>(645)</u>	<u>(648)</u>	<u>86</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(5 623)</u>
Niewykorzystane straty podatkowe i pozostałe ulgi								
Straty podatkowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Ulgi podatkowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe	-	2	-	-	-	-	-	2
	<u>-</u>	<u>2</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2</u>
Razem aktywa (rezerwy) z tytułu podatku odroczonego	<u>(2 593)</u>	<u>(538)</u>	<u>(648)</u>	<u>86</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(3 693)</u>
W tym podatek odroczonego przypadający na:								
Rezerwy na podatek odroczonego								(3 693)
Rezerwa na podatek odroczonego związana z aktywami utrzymywanymi do sprzedaży								-
								<u>(3 693)</u>

12.5. Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	<u>Stan na</u> <u>31/12/2009</u>	<u>Stan na</u> <u>31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
Na dzień bilansowy nie zostały wykazane następujące aktywa z tytułu podatku odroczonego:		
Straty podatkowe – przychody	-	-
Straty podatkowe – kapitał	11	11
Niewykorzystane ulgi podatkowe (ważne do [data])	-	-
Różnice przejściowe	-	-
	<u>11</u>	<u>11</u>

Nieujęte straty podatkowe wygasają w 2012 roku.

12.6. Nieujęte różnice przejściowe wynikające z inwestycji w jednostki podporządkowane

	<u>Stan na</u> <u>31/12/2009</u>	<u>Stan na</u> <u>31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
Podlegające opodatkowaniu różnice przejściowe związane z inwestycjami w jednostkach zależnych, oddziałach i jednostkach stowarzyszonych oraz udziały we wspólnych przedsięwzięciach, dla których nie wykazano zobowiązań z tytułu podatku odroczonego przypadają na:		
Krajowe jednostki zależne	120	125
Zagraniczne jednostki zależne	-	-
Jednostki stowarzyszone i wspólnie kontrolowane	-	-
Inne [opis]	-	-
	<u>120</u>	<u>125</u>

13. Działalność zaniechana**13.1. Zbycie działalności motorowerów**

W dniu 28 września 2009 roku zarząd zawarł umowę sprzedaży działalności motorowerów prowadzonej przez Grupę. Wpływy ze sprzedaży znacząco przekroczyły wartość bilansową odpowiednich aktywów netto, wobec czego nie ujęto odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości w chwili przeniesienia tej działalności do kategorii aktywów przeznaczonych do zbycia. Zbycie tej działalności jest zgodne z długofalową polityką Grupy mającą na celu skoncentrowanie się na działalności w zakresie sprzętu elektronicznego i rekreacyjnego. Transakcji zbycia dokonano 30 listopada 2009 roku, kiedy to nabywca przejął kontrolę nad tą działalnością. Szczegółowe informacje dotyczące zbytych aktywów i zobowiązań przedstawiono w nocie nr 45.

13.2. Plan zbycia działalności produkcji łodzi

30 listopada 2009 roku zarząd ogłosił plan zbycia działalności dotyczącej produkcji łodzi. Zbycie tej działalności jest zgodne z długofalową polityką Grupy mającą na celu skoncentrowanie się na działalności w zakresie sprzętu elektronicznego i rekreacyjnego. Grupa aktywnie szuka nabywcy działalności produkcji łodzi i przewiduje zakończenie transakcji sprzedaży do 31 lipca 2010 roku. Przy początkowym przeklasyfikowaniu tej działalności jako przeznaczonej do sprzedaży Grupa nie ujęła żadnych odpisów z tytułu utraty wartości.

13.3. Analiza zysku z działalności zaniechanej za rok obrotowy

Łączne wyniki działalności zaniechanej (tzn. działalności dotyczącej motorowerów i łodzi) uwzględnione w rachunku zysków i strat przedstawiono poniżej. Porównywalny rachunek zysków i strat i przepływy pieniężne z działalności zaniechanej przedstawiono retrospektywnie w celu uwzględnienia działalności zaniechanej w bieżącym okresie.

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Zysk za rok obrotowy z działalności zaniechanej		
Przychody ze sprzedaży towarów (Nota 5)	64 405	77 843
Pozostałe przychody operacyjne (Nota 8)	30	49
Koszty działalności ogółem (Nota 7)	(54 755)	(64 765)
Pozostałe koszty operacyjne (Nota 9)	-	-
Przychody finansowe (nota 10)	-	-
Koszty finansowe (Nota 11)	(150)	(134)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	9 530	12 993
Podatek dochodowy	(2 524)	(2 998)
	7 006	9 995
Zysk/(strata) z przeszacowania do wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży	-	-
Zysk/(strata) ze zbycia działalności (w tym odwrócenie 0,12 mln PLN z kapitału rezerwowego na przewalutowanie przy sprzedaży jednostki zależnej)	1 940	-
Przypadający koszt podatku dochodowego	(636)	-
	1 304	-
Zysk za rok obrotowy z działalności zaniechanej	8 310	9 995
Przepływy pieniężne z działalności zaniechanej		
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	6 381	7 078
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	2 767	-
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(5 000)	-
Przepływy pieniężne netto	4 148	7 078

14. Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Grunty przeznaczone do zbycia (Nota 14.1)	1 260	-
Aktywa związane z działalnością łodzi (Nota 14.2)	21 076	-
	22 336	-
Zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do zbycia (Nota 14.2)	3 684	-

14.1. Grunty przeznaczone do sprzedaży

W ciągu najbliższych dziesięciu miesięcy Grupa zamierza zbyć działkę gruntu, której już nie użytkuje. Nieruchomość była uprzednio wykorzystywana w ramach działalności produkcji łodzi. Obecnie trwają poszukiwania nabywcy. Na 31 grudnia 2009 roku nie ujęto odpisu z tytułu utraty wartości wynikającego z przeklasyfikowania tej działki jako przeznaczonej do sprzedaży.

14.2. Działalność produkcji łodzi

Jak przedstawiono w nocie nr 13.2, Grupa dąży do zbycia działalności produkcji łodzi i planuje realizację tej transakcji w terminie do 31 lipca 2010 roku. Podstawowe kategorie aktywów i zobowiązań składające się na działalność sklasyfikowaną jako przeznaczona do zbycia na dzień bilansowy to:

	<u>Stan na 31/12/2009</u>	<u>Stan na 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
Wartość firmy	1 147	-
Rzeczowe aktywa trwałe	16 944	-
Zapasy	830	-
Należności z tytułu dostaw i usług	1 980	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	<u>175</u>	<u>-</u>
Aktywa działalności łodzi sklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia	<u>21 076</u>	<u>-</u>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(3 254)	-
Bieżące zobowiązania podatkowe	-	-
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	<u>(430)</u>	<u>-</u>
Zobowiązania działalności łodzi związane ze składnikami aktywów sklasyfikowanych jako przeznaczonych do zbycia	<u>(3 684)</u>	<u>-</u>
Aktywa netto sklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia	<u>17 392</u>	<u>-</u>

15. Zysk przypadający na jedną akcję

Uwaga: Zgodnie z wymogami MSR 33, informacje dotyczące zysku na jedną akcję należy przedstawić w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy z jednostką dominującą (oraz w oddzielnym czy też jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki):

- której instrumenty dłużne czy kapitałowe znajdują się w obrocie publicznym; lub
- która składa, lub jest w trakcie składania, swojego (skonsolidowanego) sprawozdania finansowego w komisji papierów wartościowych lub innej uprawnionej organizacji, w celu emisji dowolnej klasy instrumentów na rynku publicznym.

Jak wspomniano powyżej, zakres MSR 33 uległ zmianie z chwilą wejścia w życie MSSF 8 „Segmenty operacyjne” (obowiązującego dla okresów obrachunkowych rozpoczynające się 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie, przy czym zezwala się na jego wcześniejsze zastosowanie). Przed przyjęciem MSSF 8 przepisy MSR 33 dotyczyły jednostek, których akcje zwykłe lub potencjalne akcje zwykłe znajdują się w obrocie publicznym lub które są w trakcie emisji akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych na publiczny rynek papierów wartościowych.

15. Zysk przypadający na jedną akcję cd.

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN na akcję	PLN na akcję
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję		
Z działalności kontynuowanej	81,7	87,3
Z działalności zaniechanej	47,7	49,6
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję ogółem	<u>129,4</u>	<u>136,9</u>
Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję		
Z działalności kontynuowanej	76,9	83,2
Z działalności zaniechanej	44,9	47,3
Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję ogółem	<u>121,8</u>	<u>130,5</u>

15.1. Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Zysk i średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku podstawowego przypadającego na jedną akcję:

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Zysk za rok obrotowy przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	22 552	27 569
Inne [opis]	-	-
Zysk wykorzystany do obliczenia podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję ogółem	<u>22 552</u>	<u>27 569</u>
Zysk za rok obrotowy z działalności zaniechanej wykorzystany przy obliczeniu podstawowego zysku na akcję z działalności zaniechanej	(8 310)	(9 995)
Inne [opis]	-	-
Zysk wykorzystany do wyliczenia podstawowego zysku na akcję z działalności kontynuowanej	<u>14 242</u>	<u>17 574</u>
	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	'000	'000
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku przypadającego na jedną akcję	<u>17 432</u>	<u>20 130</u>

15.2. Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Zysk wykorzystany do skalkulowania zysku rozwodnionego na akcję nie różni się od tego wykorzystanego do obliczenia zwykłego zysku na akcję.

Średnia ważona liczba akcji użyta do wyliczenia zysku rozwodnionego na akcję uzgadnia się do średniej użytej do obliczania zwykłego wskaźnika w następujący sposób:

	<u>Stan na</u> <u>31/12/2009</u>	<u>Stan na</u> <u>31/12/2008</u>
	'000	'000
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku podstawowego przypadającego na jedną akcję	17 432	20 130
Przewidywane akcje jakie wyemitowane zostaną bez otrzymania płatności:		
Opcje pracownicze	161	85
Częściowo opłacone akcje zwykłe	923	900
Krótkoterminowe obligacje zamienne	-	-
Inne [opis]	-	-
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku rozwodnionego przypadającego na jedną akcję	<u>18 516</u>	<u>21 115</u>

Poniższe potencjalne akcje zwykłe nie powodują rozwodnienia zysku przypadającego na jedną akcję, w związku z czym nie zostały uwzględnione przy obliczaniu średniej ważonej liczby akcji zwykłych dla celów wyliczenia rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję:

	<u>Stan na</u> <u>31/12/2009</u>	<u>Stan na</u> <u>31/12/2008</u>
	'000	'000
Krótkoterminowe obligacje zamienne	4 500	-
Inne [opis]	-	-
	<u>4 500</u>	<u>-</u>

15.3. Skutki zmiany zasad rachunkowości

Zmiany w zasadach rachunkowości Grupy w bieżącym roku obrotowym opisano szczegółowo w nocie nr 2.4. Zmiany te wpłynęły na wartości wykazane jako zysk przypadający na jedną akcję w takim samym stopniu jak na wyniki finansowe za lata 2009 i 2008.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie skutków oddziaływania tych zmian na zysk podstawowy i rozwodniony przypadający na jedną akcję:

	<u>Zysk podstawowy na akcję</u>		<u>Zysk rozwodniony na akcję</u>	
	<u>Okres</u> <u>zakończony</u> <u>31/12/2009</u>	<u>Okres</u> <u>zakończony</u> <u>31/12/2008</u>	<u>Okres</u> <u>zakończony</u> <u>31/12/2009</u>	<u>Okres</u> <u>zakończony</u> <u>31/12/2008</u>
	PLN na akcję	PLN na akcję	PLN na akcję	PLN na akcję
Wpływ zmian w ujęciu programów lojalnościowych dla klientów:				
Działalność kontynuowana i zaniechana	-	-	-	-
Działalność kontynuowana	-	-	-	-

16. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty własne w wartości godziwej	Budynki w wartości godziwej	Inwestycje w obce śr. trwale po kosztach hist.	Rzeczowe aktywa trwale po kosztach hist.	Sprzęt w leasingu finansowym po kosztach hist.	Razem
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Wartość brutto						
Stan na 1 stycznia 2008 roku	14 750	13 666	306	156 534	630	185 886
Zwiększenie stanu	-	1 205	-	10 657	40	11 902
Likwidacje	-	-	-	(27 286)	-	(27 286)
Przejęcia w formie połączenia jednostek gosp.	-	-	-	-	-	-
Przeklasyfikowane do aktywów do zbycia	-	-	-	-	-	-
Zwiększenie z przeszacowania	1 608	37	-	-	-	1 645
Różnice kursowe netto	-	-	-	-	-	-
Inne [opis]	-	-	-	-	-	-
Stan na 1 stycznia 2009 roku	16 358	14 908	306	139 905	670	172 147
Zwiększenie stanu	-	-	-	22 983	-	22 983
Likwidacje	(1 530)	(1 184)	(16)	(19 147)	(624)	(22 501)
Przejęcia w formie połączenia jednostek gosp.	-	-	-	454	-	454
Przeklasyfikowane do aktywów do zbycia	(1 260)	(1 357)	-	(20 785)	-	(23 402)
Zwiększenie (zmniejszenie) z przeszacowania	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe netto	-	-	-	-	-	-
Inne [opis]	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2009 roku	13 568	12 367	290	123 410	46	149 681

16. Rzeczowe aktywa trwałe cd.

	Grunty własne w wartości godziwej	Budynki w wartości godziwej	Inwestycje w obce śr. trwałe po kosztach hist.	Rzeczowe aktywa trwałe po kosztach hist.	Sprzęt w leasingu finansowym po kosztach hist.	Razem
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Umorzenie i utrata wartości						
Stan na 1 stycznia 2008 roku	-	(1 521)	(30)	(25 019)	(378)	(26 948)
Eliminacja wskutek zbycia składników majątku	-	-	-	5 058	-	5 058
Eliminacja wskutek przeszacowania	-	(2)	-	-	-	(2)
Eliminacja przy przeklasyfikowaniu do aktywów przeznaczonych do zbycia	-	-	-	-	-	-
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości odniesiony w rachunek zysków i strat	-	-	-	-	-	-
Odwrócenie odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości odniesionego w rachunek zysków i strat	-	-	-	-	-	-
Koszty amortyzacji	-	(892)	(55)	(14 717)	(130)	(15 794)
Różnice kursowe netto	-	-	-	-	-	-
Inne [opis]	-	-	-	-	-	-
Stan na 1 stycznia 2009 roku	-	(2 415)	(85)	(34 678)	(508)	(37 686)
Eliminacja wskutek zbycia składników majątku	-	102	4	5 967	500	6 573
Eliminacja wskutek przeszacowania	-	-	-	-	-	-
Eliminacja przy przeklasyfikowaniu do aktywów przeznaczonych do zbycia	-	153	-	6 305	-	6 458
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości odniesiony w rachunek zysków i strat	-	-	-	(1 204)	-	(1 204)
Odwrócenie odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości odniesionego w rachunek zysków i strat	-	-	-	-	-	-
Koszty amortyzacji	-	(721)	(53)	(11 803)	(10)	(12 587)
Różnice kursowe netto	-	-	-	-	-	-
Inne [opis]	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2009 roku	-	(2 881)	(134)	(35 413)	(18)	(38 446)
Wartość bilansowa						-
Według stanu na dzień 31.12.2008r.	16 358	12 493	221	105 227	162	134 461
Według stanu na dzień 31.12.2009r.	13 568	9 486	156	87 997	28	111 235

Rzeczowe aktywa trwałe ogółem pozostający w dyspozycji Grupy na dzień 31 grudnia 2009 roku osiągnął wartość 129,44 mln PLN (134,46 mln PLN w 2008 roku). Składały się na nie wyżej wykazane kwoty (111,23 mln PLN za rok 2009 i 134,46 mln PLN za rok 2008) oraz aktywa sklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia (18,2 mln PLN w roku 2009 i zero w roku 2008).

W bieżącym okresie obrachunkowym Grupa dokonała przeglądu wartości ekonomicznej zakładu i sprzętu produkcyjnego w kontekście bieżącego programu modernizacji i wprowadzania nowych linii produkcyjnych oraz zaistniałych negatywnych warunków rynkowych. Te składniki są wykorzystywane w działalności Sprzętu elektronicznego Grupy. Efektem przeglądu było ujęcie odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości w kwocie 1,09 mln PLN w rachunku zysków i strat. Wartość ekonomiczną przedmiotowych składników majątku określono w oparciu o ich wartość użytkową. Stopa dyskonta zastosowana do wyceny wartości użytkowej wynosiła 9% rocznie. Stopa dyskontowa zastosowana do wyceny wartości użytkowej tych samych składników majątku za rok 2007 wynosiła 8% rocznie.

Dodatkowe odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości ujęte w odniesieniu do składników rzeczowych aktywów trwałych w bieżącym roku wyniosły 0,114 mln PLN. Odpisy te wynikają z większego niż zakładano zużycia.

Odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości uwzględniono w pozycjach pozostałych kosztów operacyjnych w rachunku zysków i strat.

16.1. Grunty własne i budynki wykazywane w wartości godziwej

Firma Rzeczoznawca dokonała niezależnej wyceny gruntów i budynków Grupy w celu określenia ich wartości godziwej. Wycena ta, przeprowadzona zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Wyceny, opierała się o odniesienie do zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy stopie dyskonta 10%. Wyceny dokonano na dzień 31 grudnia 2009 roku.

Gdyby grunty i budynki Grupy (poza gruntami i budynkami sklasyfikowanymi jako przeznaczone do zbycia lub włączone do grup do zbycia) zostały wycenione po kosztach historycznych, ich wartość bilansowa przedstawiałaby się następująco:

	<u>Stan na</u> <u>31/12/2009</u>	<u>Stan na</u> <u>31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
Grunty własne	11 957	14 750
Budynki	<u>9 455</u>	<u>1 246</u>
	<u>21 412</u>	<u>15 996</u>

16.2. Aktywa oddane w zastaw jako zabezpieczenie

Grunt oraz budynki o wartości bilansowej wynoszącej ok. 23 mln PLN (w 2008: ok. 28,8 mln PLN) zostały oddane w zastaw jako zabezpieczenie kredytów zaciągniętych przez Grupę (Nota 33). Grunt oraz budynki oddano w zastaw kredytu hipotecznego. Grupa nie może zastawić tych aktywów jako zabezpieczenia innych kredytów ani sprzedać ich innej jednostce.

Ponadto zobowiązania Grupy wynikające z leasingu finansowego (Nota 38) zostały zabezpieczone tytułem własności leasingodawcy do aktywów wynajmowanych w ramach leasingu o wartości bilansowej 28.000 PLN (w 2008: 162.000 PLN).

17. Nieruchomości inwestycyjne

	<u>Okres</u> <u>zakończony</u> <u>31/12/2009</u>	<u>Okres</u> <u>zakończony</u> <u>31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
W wartości godziwej		
Stan na początek roku obrotowego	132	112
Zwiększenie stanu poprzez wydatki	10	12
Przejęcia w formie połączenia jednostek gospodarczych	-	-
Pozostałe przejęcia	-	-
Zbycia	-	-
Nieruchomości przeklasyfikowane do aktywów do zbycia	-	-
Zysk/(strata) netto z korekty wartości godziwej	(6)	8
Różnice kursowe netto	-	-
Przeniesienia	-	-
Pozostałe zmiany	<u>-</u>	<u>-</u>
Stan na koniec roku obrotowego	<u>136</u>	<u>132</u>

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych Grupy na dzień 31 grudnia 2009 roku została obliczona na podstawie wyceny przeprowadzonej na ten dzień przez firmę Rzeczoznawca – niezależnych rzeczoznawców niepowiązanych z Grupą. Firma Rzeczoznawca jest członkiem Instytutu Rzeczoznawców i posiada kwalifikacje odpowiednie do przeprowadzania wycen nieruchomości, a także aktualne doświadczenie w takich wycenach dokonywanych w

lokalizacjach w których znajdują się aktywa Grupy. Wyceny nieruchomości inwestycyjnych Grupy, przeprowadzonej zgodnie z międzynarodowymi standardami wyceny, dokonano poprzez odniesienie do rynkowych cen transakcyjnych dotyczących podobnych nieruchomości.

Wszystkie nieruchomości inwestycyjne Grupy są jej własnością.

18. Wartość firmy

Uwaga: Przedstawione poniżej jednostki generujące środki pieniężne określa się poprzez odniesienie do segmentów sprawozdawczych zidentyfikowanych przez Grupę zgodnie z MSSF 8.

	Okres zakończony 31/12/2009 PLN'000	Okres zakończony 31/12/2008 PLN'000
Koszt		
Stan na początek roku obrotowego	24 060	24 060
Dodatkowe kwoty ujęte z tytułu połączeń jednostek gospodarczych zachodzących w ciągu roku	435	-
Redukcja z tytułu realizacji aktywów z tytułu podatku odroczonego nieujętych w poprzednich okresach	-	-
Wyksięgowane po sprzedaży jednostki zależnej	(3 080)	-
Przeklasyfikowane do aktywów przeznaczonych do zbycia	(1 147)	-
Wpływ różnic kursowych	-	-
Inne [opis]	-	-
Stan na koniec roku obrotowego	<u>20 268</u>	<u>24 060</u>
Skumulowane odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości		
Stan na początek roku obrotowego	-	-
Odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości ujęte w ciągu roku	(15)	-
Wyksięgowane po sprzedaży jednostki zależnej	-	-
Sklasyfikowane jako aktywa do zbycia	-	-
Wpływ różnic kursowych	-	-
Stan na koniec roku obrotowego	<u>(15)</u>	<u>-</u>
Wartość bilansowa		
Bilans otwarcia	<u>24 060</u>	<u>24 060</u>
Bilans zamknięcia	<u>20 253</u>	<u>24 060</u>

Ogólna wartość firmy będąca w posiadaniu Grupy na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiła 21,4 mln PLN (24,06 mln PLN za rok 2008). Składały się na nią kwoty (20,253 mln PLN za rok 2009 i 24,06 mln PLN za rok 2008) oraz wartość firmy sklasyfikowana w aktywach przeznaczonych do zbycia (1,147 mln PLN za rok 2009 i zero za rok 2008).

18.1. Roczny test utraty wartości

W ciągu roku obrotowego Grupa dokonała oceny wartości ekonomicznej wartości firmy i stwierdziła, że wartość firmy związana z działalnością sprzętu elektronicznego zmniejszyła się o 15.000 PLN (zero w roku 2008). Wartość ekonomiczną działalności sprzętu elektronicznego oszacowano poprzez odniesienie do wartości użytkowej. Do modelu wartości użytkowej zastosowano stopę dyskonta 10% rocznie (w roku 2008 również 10%).

Głównym czynnikiem decydującym o utracie wartości jednostki generującej przepływy pieniężne było niepowodzenie jednej z nowszych serii produktów, która nie podniosła sprzedaży w stopniu prognozowanym w testach w tym głównie z uwagi na sytuację rynkową jaka zaistniała pod koniec 2008 i w czasie 2009 roku. Nie zaszła konieczność dokonana

odpisów od wartości bilansowej innych aktywów w danej jednostce generującej przepływy pieniężne. Wartość firmy została ujęta w segmencie sprawozdawczym działalności sprzętu elektronicznego.

18.2. Alokacja wartości firmy do jednostek generujących przepływy pieniężne

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy została alokowana do następujących jednostek generujących środki pieniężne:

- Sprzęt rekreacyjny – odbiorcy detaliczni
- Sprzęt elektroniczny – sprzedaż internetowa
- Motorowery – działalność zbyta w 2009 roku
- Działalność budowlana – Tower Construction
- Działalność budowlana – pozostałe
- Łódzie - zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży na 31 grudnia 2009 roku
- Działalność finansowa (Szóstka Sp. z o.o. – nabyta w 2009 roku)
- Działalność dystrybucyjna (Siódemka Sp. z o.o.– nabyta w 2009 roku)

Przed ujęciem odpisów z tytułu utraty wartości, wartość bilansową wartości firmy (oprócz wartości firmy zaklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży) przypisano do następujących jednostek generujących środki pieniężne:

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Sprzęt rekreacyjny – odbiorcy detaliczni	9 840	9 840
Sprzęt elektroniczny – sprzedaż internetowa	8 478	8 478
Motorowery – działalność zbyta w 2009 roku	-	3 080
Działalność budowlana – Tower Construction	15	15
Działalność budowlana – pozostałe	1 500	1 500
Łódzie - zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży na 31 grudnia 2009 roku	-	1 147
Działalność finansowa (Szóstka Sp. z o.o. – nabyta w 2009 roku)	139	-
Działalność dystrybucyjna (Siódemka Sp. z o.o.– nabyta w 2009 roku)	296	-
	<u>20 268</u>	<u>24 060</u>

Sprzęt rekreacyjny – odbiorcy detaliczni

Możliwą do odzyskania wartość tej jednostki generującej środki pieniężne określa się na podstawie wartości użytkowej, obliczonej przy wykorzystaniu prognozowanych przepływów pieniężnych przyjętych do budżetów zatwierdzonych przez zarząd na okres 5 lat oraz stopy dyskonta w wysokości 10% rocznie (w 2008: 9,5% rocznie).

Przewidywania dotyczące przepływów środków pieniężnych w okresie budżetowym oparto o te same marże brutto zakładane na okres budżetowy i o wskaźnik inflacji cen surowców w okresie budżetowym. Przepływy środków pieniężnych po upływie pięciu lat ekstrapolowano stosując stałą roczną stopę wzrostu rzędu 5% (tzn. przewidywaną długoterminową średnią stopę wzrostu na międzynarodowym rynku produktów sprzętu rekreacyjnego dla odbiorców detalicznych). Zarząd uważa, że nawet gdyby zaszły jakiegokolwiek zmiany w głównych założeniach, na podstawie których określono wartość możliwą do odzyskania, to łączna wartość bilansowa tej jednostki nie przekroczyłaby jej łącznej wartości możliwej do odzyskania.

Sprzęt elektroniczny – sprzedaż internetowa

Możliwą do odzyskania wartość działalności sprzętu elektronicznego w zakresie sprzedaży internetowej, a także tej jednostki generującej środki pieniężne określa się na podstawie wartości użytkowej, obliczonej przy wykorzystaniu prognozowanych przepływów pieniężnych przyjętych do budżetów zatwierdzonych przez zarząd na okres 5 lat oraz stopy dyskonta w wysokości 10% rocznie (w 2008: 10% rocznie).

Przepływy środków pieniężnych po upływie pięciu lat ekstrapolowano stosując stałą roczną stopę wzrostu rzędu 11%. Stopa ta przekracza długoterminową średnią stopę wzrostu na międzynarodowym rynku produktów tej działalności o 0,5 punktu procentowego. Jednak jednostka generująca środki pieniężne z tytułu sprzedaży internetowej korzysta z ochrony 20-letniego patentu na Serię Z produktu XXX, udzielonego w 2002 r., przy czym produkt ten nadal uważany jest za jeden z wiodących modeli na rynku. Zarząd uważa zatem, że 11-proc. roczna stopa wzrostu jest uzasadniona w świetle istnienia patentu i rozwoju innych produktów i dlatego zamierza koncentrować działalność Grupy na tym właśnie rynku. Zarząd uważa, że nawet gdyby zaszły jakiegokolwiek zmiany w głównych założeniach, na podstawie których określono wartość możliwą do odzyskania działalności sprzętu elektronicznego, to łączna wartość bilansowa tej jednostki nie przekroczyłaby jej łącznej wartości możliwej do odzyskania.

Działalność budowlana – Tower Construction

Wartość firmy Tower Construction powstała w momencie nabycia spółki przez Grupę w 2004 r. Spółka działa nadal z dobrymi wynikami, ale nie zdołała zwiększyć swego udziału w rynku w znaczącym stopniu. W ciągu roku rząd wprowadził nowe przepisy, zgodnie z którymi firmy budowlane realizujące kontrakty rządowe muszą się zarejestrować i uzyskać odpowiednie certyfikacje. W świetle niezadowolających wyników osiągniętych przez Tower Construction od momentu jej nabycia, oraz podjętej przez Grupę decyzji o prowadzeniu działalności budowlanej poprzez inne jednostki operacyjne, zarząd postanowił nie rejestrować Tower Construction w powyższym celu, co oznacza brak możliwości zdobycia kolejnych kontraktów. W związku z tym zarząd postanowił odpisać wartość firmy związaną bezpośrednio z Działalnością budowlaną – Tower Construction. Żadnych innych odpisów dotyczących aktywów Działalność budowlana – Tower Construction nie uznano za konieczne. Kontrakty będące w toku realizacji zostaną ukończone na koniec roku bez strat dla Grupy.

Działalność budowlana – pozostałe

Możliwą do odzyskania wartość pozostałej działalności budowlanej Grupy określa się na podstawie wartości użytkowej, obliczonej przy wykorzystaniu prognozowanych przepływów pieniężnych przyjętych do budżetów zatwierdzonych przez zarząd na okres 5 lat oraz stopy dyskonta w wysokości 10% rocznie (w 2008: 10% rocznie).

Przepływy środków pieniężnych po upływie pięciu lat ekstrapolowano stosując stałą roczną stopę wzrostu rzędu 8%. Powyższa stopa wzrostu nie przekracza długoterminowej średniej stopy wzrostu na rynku budowlanym w kraju A. Zarząd uważa, że nawet gdyby zaszły jakiegokolwiek zmiany w głównych założeniach, na podstawie których określono wartość możliwą do odzyskania, to łączna wartość bilansowa działalności budowlanej nie przekroczyłaby jej łącznej wartości możliwej do odzyskania.

Główne założenia, na podstawie których obliczono wartość użytkową jednostek generujących środki pieniężne dla działalności Sprzętu elektronicznego i Sprzętu rekreacyjnego:

Udział w rynku zakładany w budżecie

Średni udział w rynku w okresie bezpośrednio poprzedzającym okres budżetowy, plus 1-2-proc. wzrost udziału w rynku w stosunku rocznym. Wartości przypisane do powyższych założeń określono na podstawie danych historycznych, z wyjątkiem współczynnika wzrostu, który określono zgodnie z planami zarządu dotyczącymi koncentracji na powyższych rynkach. Zarząd uważa, że planowany wzrost udziału w rynku w ciągu następnych 5 lat jest do osiągnięcia

Marża brutto zakładana w budżecie

Średnia marża brutto osiągnięta w okresie bezpośrednio poprzedzającym okres budżetowy, powiększona o przewidywany wzrost efektywności. Odzwierciedla to dane historyczne, z wyjątkiem poprawy efektywności. Zarząd przewiduje, że poprawa efektywności w wysokości 3-5% rocznie jest możliwa do osiągnięcia.

Inflacja cen surowców

Przewidywania dotyczące wskaźnika inflacji w okresie budżetowym w krajach, gdzie nabywane są surowce. Wartości przypisane do głównych założeń są zgodne z zewnętrznymi źródłami informacji.

19. Pozostałe wartości niematerialne

	Prace rozwojowe	Patenty	Znaki handlowe	Licencje	Razem
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Wartosc brutto					
Stan na 1 stycznia 2008 roku	3 230	5 825	4 711	6 940	20 706
Zwiększenie stanu	-	-	-	-	-
Zwiększenie stanu w wyniku działalności wewnętrznej	358	-	-	-	358
Przejęcia w formie połączenia podmiotów gospodarczych	-	-	-	-	-
Zbycia lub klasyfikacja do aktywów przeznaczonych do zbycia	-	-	-	-	-
Różnice kursowe netto	-	-	-	-	-
Inne [opis]	-	-	-	-	-
Stan na 1 stycznia 2009 roku	3 588	5 825	4 711	6 940	21 064
Zwiększenie stanu	-	-	-	-	-
Zwiększenie stanu w wyniku działalności wewnętrznej	6	-	-	-	6
Przejęcia w formie połączenia podmiotów gospodarczych	-	-	-	-	-
Zbycia lub klasyfikacja do aktywów przeznaczonych do zbycia	-	-	-	-	-
Różnice kursowe netto	-	-	-	-	-
Inne [opis]	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2009 roku	3 594	5 825	4 711	6 940	21 070

19. Pozostałe wartości niematerialne i prawne cd.

	<u>Prace rozwojowe</u>	<u>Patenty</u>	<u>Znaki handlowe</u>	<u>Licencje</u>	<u>Razem</u>
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Umorzenie i utrata wartości					
Stan na 1 stycznia 2008 roku	(1 000)	(874)	(3 533)	(2 776)	(8 183)
Koszty amortyzacji	(682)	(291)	(236)	(347)	(1 556)
Zbycia lub klasyfikacja do aktywów przeznaczonych do zbycia	-	-	-	-	-
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości odniesiony w rachunek zysków i strat	-	-	-	-	-
Odwrócenie odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości odniesionego w rachunek zysków i strat	-	-	-	-	-
Różnice kursowe netto	-	-	-	-	-
Inne [opis]	-	-	-	-	-
Stan na 1 stycznia 2009 roku	(1 682)	(1 165)	(3 769)	(3 123)	(9 739)
Koszty amortyzacji	(718)	(291)	(236)	(347)	(1 592)
Zbycia lub klasyfikacja do aktywów przeznaczonych do zbycia	-	-	-	-	-
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości odniesiony w rachunek zysków i strat	-	-	-	-	-
Odwrócenie odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości odniesionego w rachunek zysków i strat	-	-	-	-	-
Różnice kursowe netto	-	-	-	-	-
Inne [opis]	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2009 roku	(2 400)	(1 456)	(4 005)	(3 470)	(11 331)
Wartość bilansowa					
Według stanu na dzień 31.12.2008r.	1 906	4 660	942	3 817	11 325
Według stanu na dzień 31.12.2009r.	1 194	4 369	706	3 470	9 739

Koszty amortyzacji uwzględniono w pozycji „koszty amortyzacji” w rachunku zysków i strat. Kwota amortyzacji 1,03 mln PLN (0,98 mln PLN w 2008 roku) została uwzględniona w kosztach sprzedaży, a pozostała część w koszcie własnym.

19.1. Istotne wartości niematerialne i prawne

Grupa posiada patent na produkcję wyrobów Z w ramach działalności Sprzętu elektronicznego. Wartość bilansowa patentu wynosząca 2,25 mln PLN (2,4 mln PLN za rok 2008) amortyzuje się w pełni w okresie 15 lat (16 lat w roku 2008).

20. Jednostki zależne

Szczegółowe informacje dotyczące jednostek zależnych na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawiają się następująco:

Nazwa jednostki zależnej	Miejsce rejestracji i prowadzenia działalności	Proporcja udziałów (%)	Proporcja głosów na walnym zgromadzeniu (%)	Podstawowa działalność
Jedynka	Obszar A	100	100	Sprzęt elektroniczny i rekreacyjny
Dwójka	Obszar A	45	45	Sprzęt rekreacyjny, motorowery i łodzie
Trójka	Obszar A	100	100	Sprzęt rekreacyjny i motorowery
Czwórka	Obszar B	70	70	Sprzęt elektroniczny
Piątka	Obszar C	100	100	Sprzęt elektroniczny i rekreacyjny
Szóstka	Obszar A	100	100	Finanse
Siódemka	Obszar A	100	100	Dystrybucja

Choć Grupa jest właścicielem niespełna połowy udziałów w Dwójce, wobec czego posiada niespełna połowę głosów na walnym zgromadzeniu udziałowców, ma prawo mianowania i odwoływania członków zarządu i za jego pośrednictwem kontroluje działalność tej jednostki. Wobec tego Dwójka jest kontrolowana przez Grupę i podlega konsolidacji w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

21. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Szczegółowe informacje o podmiotach stowarzyszonych Grupy na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawiają się następująco:

Nazwa jednostki stowarzyszonej	Podstawowa działalność	Miejsce rejestracji i prowadzenia działalności	Udziały		Wartość godziwa opublikowana	
			Stan na 31/12/2009 %	Stan na 31/12/2008 %	Stan na 31/12/2009 PLN'000	Stan na 31/12/2008 PLN'000
A Plus (i)	transport	obszar M	35	35	2 231	2 069
B Plus (ii)	działalność E	obszar A	17	17	-	-
C Plus	finanse	obszar A	40	40	-	-
D Plus (iii)	transport	obszar R	35	25	-	-

- (i) Na mocy umowy sprzedaży akcji, Spółka posiada 37% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy A Plus
- (ii) Choć Grupa posiada niespełna 20% akcji w B Plus, a co za tym idzie, niespełna 20% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy, wywiera znaczący wpływ na działalność tejże jednostki dzięki umownemu prawu mianowania dwóch członków zarządu.
- (iii) Termin sporządzenia sprawozdania finansowego D przypada na 31 października. Taką datę przyjęto w akcie założycielskim jednostki, a przepisy prawne na obszarze geograficznym D nie dopuszczają zmiany. W celu rozliczenia metodą praw własności wykorzystano sprawozdanie finansowe D Plus sporządzone na dzień 31 października 2009 roku (w 2008 roku: na 31 października 2008 roku) i skorygowano je o skutki znaczących transakcji zawartych po tej dacie, a przed 31 grudnia 2009 roku (w 2008 roku: na 31 grudnia 2008 roku).

21. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych cd.

Poniżej przedstawiono podsumowanie danych finansowych dotyczących jednostek stowarzyszonych Grupy:

	<u>Stan na 31/12/2009</u>	<u>Stan na 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
Aktywa razem	42 932	38 178
Zobowiązania razem	<u>(14 848)</u>	<u>(12 218)</u>
Aktywa netto	<u>28 084</u>	<u>25 960</u>
Udziały Grupy w aktywach netto jednostek stowarzyszonych	8 425	7 269
Przychody ogółem	12 054	11 904
Zysk ogółem za okres obrotowy	3 953	5 479
Udziały Grupy w zysku jednostek stowarzyszonych	<u>1 186</u>	<u>1 589</u>

22. Wspólne Przedsięwzięcia

Grupa posiada następujące znaczące udziały w przedsiębiorstwach wspólnych:

- a) 25% udziałów w nieruchomości zlokalizowanej w centrum miasta A. Grupa ma prawo do proporcjonalnego udziału w dochodach z najmu i ponosi proporcjonalny udział w kosztach;
- b) 33,5% udziałów i tyle samo głosów na walnym zgromadzeniu udziałowców w firmie FFF – przedsiębiorstwu wspólnym działającym na obszarze geograficznym C.

Niżej przedstawione wartości uwzględniono w sprawozdaniu finansowym Grupy w efekcie proporcjonalnej konsolidacji FFF:

	<u>Stan na 31/12/2009</u>	<u>Stan na 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
Majątek obrotowy	1 800	1 850
Majątek trwały	8 993	9 854
Zobowiązania bieżące	936	785
Zobowiązania długoterminowe	5 858	5 521
Przychody	2 124	2 005
Koszty	1 787	1 763

23. Pozostałe aktywa finansowe

	Obrotowe		Trwałe	
	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Instrumenty pochodne wyznaczone i wykorzystywane jako zabezpieczenie, ujęte w wartości godziwej				
Kontrakty forward w walutach obcych	244	220	-	-
Swapy stóp procentowych	72	37	212	140
	<u>316</u>	<u>257</u>	<u>212</u>	<u>140</u>
Aktywa finansowe wykazane w wartości godziwej				
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat inne niż instrumenty pochodne	-	-	-	-
Instrumenty pochodne przeznaczone do zbycia niewyznaczone jako zabezpieczenia	-	-	-	-
Aktywa finansowe przeznaczone do zbycia inne niż instrumenty pochodne	-	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Inwestycje utrzymywane do wymagalności wykazane po koszcie zamortyzowanym				
Weksle (i)	4 304	3 604	2 059	1 658
Skrypty dłużne (ii)	500	-	-	-
	<u>4 804</u>	<u>3 604</u>	<u>2 059</u>	<u>1 658</u>
Inwestycje dostępne do sprzedaży wykazywane w wartości godziwej				
Obligacje umarzalne (iii)	-	-	2 200	2 122
Akcje (iv)	-	-	5 940	5 736
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>8 140</u>	<u>7 858</u>
Pożyczki wykazane po koszcie zamortyzowanym				
Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym (v)	3 637	3 088	-	-
Pożyczki dla pozostałych podmiotów	-	-	-	-
	<u>3 637</u>	<u>3 088</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>8 757</u>	<u>6 949</u>	<u>10 411</u>	<u>9 656</u>

- (i) Grupa posiada weksle stanowiące źródło dochodu ze zmiennego oprocentowania. Średnia ważona stopa oprocentowania tych papierów wartościowych wynosi 7.10% rocznie (7.0% rocznie w roku 2008). Terminy wymagalności tych weksli to 3 do 18 miesięcy od dnia bilansowego.
- (ii) Skrypty dłużne są źródłem dochodów z oprocentowania wysokości 6% rocznie i zapadają w marcu 2010 roku.
- (iii) Grupa posiada też notowane na giełdzie obligacje umarzalne przynoszące dochód roczny na poziomie 7%. Obligacje te są umarzalne w wartości nominalnej, a ich termin wymagalności przypada w 2012 roku.
- (iv) Grupa posiada 20% (tyle samo, co w roku 2008) akcji zwykłych firmy GGG prowadzącej działalność E i F. Zarząd Grupy jest zdania, że Grupa nie ma możliwości znaczącego oddziaływania na działalność GGG ponieważ pozostałe 80% akcji zwykłych kontroluje jeden akcjonariusz, który zarządza również bieżącą działalnością tej jednostki.
- (v) Grupa udzieliła kilku członkom naczelnego kierownictwa oraz wspólnemu przedsięwzięciu krótkoterminowych kredytów oprocentowanych według stawek porównywalnych do średnich stawek oprocentowania kredytów komercyjnych. Dodatkowe informacje dotyczące tych kredytów przedstawiono w nocie nr 43.

24. Pozostałe aktywa

	Obrotowe		Trwałe	
	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Rozliczenia międzyokresowe czynne	-	-	-	-
Inne [opis]	-	-	-	-
	-	-	-	-

25. Zapasy

	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Surowce	9 972	10 322
Produkcja w toku	4 490	4 354
Wyroby gotowe	17 732	15 566
	32 194	30 242
Sklasyfikowane jako część grupy do zbycia (Nota 14.2)	(830)	-
	31 364	30 242

Koszty zapasów ujęte w kosztach bieżącego okresu obrachunkowego, zarówno dla działalności kontynuowanej, jak i zaniechanej, wyniosły 127,38 mln PLN (139,86 mln PLN za rok 2008).

Koszty zapasów ujęte w kosztach obejmują kwotę 2,34 mln PLN (1,86 mln PLN za rok 2008) odpisów wartości zapasów do poziomu ceny netto i zostały, pomniejszoną o 0,5 mln PLN (0,4 mln PLN w roku 2008) z tytułu odwrócenia tych odpisów. Odpisy odwrócono w wyniku zwiększenia cen sprzedaży na określonych rynkach.

Po okresie przekraczającym 12 miesięcy oczekuje się odzyskania zapasów o wartości 1,29 mln PLN (0,86 mln PLN za rok 2008).

26. Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności

	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Należności z tytułu dostaw i usług	18 034	16 880
Rezerwa na należności zagrożone	(798)	(838)
	17 236	16 042
Odroczone wpływy ze sprzedaży	960	-
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	-	-
Kwoty należne od klientów w ramach działalności budowlanej (Nota 28)	240	230
Należności budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	20	15
Zaliczki przekazane na dostawy	-	-
Inne należności [opis]	34	5
	18 490	16 292

26.1. Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług ogółem (po uwzględnieniu upustów) na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiły 19,216 mln PLN (16,042 mln PLN za rok 2008). Składały się na nie: powyższa kwota (17,236 mln PLN w roku 2009; 16,042 mln PLN w roku 2008) oraz należności z tytułu dostaw i usług sklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia (1,98 mln PLN za rok 2009 i zero za rok 2008).

Średni termin spłaty należności z tytułu sprzedaży towarów i usług wynosi 60 dni. W ciągu pierwszych 60 dni od daty faktury nie nalicza się odsetek od należności. Po upływie tego terminu od nieuregulowanych należności nalicza się odsetki wysokości 2% rocznie. Grupa utworzyła rezerwy w pełni pokrywające należności przeterminowane o ponad 120 dni, ponieważ z doświadczeń historycznych wynika, iż takie należności są w zasadzie nieodzyskiwalne. Na należności nieuregulowane przez 60 do 120 dni tworzy się rezerwy w oparciu o szacunkowe kwoty nieodzyskiwalne z tytułu sprzedaży towarów, na podstawie doświadczeń z przeszłości.

Przed przyjęciem nowego klienta Grupa stosuje system zewnętrznej oceny kredytowej do oceny zdolności kredytowej tego klienta i na tej podstawie wyznacza mu limity kredytowe (Score-X). Limity i punktacja danego klienta podlegają weryfikacji dwa razy w roku. 80% należności z tytułu dostaw i usług, które nie przeterminowały się ani nie utraciły wartości, ma najwyższą możliwą punktację w systemie Score-X zewnętrznego stosowanego przez Grupę.

Wykazane salda należności obejmują 2,1 mln PLN (1,7 mln PLN w 2008 roku) należności od największego odbiorcy Grupy (Nota 6.8 oraz 40.9). Nie ma innych klientów, od których należności przekroczyłyby 5% ogólnej wartości należności z tytułu dostaw i usług.

Saldo należności z tytułu dostaw i usług obejmuje też należności przeterminowane o wartości bilansowej 1,562 mln PLN (1,033 mln PLN za rok 2008), na które Grupa nie utworzyła rezerw, ponieważ nie nastąpiła istotna zmiana jakości tego zadłużenia, w związku z czym nadal uznaje się je za odzyskiwalne. Grupa nie posiada żadnego zabezpieczenia tych kwot. Średni wiek tych należności to 84 dni (85 dni w 2008 roku).

Analiza wiekowa należności przeterminowanych, ale nie obciążonych utratą wartości

	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
60-90 dni	1 100	700
90-120 dni	462	333
Razem	1 562	1 033

Zmiany stanu rezerw na należności zagrożone

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Stan na początek roku	838	464
Odpisy z tytułu utraty wartości należności	63	430
Kwoty odpisane jako nieściągalne	-	(32)
Kwoty odzyskane w ciągu roku	-	(24)
Odwrocenie odpisów z tytułu utraty wartości	(103)	-
Odwrocenie dyskonta	-	-
Stan na koniec roku obrotowego	798	838

Określając poziom odzyskiwalności należności z tytułu dostaw i usług Grupa uwzględnia zmiany ich jakości od dnia udzielenia kredytu do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na duży zasięg bazy klientów i brak powiązań między nimi. Wobec tego zarząd uważa, że nie ma potrzeby tworzenia dodatkowych rezerw kredytowych przekraczających wartość należności zagrożonych.

W kwocie rezerwy na należności wątpliwe uwzględniono poszczególne należności z tytułu dostaw i usług, które utraciły wartość, w wysokości 63.000 PLN (2008: 52.000 PLN) i zostały postawione w stan likwidacji. Ujęte odpisy z tytułu utraty wartości stanowią różnicę pomiędzy wartością bilansową takich należności z tytułu dostaw i usług a bieżącą wartością kwot z likwidacji. Grupa na ma żadnego zabezpieczenia na powyższe kwoty.

Określając poziom odzyskiwalności należności z tytułu dostaw i usług Grupa uwzględnia zmiany ich jakości od dnia udzielenia kredytu do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na dużą bazę klientów i brak powiązań między nimi. Wobec tego zarząd uważa, że nie ma potrzeby tworzenia dodatkowych rezerw kredytowych przekraczających wartość należności zagrożonych.

Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług, które utraciły wartość

	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Należności z tytułu dostaw i usług, które utraciły wartość		
60-90 dni	5	5
90-120 dni	6	11
ponad 120 dni	52	36
Razem	63	52

26.2. Wyksięgowanie aktywów finansowych

W bieżącym okresie obrachunkowym Grupa przekazała 1,052 mln PLN (zero w roku 2008) należności z tytułu dostaw i usług jednostce niepowiązanej. W ramach tego transferu Grupa udzieliła odbiorcy gwarancji kredytowych z tytułu oczekiwanych strat na tych należnościach. Wobec tego Grupa nadal ujmuje pełną wartość bilansową tych należności, a środki pieniężne otrzymane z tytułu transferu wykazała jako kredyt zabezpieczony (Nota 33). Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego wartość bilansowa przekazanych należności krótkoterminowych wynosiła 0,946 mln PLN. Wartość bilansowa powiązanych z nimi zobowiązań wynosi 0,923 mln PLN.

27. Należności z tytułu leasingu finansowego**27.1. Umowy leasingu**

Grupa zawiera umowy leasingu finansowego dotyczące niektórych pomieszczeń magazynowych związanych z działalnością sprzętu elektronicznego. Wszystkie umowy denominowane są w PLN. Średni cykl leasingu finansowego w ramach zawartych umów wynosi 4 lata.

27.2. Należności w leasingu finansowym

	Minimalne opłaty leasingowe		Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Do 1 roku	282	279	198	188
Od drugiego do piątego roku włącznie	1 074	909	830	717
	1 356	1 188	1 028	905
Minus niezyskany dochód finansowy	(328)	(283)	n/a	n/a
Wartość bieżąca minimalnych opłat z tytułu leasingu	1 028	905	1 028	905
Rezerwa na nieodzyskiwalne opłaty leasingowe	-	-	-	-
	1 028	905	1 028	905
Uwzględnione w sprawozdaniu finansowym jako:				
Należności bieżące z tytułu leasingu finansowego			198	188
Należności długoterminowe z tytułu leasingu finansowego			830	717
			1 028	905

Niegwarantowaną wartość końcową aktywów objętych leasingiem finansowym na dzień bilansowy szacuje się na 37.000 PLN (42.000 PLN w roku 2008).

Salda należności z tytułu leasingu finansowego są zabezpieczone dzierżawionym sprzętem magazynowym. Grupa nie może sprzedać zabezpieczenia ani wykorzystać go jako zastaw innej transakcji jeżeli leasingobiorca będzie wywiązywał się ze swoich zobowiązań.

27.3. Wartość godziwa

Wartość godziwą sald należności z tytułu leasingu finansowego oszacowano na kwotę 1.070.500 PLN (w 2008: 919.000 PLN) przy zastosowaniu stopy dyskonta rzędu 8,5% (w 2008: 8,25%), w oparciu o notowaną pięcioletnią stopę swapową oraz dodając marżę kredytową, która odzwierciedla charakter zabezpieczanych należności.

28. Umowy o budowę

Umowy w trakcie realizacji na dzień bilansowy:

	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Koszty poniesione plus ujęte zyski minus straty poniesione do dnia bilansowego	1 517	1 386
Minus: faktury wystawiane zgodnie z postępem prac	<u>(1 313)</u>	<u>(1 171)</u>
	<u>204</u>	<u>215</u>
Ujęte w sprawozdaniu finansowym jako kwoty należne:		
Od klientów w ramach umów o budowę (Nota 26)	240	230
Na rzecz klientów w ramach umów o budowę (Nota 37)	<u>(36)</u>	<u>(15)</u>
	<u>204</u>	<u>215</u>

Na dzień 31 grudnia 2009 roku kwoty zatrzymane przez klientów z tytułu prac budowlanych wynoszą 75.000 PLN (69.000 PLN w roku 2008). Zaliczki otrzymane od klientów z tytułu prac budowlanych wynosiły 14.000 PLN (zero w roku 2008).

29. Kapitał Akcyjny

	Kapitał podstawowy		Nadwyżka ze sprzedaży akcji	
	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
14.844.000 akcji zwykłych mających pełne pokrycie w kapitale (20.130.000 w roku 2008)	14 844	20 130	14 625	25 667
2.500.000 akcji zwykłych mających częściowe pokrycie w kapitale (2.500.000 w roku 2008)	1 775	1 775	-	-
1.200.000 akcji preferencyjnych mających pełne pokrycie w kapitale, bez prawa udziału w zysku (1.100.000 w 2008 roku)	1 200	1 100	(5)	-
	17 819	23 005	14 620	25 667

29.1. Akcje zwykłe mające pełne pokrycie w kapitale

	Liczba akcji	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji
	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na 1 stycznia 2008 r. i na 1 stycznia 2009 r.	20 130	20 130	25 667
Emisja akcji w ramach planu pracowniczych opcji na akcje	314	314	-
Emisja akcji z tytułu usług doradczych	3	3	5
Odkup akcji	(5 603)	(5 603)	(10 853)
Koszty odkupu akcji	-	-	(277)
Powiązany podatek dochodowy	-	-	83
Stan na 31 grudnia 2009 roku	14 844	14 844	14 625
w tym powiązany podatek dochodowy:			
Stan na 1 stycznia 2008 r. i na 1 stycznia 2009 r.			-
Stan na 31 grudnia 2009 roku			83

Akcje zwykłe mające pełne pokrycie w kapitale, o wartości nominalnej 1 PLN, są równoważne pojedynczemu głosowi na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy i posiadają prawo do dywidendy.

Wartość godziwa akcji wyemitowanych z tytułu usług doradczych została określona poprzez odniesienie do stawki rynkowej za świadczenie usług o podobnym charakterze. Wszystkie akcje były objęte za wkład gotówkowy.

29.2. Akcje zwykłe mające częściowe pokrycie w kapitale

	Liczba akcji	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji
	'000	PLN'000	PLN'000
Stan na 1 stycznia 2008 r. i na 1 stycznia 2009 r.	2 500	1 775	-
Zmiany [opis]	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2009 roku	2 500	1 775	-
w tym powiązany podatek dochodowy:			
Stan na 1 stycznia 2008 r. i na 1 stycznia 2009 r.			-
Stan na 31 grudnia 2009 roku			-

Akcje zwykłe mające częściowe pokrycie w kapitale, o wartości nominalnej 1 PLN, są równoważne pojedynczemu głosowi na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy, ale nie posiadają prawa do dywidendy.

29.3. Zamienne akcje preferencyjne

	<u>Liczba akcji</u> '000	<u>Kapitał podstawowy</u> PLN'000	<u>Nadwyżka ze sprzedaży akcji</u> PLN'000
Zamienne akcje preferencyjne bez prawa udziału w zysku			
Stan na 1 stycznia 2008 r. i na 1 stycznia 2009 r.	1 100	1 100	-
Emisja akcji	100	100	-
Koszty emisji akcji	-	-	(6)
Powiązany podatek dochodowy	-	-	1
Stan na 31 grudnia 2008 roku	<u>1 200</u>	<u>1 200</u>	<u>(5)</u>
w tym powiązany podatek dochodowy:			
Stan na 1 stycznia 2008 r. i na 1 stycznia 2009 r.			-
Stan na 31 grudnia 2009 roku			1

Zamienne akcje preferencyjne bez prawa udziału w zysku o wartości nominalnej 1 PLN zawierają prawo do uznaniowej dywidendy preferencyjnej na poziomie 10% przed przyznaniem jakichkolwiek dywidend akcjonariuszom zwykłym. Zamienne akcje preferencyjne bez prawa udziału w zysku można zamienić na akcje zwykłe w proporcji 1:1. Termin zamiany to 1 listopada 2013 roku. Akcje te nie mają prawa udziału w dodatkowych aktywach ani zyskach.

29.4. Opcje na akcje przyznane w ramach planów pracowniczych opcji na akcje

Na dzień 31 grudnia 2009 roku zarząd i kadra kierownicza wyższych szczebli posiadają opcje na ponad 196.000 akcji zwykłych (z czego 60.000 zależy od przyszłego zatrudnienia), przy czym 136.000 opcji wygasa 30 marca 2010 roku, zaś pozostałe 28 września 2010 roku. Na dzień 31 grudnia 2008 roku zarząd i kadra kierownicza wyższych szczebli posiadali opcje na ponad 290.000 akcji zwykłych, z których 140.000 wygasło 31 marca 2009 roku, a reszta 29 września 2009 roku.

Opcje na akcje przyznane w ramach planów pracowniczych opcji na akcje nie posiadają prawa do dywidendy ani praw głosu. Dodatkowe informacje dotyczące planu pracowniczych opcji na akcje przedstawiono w notcie nr 42 do sprawozdania finansowego.

29.5. Umarzalne skumulowane akcje preferencyjne

Umarzalne skumulowane akcje preferencyjne wyemitowane przez Spółkę zostały sklasyfikowane jako zobowiązania (Nota 33).

30. Kapitał rezerwowy

	<u>Stan na 31/12/2009</u>	<u>Stan na 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
Kapitał rezerwowy o charakterze ogólnym	807	807
Aktualizacja wyceny składników rzeczowych aktywów trwałych	1 198	1 201
Aktualizacja wyceny inwestycji dostępnych do sprzedaży	593	527
Świadczenia pracownicze oparte na akcjach	544	338
Rachunkowość zabezpieczeń	317	278
Różnice kursowe z przeliczenia	186	225
Nadwyżka z obligacji zamiennych	592	-
Inne [opis]	-	-
	<u>4 237</u>	<u>3 376</u>

30.1. Kapitał rezerwowy o charakterze ogólnym

	<u>Okres zakończony 31/12/2009</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
Stan na początek roku obrotowego	807	807
Zmiany [opis]	-	-
Stan na koniec roku obrotowego	<u>807</u>	<u>807</u>

Kapitał rezerwowy o charakterze ogólnym tworzony jest przez jednostkę dominującą z wypracowanych zysków. Kwota ujęta na tym kapitale została przeznaczona na inwestycje związane z uruchomieniem sprzedaży internetowej.

30.2. Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny składników rzeczowych aktywów trwałych

	<u>Wartość bruto zmian</u>	<u>Powiązany podatek dochodowy</u>	<u>Wartość bruto zmian</u>	<u>Powiązany podatek dochodowy</u>
	<u>Okres zakończony 31/12/2009</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2009</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2008</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na początek roku obrotowego	1 718	(517)	75	(24)
Zwiększenie z aktualizacji wyceny składników rzeczowych aktywów trwałych	-	-	1 643	(493)
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	-	-	-	-
Odwrocenie odpisu z tytułu utraty wartości	-	-	-	-
Przeniesienie do zysków zatrzymanych	(3)	-	-	-
Inne [opis]	-	-	-	-
Stan na koniec roku obrotowego	<u>1 715</u>	<u>(517)</u>	<u>1 718</u>	<u>(517)</u>

Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych pochodzi z przeszacowania gruntów i budynków. W przypadku zbycia przeszacowanych gruntów lub zabudowań, efektywnie zrealizowana część kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny związana z danym składnikiem majątku przenoszona jest bezpośrednio do zysków zatrzymanych.

Środki z kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny nie są dostępne do podziału. Ograniczenia nie dotyczą jednak kwot przekazywanych na zysk zatrzymany.

30.3. Kapitał rezerwy z aktualizacji wyceny inwestycji

	<u>Wartość bruto zmian</u>	<u>Powiązany podatek dochodowy</u>	<u>Wartość bruto zmian</u>	<u>Powiązany podatek dochodowy</u>
	<u>Okres zakończony 31/12/2009</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2009</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2008</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na początek roku obrotowego	753	(226)	672	(202)
Zwiększenie wynikające z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	94	(28)	81	(24)
Skumulowany (zysk)/strata przeniesiony do rachunku zysków i strat z tytułu sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	-
Skumulowany (zysk)/strata przeniesiony do rachunku zysków i strat z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	-
Stan na koniec roku obrotowego	<u>847</u>	<u>(254)</u>	<u>753</u>	<u>(226)</u>

Kapitał rezerwy z aktualizacji wyceny inwestycji powstaje w wyniku przeszacowania aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. W przypadku sprzedaży przeszacowanego składnika aktywów finansowych efektywnie zrealizowana część kapitału rezerwowego powiązana z tym składnikiem jest ujmowana w rachunku zysków i strat.

W przypadku utraty wartości przeszacowanego składnika aktywów finansowych efektywnie zrealizowana część kapitału rezerwowego powiązana z tym składnikiem jest również ujmowana w rachunku zysków i strat.

30.4. Kapitał rezerwy z tytułu opcji na akcje rozliczanych w instrumentach kapitałowych

	<u>Wartość bruto zmian</u>	<u>Powiązany podatek dochodowy</u>	<u>Wartość bruto zmian</u>	<u>Powiązany podatek dochodowy</u>
	<u>Okres zakończony 31/12/2009</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2009</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2008</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na początek roku obrotowego	338	-	-	-
Płatności realizowane w formie akcji	206	-	338	-
Inne [opis]	-	-	-	-
Stan na koniec roku obrotowego	<u>544</u>	<u>-</u>	<u>338</u>	<u>-</u>

Kapitał rezerwy na świadczenia pracownicze powstał w wyniku przyznania pracownikom opcji na akcje w ramach pracowniczego planu opcji na akcje. Dodatkowe informacje dotyczące płatności realizowanych w formie akcji przedstawiono w nocie nr 42.

30.5. Kapitał rezerwy na zabezpieczenia

	<u>Wartość bruto zmian</u>	<u>Powiązany podatek dochodowy</u>	<u>Wartość bruto zmian</u>	<u>Powiązany podatek dochodowy</u>
	<u>Okres zakończony 31/12/2009</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2009</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2008</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na początek roku obrotowego	278		369	(111)
Ujęty zysk/(strata) na instrumentach zabezpieczających przepływy pieniężne:				
Kontrakty forward w walutach obcych	209	(63)	(41)	12
Swapy stóp procentowych	227	(68)	357	(107)
Swapy walutowe	-		-	
Przeniesienia do rachunku zysków i strat:				
Kontrakty forward w walutach obcych	(3)	1	-	-
Swapy stóp procentowych	(120)	36	(86)	26
Swapy walutowe	-	-	-	-
Przeniesienie do początkowej wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej:				
Kontrakty forward w walutach obcych	(257)	77	(201)	60
Inne [opis]	-	-	-	-
Stan na koniec roku obrotowego	<u>334</u>	<u>(17)</u>	<u>398</u>	<u>(120)</u>

Kapitał rezerwy na zabezpieczenia odzwierciedla zyski lub straty ujęte od efektywnej części zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Skumulowany odroczone zysk lub stratę na zabezpieczeniu ujmuje się w rachunku zysków i strat, kiedy zabezpieczana transakcja ma wpływ na rachunek zysków i strat lub, zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości, stanowi korektę podstawy zabezpieczonej pozycji niefinansowej.

Zyski i straty przenoszone z kapitału własnego do rachunku zysków i strat w bieżącym okresie obrachunkowym uwzględniono w następujących pozycjach rachunku zysków i strat:

	<u>Okres zakończony 31/12/2009</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
Przychody	-	-
Pozostałe przychody operacyjne	-	-
Przychody finansowe	123	86
Pozostałe koszty	-	-
Podatek dochodowy	(37)	(26)
Inne [opis]	-	-
	<u>86</u>	<u>60</u>

30.6. Kapitał rezerwowy z tytułu różnic kursowych z przeliczenia

	<u>Wartość bruto zmian</u>	<u>Powiązany podatek dochodowy</u>	<u>Wartość bruto zmian</u>	<u>Powiązany podatek dochodowy</u>
	<u>Okres zakończony 31/12/2009</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2009</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2008</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na początek roku obrotowego	321	(96)	200	(60)
Strata na zabezpieczeniu inwestycji netto wynikająca z przeliczenia jednostki zagranicznej	(12)	4	-	-
Wynikający z przeliczenia transakcji jednostki zagranicznej	75	(22)	121	(36)
Odzysk z tytułu zbycia zagranicznej jednostki zależnej	(120)	36	-	-
Inne [opis]	-	-	-	-
Stan na koniec roku obrotowego	<u>264</u>	<u>(78)</u>	<u>321</u>	<u>(96)</u>

Różnice kursowe związane z przeliczeniem na PLN wyników działalności zagranicznych jednostek zależnych Grupy księgowane są bezpośrednio w kapitale rezerwowym na z tytułu różnic kursowych z przeliczenia. Zyski lub straty na instrumentach zabezpieczających wyznaczonych jako zabezpieczenia inwestycji netto w zagranicznych jednostkach zależnych uwzględniane są w kapitale rezerwowym z tytułu różnic kursowych z przeliczenia.

30.7. Kapitał rezerwowy z tytułu obligacji zamiennych

	<u>Wartość bruto zmian</u>	<u>Powiązany podatek dochodowy</u>	<u>Wartość bruto zmian</u>	<u>Powiązany podatek dochodowy</u>
	<u>Okres zakończony 31/12/2009</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2009</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2008</u>	<u>Okres zakończony 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na początek roku obrotowego	-	-	-	-
Emisja obligacji zamiennych	834	(242)	-	-
Stan na koniec roku obrotowego	<u>834</u>	<u>(242)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Nadwyżka ze sprzedaży opcji na obligacje zamienne stanowi składnik kapitałowy (prawa konwersji) 4,5 mln obligacji zamiennych oprocentowanych na 5,5%, wyemitowanych w ciągu roku (Nota 33).

31. Zysk zatrzymany i dywidendy

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Stan na początek roku obrotowego	94 986	73 917
Wpływ zmian w zasadach rachunkowości programów lojalnościowych dla klientów	-	(21)
Przekształcony bilans otwarcia	94 986	73 896
Zysk netto przypadający członkom jednostki dominującej	22 552	27 569
Wypłata dywidendy	(6 635)	(6 479)
Odkup akcji	(555)	-
Zyski/(straty) aktuarialne na funduszach określonych świadczeń ujętych bezpośrednio w zysku zatrzymanym	-	-
Powiązany podatek dochodowy	-	-
Przeniesienie z kapitału rezerwowego z aktualizacji wartości rzeczowych aktywów trwałych	3	-
Inne [opis]	-	-
Stan na koniec roku obrotowego	110 351	94 986

Dnia 23 maja 2009 roku posiadaczom akcji zwykłych mających pełne pokrycie w kapitale wypłacono dywidendę wysokości 0,32 PLN na akcję (ogólny koszt dywidendy wyniósł 6,515 mln PLN). W maju 2008 roku wypłacono dywidendę wysokości 0,31 PLN na akcję (ogólny koszt dywidendy wyniósł wówczas 6,369 mln PLN).

W ciągu roku wypłacono dywidendę wysokości 0,10 PLN na akcję od akcji zamiennych bez prawa udziału w zysku (w roku 2008: 0,10 PLN na akcję), co dało w sumie 0,12 mln PLN dywidendy (0,11 mln PLN w roku 2008).

W odniesieniu do bieżącego roku zarząd proponuje wypłatę dywidendy wysokości 0,26 PLN na akcję w dniu 25 maja 2010 roku. Dywidenda ta wymaga zatwierdzenia przez akcjonariuszy na walnym zgromadzeniu i nie została uwzględniona w zobowiązaniach w bieżącym sprawozdaniu finansowym. Proponowana dywidenda byłaby wypłacona wszystkim akcjonariuszom figurującym w rejestrze członków na dzień 21 kwietnia 2010 roku. Łączny koszt dywidendy szacuje się na 3,095 mln PLN. Wypłata tej dywidendy nie będzie miała żadnych skutków podatkowych dla Grupy.

Ponadto wypłacono dywidendę w kwocie 613.000 PLN (zero PLN w roku 2008) od umarzalnych skumulowanych akcji preferencyjnych, zaklasyfikowanych jako zobowiązania (Nota 33).

Zgodnie z art. Art. 396 §1 Kodeksu Spółek Handlowych, któremu podlega jednostka dominująca grupy na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału akcyjnego. Ta część kapitału zapasowego (zysków zatrzymanych) nie jest dostępna do dystrybucji na rzecz Akcjonariuszy i na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosi 1,4 mln PLN (2008: 1,2 mln PLN).

32. Udziały mniejszościowe

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Saldo na początek okresu	20 005	17 242
Udział w zyskach w ciągu roku	4 000	2 763
Saldo na koniec okresu	24 005	20 005

33. Kredyty i pożyczki otrzymane

	Obrotowe		Długoterminowe	
	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Niezabezpieczone – po koszcie zamortyzowanym				
Kredyty w rachunku bieżącym	520	314	-	-
Weksle (i)	358	374	-	542
Pożyczki od:				
jednostek powiązanych (ii)	12 917	14 932	-	19 192
pozostałych jednostek (iii)	3 701	3 518	-	-
Umarzalne skumulowane akcje preferencyjne (iv)	-	-	15 000	-
Obligacje zamienne	-	-	4 144	-
Obligacje długoterminowe (v)	-	-	1 905	-
Inne [opis]	-	-	-	-
	<u>17 496</u>	<u>19 138</u>	<u>21 049</u>	<u>19 734</u>
Zabezpieczone – po koszcie zamortyzowanym				
Kredyty w rachunku bieżącym	18	64	-	-
Kredyty bankowe (iv)	4 000	6 344	10 982	11 060
Pożyczki od pozostałych jednostek	-	-	575	649
Transfer należności (vii)	923	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (viii)	9	54	5	35
Inne [opis]	-	-	-	-
	<u>4 950</u>	<u>6 462</u>	<u>11 562</u>	<u>11 744</u>
	<u>22 446</u>	<u>25 600</u>	<u>32 611</u>	<u>31 478</u>

33.1. Podsumowanie umów kredytowych

- (i) Weksle o zmiennym oprocentowaniu wyemitowano w roku 2002. Bieżąca średnia ważona efektywnej stopy oprocentowania od tych weksli wynosi 6,8% rocznie (6,8% rocznie w roku 2008).
- (ii) Kwoty płatne na rzecz jednostek powiązanych należących do Grupy. Kredyt oprocentowany jest w wysokości 8,0% - 8,2% rocznie (analogicznie do roku 2008).
- (iii) Kredyty o stałym oprocentowaniu od instytucji finansowej, o okresach wymagalności nieprzekraczających trzech lat (cztery lata w roku 2008). Średnia ważona efektywnej stopy oprocentowania tych papierów wartościowych wynosi 8,15% rocznie (8,10% rocznie w roku 2008). Grupa zabezpiecza część tych kredytów za pomocą swapu stóp procentowych zamieniającego oprocentowanie stałe na zmienne. Kwota pozostała do spłaty podlega korekcie uwzględniającej zmiany wartości godziwej zabezpieczonego ryzyka, czyli zmiany oprocentowania w transakcjach międzybankowych na obszarze geograficznym A.
- (iv) Dnia 1 czerwca 2009 roku wyemitowano 3.000.000 sztuk umarzalnych skumulowanych akcji preferencyjnych w cenie 5 PLN za akcję. Akcje te podlegają umorzeniu 31 maja 2011 roku po cenie 5 PLN za akcję.
- (v) Dnia 27 sierpnia 2009 roku wyemitowano 2.500 obligacji długoterminowych oprocentowanych na 6% w wartości odpowiadającej kwocie kapitałowej kredytu. Poniesiono koszty emisji w kwocie 0,595 mln PLN.
- (vi) Zabezpieczone hipoteką na gruntach i budynkach stanowiących własność Grupy (Nota 16). Bieżąca średnia ważona efektywnej stopy oprocentowania kredytów bankowych wynosi 8,30% rocznie (8,32% rocznie w roku 2008).
- (vii) Zabezpieczone obciążeniem na określonych należnościach Grupy z tytułu dostaw i usług (Nota 26).
- (viii) Zabezpieczone na aktywach w leasingu. Na kredyty składają się produkty o oprocentowaniu zmiennym i stałym, o okresie spłaty nieprzekraczającym pięciu lat.

33.2. *Naruszenie postanowień umowy kredytowej*

W 2009 roku Grupa miała opóźnienie w spłacie odsetek za pierwszy kwartał z tytułu pożyczki o wartości bilansowej 5 mln PLN. Opóźnienie spowodowane było tymczasowym brakiem funduszy w dniu wymagalności odsetek z powodu technicznych problemów z rozliczeniem. Kwota odsetek w wysokości 107.500 PLN została spłacona w całości następnego dnia, wraz z dodatkowymi odsetkami za zwłokę. Kredytodawca nie zażądał przyspieszenia spłaty kredytu, a warunki umowy kredytowej zostały niezmienione. Zarząd dokonał przeglądu procedur rozliczeniowych Grupy w celu zapobieżenia podobnym problemom w przyszłości.

33.3. *Zamienne obligacje dłużne*

W dniu 1 września 2009 roku Spółka wyemitowała obligacje zamienne w kwocie 4,5 mln PLN, w cenie 1,11 PLN za obligację. Cena wymiany zawiera 30-proc. premię w stosunku do ceny akcji zwykłych na dzień emisji obligacji zamiennych.

Wymiany można dokonać w dowolnym momencie, w okresie od 1 lipca 2013 roku do 31 sierpnia 2013 roku. Jeżeli obligacje nie zostaną wymienione, zostaną umorzone 1 września 2013 po cenie 1 PLN. Do daty rozliczenia naliczane będą odsetki w wysokości 5,5% za kwartał.

Wpływy netto z emisji obligacji zamiennych zostały podzielone na element zobowiązaniowy i element kapitałowy i stanowią wartość końcową przypadającą na opcję wymiany zobowiązania na instrument kapitałowy Grupy:

	Stan na 31/12/2009
	PLN'000
Wpływy z emisji (bez kosztów transakcji)	4 950
Element zobowiązania w dniu emisji	<u>(4 116)</u>
Element kapitałowy	<u>834</u>

Element kapitałowy obligacji zamiennych na akcje w wysokości 834.000 PLN został ujęty w kapitale własnym (początkowa wartość opcji konwersji obligacji zamiennych na akcje – Nota 30.7)

Roczne odsetki oblicza się stosując efektywną stopę procentową w wysokości 8%. Element zobowiązania wycenia się po zamortyzowanym koszcie. Różnica między wartością bilansową elementu zobowiązania na dzień emisji (4,116 mln PLN) a kwotą wykazaną w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na 31 grudnia 2009 r. (4,144 mln PLN) stanowi efektywną stopę procentową pomniejszoną o zapłacone dotychczas odsetki.

34. Pozostałe zobowiązania finansowe

	Bieżące		Długoterminowe	
	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Umowy gwarancji finansowych	24	18	-	-
Instrumenty pochodne wyznaczone i wykorzystywane jako zabezpieczenia, wykazywane w wartości godziwej				
Kontrakty forward w walutach obcych	87	-	-	-
Swapy stóp procentowych	5	-	-	-
Swapy walutowe	-	-	-	-
Inne [opis]	-	-	-	-
	92	-	-	-
Zobowiązania finansowe wykazane w wartości godziwej przez wynik finansowy				
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inne niż instrumenty pochodne	-	-	-	-
Instrumenty pochodne przeznaczone do zbycia niewyznaczone jako zabezpieczenia	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia, inne niż instrumenty pochodne	-	-	-	-
	-	-	-	-
Inne [opis]	-	-	-	-
	116	18	-	-

35. Rezerwy

	Bieżące		Długoterminowe	
	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Świadczenia pracownicze (i)	583	2 492	676	1 896
Rezerwa na poprawę jakości (ii)	1 940	-	1 118	-
Rękojmia (iii)	528	295	-	-
Umowy leasingowe rodzące zobowiązania (iv) (nota nr 48)	305	408	425	335
Koszty restrukturyzacji i zwolnień (v)	-	-	-	-
Koszty likwidacji (vi)	-	-	-	-
Inne [opis]	-	-	-	-
	3 356	3 195	2 219	2 231

W poprzednich latach Grupa również ujmowała rezerwę na przewidywane koszty spełnienia swoich zobowiązań wobec klientów w ramach programu Maxi-Points. W wyniku zastosowania KIMSF 13 „Programy lojalnościowe” (Nota 2.4) rezerwy tej już się nie ujmuje. Sprawozdanie finansowe zostało wstecznie skorygowane. Rezerwa ujęta uprzednio z tytułu zobowiązań w ramach programu Maxi-Points wynosiła 111.000 PLN na 31 grudnia 2008 roku (1 stycznia 2008 roku: 63.000 PLN).

35. Rezerwy cd.

	Świadczenia pracownicze	Prace nad poprawą jakości	Rękojmie	Leasing rodzący zobowiązania	Restrukturyzacja /zwolnienia	Likwidacja
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na 1 stycznia 2009 roku	4 388	-	295	743	-	-
Ujęcie rezerw dodatkowych	-	4 170	338	369	-	-
Redukcje wynikające z płatności/innych zmniejszeń przyszłych korzyści ekonomicznych	(3 174)	(1 112)	(90)	(310)	-	-
Redukcje wynikające z przeszacowania lub rozliczenia bez kosztów	-	-	(15)	(100)	-	-
Odwrócenie dyskonta i wpływu zmian stopy dyskonta	-	-	-	28	-	-
Zobowiązania warunkowe ujęte w momencie przejścia Szóstki sp. z o.o. (i)	45	-	-	-	-	-
Inne [opis]	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2009 roku	1 259	3 058	528	730	-	-

- (i) Rezerwa na świadczenia pracownicze obejmuje roczne urlopy, narosłe prawa do urlopów i roszczenia pracownicze z tytułu wynagrodzeń. W chwili przejścia Szóstki sp. z o.o. Grupa ujęła dodatkowe zobowiązanie warunkowe dotyczące roszczeń pracowniczych z tytułu wynagrodzeń wobec tej spółki; zobowiązania te zostały rozliczone w lutym 2009 roku.
- (ii) Rezerwa na prace podnoszące jakość dotyczy szacunkowych kosztów robót związanych z poprawą jakości produktów dostarczonych jednemu z największych klientów Grupy (Nota 7). Przewidywane koszty wynoszą 1,94 mln PLN na rok 2009 i 1,118 mln PLN na rok 2010. Kwot tych nie zdyskontowano dla celów wyceny rezerwy na prace podnoszące jakość, ponieważ ich wpływ jest nieistotny.
- (iii) Gwarancja na roszczenia z tytułu rękojmi stanowi wartość bieżącą najlepszych szacunków zarządu dotyczących przyszłych wpływów korzyści ekonomicznych wymaganych w ramach dwunastomiesięcznej rękojmi udzielanej przez Grupę na produkty wytwarzane w ramach działalności sprzętu elektronicznego. Szacunków dokonano na podstawie trendów historycznych; wartości faktyczne mogą się różnić w wyniku zastosowania nowych materiałów, zmiany procesów produkcji i innych zdarzeń mających wpływ na jakość wyrobów.
- (iv) Rezerwa na umowy rodzące zobowiązania stanowi wartość bieżącą przyszłych opłat leasingowych, do których dokonania Grupa zobowiązana jest w ramach niewypowiadalnej umowy leasingu operacyjnego rodzącej dodatkowe zobowiązania, pomniejszonych o przychody z leasingu obejmujące ewentualne przyszłe szacunkowe przychody z podnajmu. Szacunki mogą się różnić w wyniku zmian stopnia wykorzystania pomieszczeń objętych leasingiem i podnajmem. Pozostały okres obowiązywania umów leasingowych waha się od 3 do 5 lat.
- (v) Rezerwa na koszty restrukturyzacji i zwolnień stanowi bieżącą wartość najlepszych szacunków zarządu dotyczących bezpośrednich kosztów restrukturyzacji niezwiązanych z bieżącą działalnością Grupy, z uwzględnieniem świadczeń obowiązujących przy ustaniu zatrudnienia. Zakończenie restrukturyzacji spodziewane jest dnia [data].
- (vi) Rezerwa na koszty likwidacji stanowi bieżącą wartość najlepszych szacunków zarządu dotyczących przyszłego wpływu korzyści ekonomicznych wymaganych do usunięcia inwestycji w obiekty obce. Szacunki te oparte są o oferty uzyskane od kontrahentów zewnętrznych. Pozostały okres obowiązywania umów leasingowych waha się od 3 do 5 lat.

36. Pozostałe zobowiązania

	Bieżące		Długoterminowe	
	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Systemy motywacji związane z leasingiem (nota nr 48)	90	90	180	270
Odroczone dotacje rządowe	-	-	-	-
Inne [opis]	-	5	-	-
	<u>90</u>	<u>95</u>	<u>180</u>	<u>270</u>

37. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	15 888	20 789
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	32	30
Zobowiązania budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	232	211
Zaliczki otrzymane na dostawy	-	-
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów	124	98
Kwoty należne klientom w ramach umów o budowę (nota nr 28)	36	15
Płatności realizowane w formie akcji, rozliczane w formie środków pieniężnych	-	-
Inne [opis]	-	-
	<u>16 312</u>	<u>21 143</u>

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług ogółem na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiły 19,53 mln PLN (21,128 mln PLN za rok 2008). Składały się na nie: kwota 16,276 mln PLN (21,128 mln PLN za rok 2008) oraz zobowiązania z tytułu dostaw i usług sklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia (3,254 mln PLN za rok 2009; zero za rok 2008).

Średni termin zapłaty za zakup towarów i surowców wynosi średnio cztery miesiące. W ciągu pierwszych 60 dni od daty faktury nie nalicza się odsetek. Po upływie tego terminu od niuregulowanych zobowiązań nalicza się odsetki wysokości 2% rocznie. Grupa posiada zasady zarządzania ryzykiem finansowym zapewniające regulowanie zobowiązań w wyznaczonym terminie.

38. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego**38.1. Ogólne warunki leasingu**

Umowy leasingu finansowego dotyczące urządzeń produkcyjnych zawarto na okres pięciu lat. Na zakończenie umowy Grupa ma możliwość wykupienia urządzeń po wartości nominalnej. Zobowiązania Grupy w ramach leasingu finansowego są zabezpieczone tytułem własności leasingodawcy na składnikach majątku objętych leasingiem.

38.2. Zobowiązania z tytułu leasingu

	Minimalne opłaty leasingowe		Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Nie dłużej niż 1 rok	10	58	9	54
Od 1 roku do 5 lat	6	44	5	35
Powyżej 5 lat	-	-	-	-
	16	102	14	89
Minus przyszłe obciążenia finansowe	(2)	(13)	-	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	14	89	14	89
Uwzględnione w sprawozdaniu finansowym jako:				
Kredyty bieżące (nota nr 33)			9	54
Kredyty długoterminowe (nota nr 33)			5	35
			14	89

38.3. Wartość godziwa

Wartość godziwa zobowiązań z tytułu leasingu finansowego jest mniej więcej równa ich wartości bilansowej.

39. Programy świadczeń emerytalnych**39.1. Programy określonych składek**

Pracownicy jednostki dominującej oraz jednostek zależnych mających siedzibę w Polsce oraz obszarze geograficznym A i B są objęci państwowym programem świadczeń emerytalnych realizowanym przez władze. Jednostka zależna ma obowiązek przekazywania określonego procentu kosztów płac na fundusz emerytalny celem pokrycia kosztów tych świadczeń. Jedynym zobowiązaniem Grupy w odniesieniu do programu świadczeń emerytalnych jest obowiązek odprowadzania określonych składek.

Oprócz powyższych, grupa realizuje programy określonych składek dla wszystkich kwalifikujących się pracowników jednostek zależnych na obszarze geograficznym C. Aktywa programów są oddzielone od aktywów Grupy i pozostają w funduszach kontrolowanych przez powierników. Jeżeli pracownik rezygnuje z programu przed uzyskaniem prawa do składek, saldo składek uiszczanych przez Grupę pomniejsza się o kwotę składek unieważnionych.

Ogólne koszty ujęte w rachunku zysków i strat w kwocie 160.000 PLN (148.000 PLN za rok 2008) stanowią składki zapłacone przez Grupę w ramach tych programów, według stawek określonych w zasadach poszczególnych programów. Na dzień 31 grudnia 2009 roku spółka nie odprowadziła do programów składek w kwocie 8.000 PLN (8.000 PLN za rok 2008) odnoszących się do okresu sprawozdawczego 2009 (2008). Kwoty te zostały uregulowane po dniu bilansowym.

39.2. Programy określonych świadczeń

Pracownicy jednostki dominującej oraz jednostek zależnych mających siedzibę w Polsce oraz obszarze geograficznym A i B mają prawo do określonych świadczeń z tytułu odpraw emerytalnych oraz nagród jubileuszowych. Zgodnie z programem dla tych obszarów geograficznych, płatności dotyczące odpraw emerytalnych kształtują się na poziomie jednomiesięcznego ostatniego wynagrodzenia przed osiągnięciem wieku emerytalnego. Nagrody jubileuszowe wypłacane są po 25 latach pracy w wysokości 150% ostatniego wynagrodzenia oraz po 35 latach pracy w wysokości 250% ostatniego wynagrodzenia. W/w programy nie posiadają aktywów.

Grupa realizuje także programy określonych świadczeń dla wszystkich kwalifikujących się pracowników jednostek zależnych na obszarze geograficznym C. W ramach tych programów pracownicy mają prawo do świadczeń emerytalnych wahających się od 40% do 45% wymiaru ostatniego wynagrodzenia przed osiągnięciem wieku emerytalnego. W ramach w/w programów istnieją aktywa programu lokowane głównie w instrumenty dłużne i kapitałowe oraz nieruchomości.

39.2. Programy określonych świadczeń cd.

Najnowsze wyceny aktuarialne aktywów programu i bieżącej wartości zobowiązań wynikających z określonych świadczeń na dzień 31 grudnia 2009 roku przeprowadziła Spółka Aktuariat, członek Instytutu Aktuariuszy. Bieżącą wartość zobowiązań z tytułu określonych świadczeń oraz związane z nią bieżące i przeszłe koszty obsługi wyceniono metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Wycenę aktuarialną oparto o następujące założenia:

	Wycena na dzień	
	31/12/2009	31/12/2008
	%	%
Stopa(y) dyskonta	5,52	5,20
Przewidywana rentowność aktywów programu	12,08	10,97
Przewidywana stopa(y) wzrostu wynagrodzeń	5,00	5,00
Przewidywany zwrot z tytułu prawa do refundacji	-	-
Inne [opis]	-	-

Kwoty ujęte w rachunku zysków i strat w odniesieniu do programów określonych świadczeń kształtują się następująco:

	Okres	Okres
	zakończony 31/12/2009	zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Koszt obsługi bieżącej	463	442
Odsetki od zobowiązań	164	137
Oczekiwana rentowność aktywów programu	(276)	(249)
Przewidywany zwrot z tytułu refundacji	-	-
(Zyski)/ straty aktuarialne ujęte w ciągu roku	235	226
Koszt przeszłej obsługi	-	-
Straty/(zyski) wynikające z redukcji lub rozliczeń	-	-
Korekty uwzględniające ograniczenia prawa dysponowania aktywami programu określonych świadczeń	-	-
	<u>586</u>	<u>556</u>

Obciążenie za bieżący rok uwzględniono w kosztach świadczeń pracowniczych w rachunku zysków i strat. Kwota 412.000 PLN (402.000 PLN za rok 2008) została uwzględniona w kosztach sprzedaży, a pozostała kwota w kosztach administracyjnych.

Kwota ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wynikająca ze zobowiązań podmiotu dotyczących programów określonych świadczeń przedstawia się następująco:

	Stan na	Stan na
	31/12/2009	31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Wartość bieżąca zobowiązań wynikających z finansowanego programu określonych świadczeń	5 905	5 808
Wartość godziwa aktywów programu	<u>(4 202)</u>	<u>(4 326)</u>
	1 703	1 482
Wartość bieżąca zobowiązań wynikających z niefinansowanego programu określonych świadczeń	-	-
Deficyt	1 703	1 482
Straty aktuarialne netto nieujęte gdzie indziej	(873)	(1 098)
Nieujęte koszty przeszłej obsługi	(322)	(32)
Ograniczenia prawa dysponowania ujętymi aktywami	-	-
Wartość godziwa praw do refundacji ujętych jako aktywa	-	-
Inne [opis]	-	-
Zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń	<u>508</u>	<u>352</u>

39.2. Programy określonych świadczeń cd.

Zmiany wartości bieżącej zobowiązań z tytułu określonych świadczeń w okresie bieżącym kształtowały się następująco:

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Bilans otwarcia zobowiązań z tytułu określonych świadczeń	5 808	5 814
Koszt obsługi bieżącej	463	442
Koszty odsetkowe	164	137
Składki uczestników programu	-	-
Straty/(zyski) aktuarialne	230	135
Koszt przeszłej obsługi	-	-
Straty/(zyski) z tytułu redukcji	-	-
Zobowiązania wygasłe w chwili rozliczenia	-	-
Zobowiązania przejęte przy połączeniu jednostek gospodarczych	-	-
Różnice kursowe wynikające z zagranicznych programów świadczeń	-	-
Świadczenia wypłacone	(760)	(720)
Inne [opis]	-	-
	5 905	5 808

Zmiany wartości bieżącej aktywów programu w bieżącym okresie obrachunkowym kształtowały się następująco:

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Bilans otwarcia wartości godziwej aktywów programu	4 326	4 788
Oczekiwana rentowność aktywów program	276	249
Zyski/(straty) aktuarialne	220	(91)
Różnice kursowe wynikające z zagranicznych programów świadczeń	-	-
Składki opłacane przez pracodawcę	140	100
Składki uczestników programu	-	-
Wypłacone świadczenia	(760)	(720)
Aktywa przejęte przy połączeniu jednostek gospodarczych	-	-
Aktywa rozdysponowane przy rozliczeniach	-	-
Inne [opis]	-	-
	4 202	4 326

Poniżej przedstawiono podstawowe kategorie aktywów programu i przewidywaną dla nich stopę zwrotu na dzień bilansowy:

	Przewidywana rentowność		Wartości godziwa aktywów programu	
	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	%	%	PLN'000	PLN'000
Instrumenty kapitałowe	15,01	12,03	1 026	986
Instrumenty dłużne	9,59	7,49	1 980	1 850
Rzeczowe aktywa trwałe	12,21	12,76	1 196	1 490
Inne [opis]	-	-	-	-
Średnia ważona przewidywanej rentowności	12,08	10,97	4 202	4 326

39.2. Programy określonych świadczeń cd.

Ogólna przewidywana stopa zwrotu to średnia ważona przewidywanej rentowności różnych kategorii aktywów programu. Ocena zarządu dotycząca przewidywanej rentowności opiera się o trendy historyczne i prognozy analityków dotyczące rynku danych aktywów w najbliższych dwunastu miesiącach.

Rzeczywisty zwrot na aktywach programu wyniósł 0,72 mln PLN (0,354 mln PLN w roku 2008).

Aktywa programu obejmują akcje zwykłe Grupy Kapitałowej ABC S.A. o wartości godziwej 0,38 mln PLN (0,252 mln PLN w roku 2008) oraz rzeczowe aktywa trwale użytkowany przez jednostkę zależną Grupy o wartości godziwej 0,62 mln PLN (0,62 mln PLN za rok 2008).

Korekty wynikające z doświadczeń zebranych w przeszłości przedstawiają się następująco:

	<u>Stan na</u> <u>31/12/2009</u>	<u>Stan na</u> <u>31/12/2008</u>	<u>Stan na</u> <u>31/12/2007</u>	<u>Stan na</u> <u>31/12/2006</u>
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Wartość bieżąca zobowiązań wynikających z określonych świadczeń	5 905	5 808	5 814	4 223
Wartości godziwa aktywów programu	<u>(4 202)</u>	<u>(4 326)</u>	<u>(4 788)</u>	<u>(3 298)</u>
Niedobór	<u>1 703</u>	<u>1 482</u>	<u>1 026</u>	<u>925</u>
Korekty zobowiązań programu wynikające z dotychczasowego doświadczenia	<u>230</u>	<u>135</u>	<u>210</u>	<u>193</u>
Korekty aktywów programu wynikające z dotychczasowego doświadczenia	<u>220</u>	<u>(91)</u>	<u>156</u>	<u>148</u>

W przyszłym roku obrotowym Grupa przewiduje wpłatę składek na poczet programów określonych świadczeń w kwocie 0,44 mln PLN (0,44 mln PLN za rok 2008).

40. Instrumenty finansowe

Uwaga: Poniżej przedstawiono przykładowe ujawnienia wymagane dla instrumentów finansowych. Faktyczny zakres ujawnień będzie zależał od okoliczności działania poszczególnych podmiotów oraz od istotności osądów i szacunków dotyczących jej wyników i sytuacji finansowej.

40.1. Zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Grupa zarządza kapitałem by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy dzięki optymalizacji relacji zadłużenia do kapitału własnego. Ogólna strategia działania Grupy nie zmieniła się od 2008 roku.

Struktura kapitałowa Grupy obejmuje zadłużenie, na które składają się kredyty ujawnione w nocie nr 33, środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej, w tym wyemitowane akcje, kapitały rezerwowe i zysk zatrzymany, ujawnione odpowiednio w notach nr 29, 30 i 31.

40.2. Wskaźnik zadłużenia netto do kapitałów własnych

Komitet ds. zarządzania ryzykiem Grupy dokonuje przeglądu struktury kapitałowej dwa razy do roku. W ramach przeglądu komitet analizuje koszt kapitału oraz rodzaje ryzyka związanego z każdą klasą kapitału. Grupa przyjęła docelowy wskaźnik zadłużenia netto do kapitału własnego na poziomie 20-25%. Zgodnie z zaleceniami komitetu Grupa zbliżyć docelowy poziom tego wskaźnika do 25% poprzez emisję nowych dłużnych papierów wartościowych oraz wypłatę dywidend.

Wskaźnik dźwigni finansowej na koniec roku:

	<u>Stan na</u> <u>31/12/2009</u>	<u>Stan na</u> <u>31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
Zadłużenie (i)	55 057	57 078
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	<u>(19 836)</u>	<u>(19 400)</u>
Zadłużenie netto	<u>35 221</u>	<u>37 678</u>
Kapitał własny (ii)	<u>171 032</u>	<u>167 039</u>
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	21%	23%

40.3. Znaczące zasady rachunkowości

Szczegółowy opis znaczących zasad rachunkowości i stosowanych metod, w tym kryteriów ujęcia, podstaw wyceny oraz podstaw wykazywania dochodów i kosztów w odniesieniu do poszczególnych kategorii aktywów finansowych, zobowiązań finansowych i instrumentów kapitałowych ujawniono w nocie nr 3 do sprawozdania finansowego.

40.4. Kategorie instrumentów finansowych

	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Aktywa finansowe		
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		
Przeznaczone do obrotu	-	-
Skasyfikowane do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy (zob. niżej)	-	-
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	528	397
Inwestycje utrzymywane do wymagalności	6 863	5 262
Pożyczki i należności (w tym środki pieniężne i ich ekwiwalenty)	42 326	39 158
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	8 140	7 858
	<u>57 857</u>	<u>52 675</u>
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Pozostałe aktywa finansowe	10 411	9 656
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	18 490	16 292
Pozostałe aktywa finansowe	8 757	6 949
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20 199	19 778
	<u>57 857</u>	<u>52 675</u>
Zobowiązania finansowe		
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		
Przeznaczone do obrotu	-	-
Skasyfikowane do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy (zob. niżej)	-	-
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	92	-
Koszt zamortyzowany	71 369	78 221
Umowy gwarancji finansowych	24	18
Pożyczki i należności sklasyfikowane do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy:		
Pożyczki i należności sklasyfikowane do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
Skumulowane zmiany wartości godziwej przypadające na zmiany ryzyka kredytowego	-	-
Skumulowane zmiany wartości godziwej przypadające na zmiany ryzyka kredytowego, ujęte w okresie sprawozdawczym	-	-
	<u>71 485</u>	<u>78 239</u>
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	32 611	31 478
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	16 312	21 143
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	22 446	25 600
Pozostałe zobowiązania finansowe	116	18
	<u>71 485</u>	<u>78 239</u>

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne znaczące koncentracje ryzyka kredytowego w odniesieniu do pożyczek i należności wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wyżej wykazana wartość bilansowa odzwierciedla maksymalne narażenie Grupy na ryzyko kredytowe z tytułu takich pożyczek i należności.

Reklasyfikacje aktywów finansowych

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym Grupa nie dokonywała reklasyfikacji instrumentów finansowych.

40.5. Cele zarządzania ryzykiem finansowym

Departament Skarbcowy Grupy świadczy usługi jednostkom tworzącym Grupę, koordynuje dostęp do krajowych i międzynarodowych rynków finansowych, monitoruje ryzyko finansowe związane z działalnością Grupy i zarządza nim za pośrednictwem wewnętrznych raportów poświęconych temu ryzyku, analizujących stopień narażenia i poziom ryzyka. Ryzyko, na które narażona jest Grupa obejmuje ryzyko rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej w wartości godziwej oraz ryzyko cenowe), a także ryzyko kredytowe, ryzyko płynności i ryzyko oprocentowania przepływów pieniężnych.

Grupa dąży do minimalizacji wpływu różnych rodzajów ryzyka stosując finansowe instrumenty pochodne jako zabezpieczenie. Wykorzystanie finansowych instrumentów pochodnych regulują zasady obowiązujące w Grupie, zatwierdzone przez zarząd, określające na piśmie sposoby kontrolowania ryzyka kursowego, stopy procentowej, kredytowego, stosowania instrumentów finansowych, w tym finansowych instrumentów pochodnych, oraz inwestowania nadwyżek płynności. Przestrzeganie zasad i limitów zaangażowania kontrolują na bieżąco audytorzy wewnętrzni. Grupa nie wykorzystuje ani nie obraca instrumentami finansowymi – w tym finansowymi instrumentami pochodnymi – w celach spekulacyjnych.

Departament Skarbcowy Grupy co kwartał przekazuje sprawozdanie komitetowi ds. zarządzania ryzykiem w Grupie – niezależnemu organowi zajmującemu się monitorowaniem ryzyka i zasad jego redukcji.

40.6. Ryzyko rynkowe

Działalność Grupy wiąże się przede wszystkim z narażeniem na ryzyko finansowe wynikające ze zmian kursów walut (zob. część 40.8 poniżej) oraz stóp procentowych (zob. część 40.9 poniżej). Grupa zawiera różnorodne umowy o charakterze finansowych instrumentów pochodnych dla celów zarządzania ryzykiem kursowym i walutowym, w tym:

- kontrakty forward zabezpieczające przed ryzykiem kursowym związanym z eksportem produktów działalności A na obszary geograficzne B i C;
- swapy stóp procentowych w celu obniżenia ryzyka wynikającego z rosnących stóp procentowych;
- kontrakty walutowe forward zabezpieczające przed ryzykiem walutowym wynikającym z przeliczenia inwestycji Grupy w spółkę zagraniczną Cztery-A, której walutą funkcjonalną jest waluta B;

Narażenie na wszystkie rodzaje ryzyka rynkowego mierzy się stosując metodę wartości narażonej na ryzyko (VaR), którą dodatkowo uzupełnia analiza wrażliwości.

Narażenie Grupy na ryzyko rynkowe ani sposób jego pomiaru i zarządzania nim nie uległy zmianie.

40.7. Analiza wartości narażonej na ryzyko (VaR)

Pomiar wartości narażonej na ryzyko (Value-at-Risk, VaR) jest szacunkiem potencjalnej straty na zysku przed opodatkowaniem w określonym przedziale czasowym i przy założonym poziomie pewności. Metodologia wartości narażonej na ryzyko opiera się o rachunek prawdopodobieństwa z uwzględnieniem zmienności warunków rynkowych oraz dywersyfikacji ryzyka poprzez ujmowanie kompensujących się wzajemnie pozycji i korelacji między produktami a rynkami. Ryzyko można ocenić w sposób spójny dla wszystkich rynków i produktów, zaś szacunkowe wartości ryzyka zagregować dla osiągnięcia jego ogólnej wartości. Jednodniowa 99-proc. wartość narażona na ryzyko stosowana przez Grupę odpowiada 99% prawdopodobieństwa, że strata dzienna nie przekroczy wykazanej wartości narażonej na ryzyko.

Metodologie wartości narażonej na ryzyko stosowane do obliczania dziennych wartości ryzyka obejmują podejście historyczne oraz metodę wariancji-kowariancji. Oprócz tych dwóch metodologii do różnych portfeli stosuje się miesięczne symulacje Monte Carlo w celu określenia potencjalnego przyszłego zaangażowania.

**Historyczna
wartość
narażona na
ryzyko (99%,
jednodniowe)
w podziale na
rodzaje
ryzyka**

	Średnia		Minimalna		Maksymalna		Na koniec roku	
	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Różnice kursowe	980	1 340	546	943	1 200	1 600	980	1 350
Stopa procentowa	115	60	85	45	150	95	105	55
Dywersyfikacja	(45)	(40)	-	-	-	-	(55)	(50)
Narażenie VaR ogółem	1 050	1 360	-	-	-	-	1 030	1 355

Wartość narażona na ryzyko określa stopień codziennego narażenia Grupy na ryzyko walutowe i ryzyko stóp procentowych, natomiast analiza wrażliwości ocenia wpływ racjonalnych zmian w stopach procentowych lub kursach wymiany w ciągu roku. Analiza wrażliwości obejmująca dłuższy okres uzupełnia wartość narażoną na ryzyko i umożliwia Grupie ocenę narażenia na ryzyko rynkowe. Szczegółowe informacje dotyczące analizy wrażliwości ryzyka walutowego podano w części 40.8 poniżej, a te dotyczące stóp procentowych w części 40.9.

40.8. Zarządzanie ryzykiem walutowym

Grupa zawiera określone transakcje denominowane w walutach obcych. W związku z tym pojawia się ryzyko wahań kursów walut. Ryzykiem tym zarządza się w ramach zatwierdzonych zasad działania przy wykorzystaniu walutowych kontraktów forward.

Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań pieniężnych Grupy denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy przedstawia się następująco:

	Zobowiązania		Aktywa	
	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Waluta kraju B	8 297	7 469	1 574	1 671
Waluta kraju C	186	135	-	-
Pozostałe	-	-	-	-

40.8.1. Wrażliwość na ryzyko walutowe

Grupa jest narażona przede wszystkim na ryzyko związane z walutą kraju B (walutą B) oraz kraju C (walutą C).

Stopień wrażliwości Grupy na 10-proc. wzrost i spadek kursu wymiany PLN na waluty obce przedstawiony jest w poniższej tabeli. 10% to stopa wrażliwości wykorzystywana w wewnętrznych raportach dotyczących ryzyka walutowego przeznaczonych dla członków naczelnego kierownictwa i odzwierciedlających ocenę zarządu dotyczącą możliwych zmian kursów wymiany walut obcych. Analiza wrażliwości obejmuje wyłącznie nierozliczone pozycje pieniężne denominowane w walutach obcych i koryguje przewalutowanie na koniec okresu obrachunkowego o 10-proc. zmianę kursów. Analiza ta obejmuje kredyty zewnętrzne oraz pożyczki udzielone jednostkom zagranicznym Grupy denominowane w walutach odmiennych od waluty wierzyciela lub dłużnika. Wartość dodatnia w poniższej tabeli wskazuje wzrost zysku i zwiększenie pozostałego kapitału własnego towarzyszące wzmocnieniu się kursu wymiany PLN na waluty obce o 10%. W przypadku 10-proc. osłabienia PLN w stosunku do danej waluty obcej wartość ta byłaby ujemna, a wpływ na zysk i kapitały własne byłby odwrotny.

	Wpływ waluty B		Wpływ waluty C	
	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Rachunek zysków i strat	834	1 792 (i)	134	257 (iii)
Pozostały kapitał własny	962	1 232 (ii)	70	69 (iv)

- (i) Przypadające przede wszystkim na narażenie związane z nierozliczonymi należnościami i zobowiązaniami Grupy w walucie B na koniec roku.
- (ii) Wynika to przede wszystkim ze zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne oraz inwestycje netto.
- (iii) Przypadające przede wszystkim na związaną z nierozliczonymi należnościami i zobowiązaniami Grupy w walucie C na koniec roku.
- (iv) Wynika to przede wszystkim ze zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne.

Wrażliwość Grupy na ryzyko walutowe spadła w bieżącym okresie przede wszystkim dzięki zbyciu inwestycji w walucie B oraz zmniejszeniu sprzedaży w walucie B w ostatnim kwartale roku obrotowego, co spowodowało spadek wartości należności z tytułu dostaw i usług denominowanych w walucie B.

Zdaniem zarządu analiza wrażliwości nie jest reprezentatywna dla ryzyka kursowego, ponieważ narażenie na koniec roku nie odzwierciedla poziomu narażenia w ciągu całego roku obrotowego. Sprzedaż denominowana w walucie B ma charakter sezonowy; spada w ostatnim kwartale roku obrotowego, co powoduje zmniejszenie wartości należności w walucie B na koniec roku.

40.8.2. Kontrakty forward zabezpieczające przed ryzykiem różnic kursowych

Grupa prowadzi politykę zawierania kontraktów forward zabezpieczających przed ryzykiem różnic kursowych w odniesieniu do płatności i należności w walutach obcych pokrywających 70-80% wartości narażenia. Grupa zawiera też kontrakty forward służące zarządzaniu ryzykiem związanym z przewidywanymi transakcjami kupna/sprzedaży dotyczącymi terminu do 6 miesięcy i pokrywających 40-50% wartości narażenia. Podstawowe korekty dotyczą wartości bilansowych zabezpieczanych pozycji niefinansowych w momencie zawarcia przewidywanej transakcji kupna/sprzedaży.

W bieżącym roku Grupa sklasyfikowała określone kontrakty forward jako zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkę Cztery-A Sp. z o.o., której walutą funkcjonalną jest waluta B. Polityka Grupy została zweryfikowana, a w świetle wzrostu niestabilności waluty B podjęto decyzję o zabezpieczeniu do 50% aktywów netto Cztery-A Sp. z o.o. przed ryzykiem walutowym wynikającym z przeliczenia transakcji jednostki zagranicznej. Grupa stosuje strategię zabezpieczeń prolongowanych przy użyciu kontraktów o terminie wymagalności do 6 miesięcy. W dniu wymagalności kontraktu forward Grupa podpisuje nowy kontrakt sklasyfikowany jako oddzielne zabezpieczenie.

Poniższa tabela przedstawia szczegóły dotyczące walutowych kontraktów forward niezrealizowanych na dzień sprawozdania finansowego:

Kontrakty niezrealizowane	Średni kurs wymiany		Waluta obca		Wartość umowna		Wartość godziwa	
	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
			Waluta'000	Waluta'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych								
<u>Zakup waluty B</u>								
Do 3 miesięcy	0,770	0,768	2 493	2 010	3 238	2 617	152	110
3 do 6 miesięcy	0,768	0,750	1 974	1 974	2 570	2 611	92	34
<u>Sprzedaż waluty B</u>								
Do 3 miesięcy	0,780	0,769	982	1 028	1 259	1 337	(70)	26
<u>Zakup waluty C</u>								
Do 3 miesięcy	86,29	85,53	12 850	20 000	149	234	(5)	50
Zabezpieczenie inwestycji netto								
Waluta sprzedaży B								
3 do 6 miesięcy	0,763	-	1 000	-	1 297	-	(12)	-
							157	220

Uwaga: Powyższa tabela przedstawia przykładowe podsumowanie danych ilościowych dotyczących narażenia na ryzyko różnic kursowych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, które jednostka może sporządzać dla celów wewnętrznych – do wykorzystania przez naczelne kierownictwo.

Grupa zawarła kontrakty na dostawę produktów wytwarzanych w ramach działalności A klientom w obszarze geograficznym B. Grupa zawiera też walutowe kontrakty forward (z terminami nieprzekraczającymi 3 miesięcy) dla zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej przewidywanych przyszłych transakcji i klasyfikuje te kontrakty jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku zagregowana kwota niezrealizowanych strat w ramach walutowych kontraktów forward, odroczonej w kapitale rezerwowym na zabezpieczenia, i zabezpieczających przed ryzykiem przewidywanych transakcji wynosiła 70.000 PLN (niezrealizowane straty za 2008 rok wyniosły 26.000 PLN). Przewiduje się, że sprzedaż nastąpi w ciągu pierwszych 3 miesięcy kolejnego roku obrotowego; na tym etapie kwota odroczonej w kapitale własnym zostanie rozwiązana z przeniesieniem do rachunku zysków i strat.

Grupa zawarła umowy na zakup surowców od kontrahentów z obszarów geograficznych B i C. Grupa zawiera też walutowe kontrakty forward (z terminami nieprzekraczającymi 6 miesięcy) dla zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej przewidywanych przyszłych zakupów i klasyfikuje te kontrakty jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku zagregowana kwota niezrealizowanych strat w ramach walutowych kontraktów forward, odroczonej w kapitale rezerwowym na zabezpieczenia i zabezpieczających przed ryzykiem związanym

z przewidywanymi transakcjami zakupu wynosiła 239.000 PLN (niezrealizowane straty za 2008 rok wyniosły 194.000 PLN). Przewiduje się, że zakup nastąpi w ciągu pierwszych 6 miesięcy kolejnego roku obrotowego; na tym etapie kwota odroczonej w kapitale własnym zostanie włączona do wartości bilansowej surowców. Oczekuje się, że surowce zostaną przekształcone w zapasy i sprzedane w ciągu 12 miesięcy od zakupu; na tym etapie kwota odroczonej w kapitale własnym zostanie zaliczona do rachunku zysków i strat.

Na początku trzeciego kwartału roku 2009 Grupa zmniejszyła prognozowaną sprzedaż produktów wytwarzanych w ramach działalności B na obszarze geograficznym B ze względu na nasilenie lokalnej konkurencji i wzrost kosztów wysyłki. Grupa zabezpieczyła uprzednio 1,079 mln PLN wartości prognozowanej sprzedaży, z czego 97.000 PLN wyeliminowano z prognoz, zaś kwota 982.000 PLN jest wysoce prawdopodobna. Wobec tego Grupa odzyskała 3.009 PLN zysków z kontraktów walutowych forward związanych z prognozowanymi transakcjami, których wystąpienia już się nie przewiduje; zostały one przeniesione z kapitału rezerwowego na zabezpieczenia do rachunku zysków i strat.

Na 31 grudnia 2009 roku nie ujęto w rachunku zysków i strat nieefektywności wynikającej z zabezpieczeń inwestycji netto w Cztery-A.

40.9. Zarządzanie ryzykiem stóp procentowych

Grupa jest narażona na ryzyko stóp procentowych, ponieważ należące do niej podmioty pożyczają środki oprocentowane zarówno według stóp stałych, jak i zmiennych. Grupa zarządza tym ryzykiem utrzymując odpowiednią proporcję pożyczek o oprocentowaniu stałym i zmiennym, a także stosując swapy i forwardy stóp procentowych jako zabezpieczenie. Działalność zabezpieczająca podlega regularnej ocenie w celu dostosowania do bieżącej sytuacji stóp procentowych i określonej gotowości poniesienia ryzyka oraz dla zapewnienia optymalnej strategii zabezpieczeń poprzez pozycjonowanie bilansu lub w formie ochrony kosztów odsetkowych za pomocą zróżnicowanych cykli odsetkowych.

Narażenie Grupy na ryzyko stóp procentowych związane z aktywami i zobowiązaniami finansowymi omówiono szczegółowo w części noty poświęconej zarządzaniu ryzykiem płynności.

40.9.1. Wrażliwość na wahania stóp procentowych

Przedstawione poniżej analizy wrażliwości oparto o stopień narażenia na ryzyko stóp procentowych instrumentów pochodnych oraz pozostałych instrumentów finansowych na dzień bilansowy. W przypadku zobowiązań o oprocentowaniu zmiennym zakłada się na potrzeby analizy, że kwota zobowiązań niespłaconych na dzień bilansowy była niezapłacona przez cały rok. W sprawozdaniach wewnętrznych dotyczących ryzyka stopy procentowej dla kluczowych członków kierownictwa wykorzystuje się wahania w górę i w dół o 50 punktów bazowych, co odzwierciedla ocenę kierownictwa dotyczącą prawdopodobnej zmiany stóp procentowych.

Gdyby stopy procentowe były o 50 punktów bazowych wyższe/niższe, a wszystkie inne zmienne zachowały stałą wartość, to:

- zysk Grupy za okres zakończony 31 grudnia 2009 r. zmniejszył się/zwiększył o 93.000 PLN (w roku 2008 zmniejszenie/zwiększenie o 43.000 PLN). Zmianę tę spowodowałyby przede wszystkim narażenia Grupy na ryzyko zmiennego oprocentowania zaciągniętych kredytów oraz
- inne kapitały rezerwy Grupy zmalałyby/wzrosły o 19.000 PLN (12.000 PLN w roku 2008), głównie w efekcie zmian wartości godziwej instrumentów o oprocentowaniu stałym dostępnych do sprzedaży

Wrażliwość Grupy na ryzyko stóp procentowych spadła w bieżącym okresie przede wszystkim dzięki redukcji wartości instrumentów dłużnych o zmiennym oprocentowaniu i zwiększeniu swapów procentowych.

40.9.2. Swapy stóp procentowych

W ramach kontraktów swapów stóp procentowych Grupa zgadza się wymienić różnicę między stałą a zmienną stopą procentową obliczoną w odniesieniu do teoretycznych kwot kapitałowych. Kontrakty takie umożliwiają Grupie redukcję ryzyka zmiany oprocentowania wpływającego na wartość godziwą wyemitowanych instrumentów dłużnych o stałej stopie procentowej oraz ryzyka przepływów pieniężnych dotyczącego wyemitowanych papierów dłużnych o oprocentowaniu zmiennym. Ujawniona poniżej wartość godziwa swapów stóp procentowych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego zależy od wartości przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych za pomocą odpowiednich krzywych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego oraz od ryzyka kredytowego wbudowanego w kontrakt. Średnią stopę procentową obliczono w oparciu o niezrealizowane salda na koniec roku obrotowego.

Poniższe tabele przedstawiają szczegółowo teoretyczne wartości kapitału i pozostałe warunki umów swapów niezrealizowanych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Zabezpieczenia przepływów pieniężnych

Niezrealizowane umowy o stopach zmiennych za stałe (receive fixed pay floated)	Średnia umowna stała stopa procentowa		Teoretyczna wartość kapitału		Wartość godziwa	
	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	%	%	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
poniżej roku	7,45	6,75	1 000	4 000	77	37
rok do 2 lat	7,15	7,05	2 000	1 620	55	47
2 do 5 lat	6,75	6,50	3 000	1 359	130	93
powyżej 5 lat	7,05	-	1 000	-	27	-
			7 000	6 979	289	177

Uwaga: Powyższa tabela przedstawia przykładowe podsumowanie danych ilościowych dotyczących narażenia na ryzyko stóp procentowych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, które podmiot może sporządzić dla celów wewnętrznych – do wykorzystania przez naczelne kierownictwo.

Swapy stóp procentowych rozliczane są kwartalnie. Stopa zmienna swapów stóp procentowych to lokalna stopa międzybankowa kraju A. Grupa rozliczy różnicę pomiędzy stałą a zmienną stopą procentową w wartości netto.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Wszystkie swapy procentowe wymieniające zmienne stopy procentowe na stałe sklasyfikowano jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych przeznaczone do zmniejszenia narażenia Grupy na ryzyko przepływów pieniężnych wynikające ze zmiennego oprocentowania kredytów. Swapy procentowe i płatności odsetkowe od kredytu powstają jednocześnie, a kwotę odroczonej w kapitale własnym ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w których płatności o oprocentowaniu zmiennym wpływają na wynik finansowy.

Niezrealizowane umowy o stopach stałych na zmienne (receive fixed pay floated)	Średnia umowna stała stopa procentowa		Teoretyczna wartość nominalna		Wartość godziwa	
	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	%	%	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Poniżej roku	8,15	-	3 701	-	(5)	-
[opis]	-	-	-	-	-	-
			3 701	-	(5)	-

Uwaga: Powyższa tabela przedstawia przykładowe podsumowanie danych ilościowych dotyczących narażenia na ryzyko stóp procentowych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, które podmiot może sporządzić dla celów wewnętrznych – do wykorzystania przez naczelne kierownictwo.

Swapy stóp procentowych rozliczane są kwartalnie. Stopa zmienna swapów stóp procentowych to lokalna stopa międzybankowa kraju A. Grupa rozliczy różnicę pomiędzy stałą a zmienną stopą procentową w wartości netto.

Swapy stóp procentowych wymieniające oprocentowanie stałe na zmienne są sklasyfikowane i wykorzystywane jako zabezpieczenie wartości godziwej w odniesieniu do stóp procentowych. W bieżącym okresie sprawozdawczym mechanizm ten był skuteczny w 100% jako zabezpieczenie przed ryzykiem narażenia wartości godziwej na zmiany stóp procentowych. W efekcie wartość bilansowa kredytu została skorygowana o kwotę 5.000 PLN, którą uwzględniono w rachunku zysków i strat w tym samym czasie, w którym w tym samym rachunku wykazano swap stóp procentowych.

40.10. Pozostałe rodzaje ryzyka cenowego

Grupa narażona jest na ryzyko ceny kapitału akcyjnego wynikające z inwestycji w akcje. Inwestycji w akcje dokonuje się w celach strategicznych, nie handlowych. Grupa nie prowadzi obrotu tymi inwestycjami.

40.10.1. Analiza wrażliwości na ryzyko cen kapitału akcyjnego

Poniższe analizy wrażliwości oparto o narażenie na ryzyko cen kapitału akcyjnego na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Gdyby ceny instrumentów kapitałowych były o 5% wyższe/nizsze:

- zysk netto za okres zakończony 31 grudnia 2009 nie zmieniłby się, ponieważ inwestycje w akcje sklasyfikowane są sklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży, a żadne inwestycje nie były przedmiotem zbycia ani utraty wartości oraz
- inne kapitały rezerwowe Grupy wzrosłyby/o 297.000 PLN (286.000 PLN w roku 2008), w efekcie zmian wartości godziwej akcji dostępnych do sprzedaży.

Wrażliwość Grupy na zmiany cen akcji nie zmieniła się istotnie w porównaniu do ubiegłego roku.

40.11. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko, że kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych, w wyniku czego Grupa poniesie straty finansowe. Grupa stosuje zasadę dokonywania transakcji wyłącznie z kontrahentami o sprawdzonej wiarygodności kredytowej; w razie potrzeby uzyskując stosowne zabezpieczenie jako narzędzie redukcji ryzyka strat finansowych z tytułu niedotrzymania warunków umowy. Grupa zawiera transakcje wyłącznie z takimi jednostkami, które mają rating równy lub wyższy od jej własnego. Informacji o ratingu dostarcza niezależna agencja ratingowa, a Grupa korzysta też z innych informacji finansowych dostępnych publicznie oraz z własnych danych o transakcjach dokonując oceny ratingowej swoich głównych klientów. Narażenie Grupy na ryzyko wiarygodności kredytowej kontrahentów jest stale monitorowane, a zagregowaną wartość zawartych transakcji rozkłada się na zatwierdzonych kontrahentów. Kontrolę ryzyka kredytowego umożliwiają limity weryfikowane i zatwierdzane co roku przez komitet ds. zarządzania ryzykiem.

Na należności z tytułu dostaw i usług składają się kwoty należne od dużej liczby klientów, rozłożone między różne branże i obszary geograficzne. Prowadzi się bieżącą ocenę kredytów na podstawie kondycji należności, a w razie konieczności Grupa kupuje stosowne gwarancje kredytowe.

Grupa nie jest narażona na istotne ryzyko kredytowe wobec pojedynczego kontrahenta ani grupy kontrahentów o podobnych cechach. Jako kontrahentów o podobnych cechach Grupa klasyfikuje podmioty powiązane. Koncentracja ryzyka kredytowego nie przekracza 5% aktywów pieniężnych brutto w ciągu roku. Ryzyko kredytowe dotyczące środków płynnych i instrumentów pochodnych jest ograniczone, ponieważ kontrahentami Grupy są banki o wysokim ratingu kredytowym przyznawanym przez międzynarodowe agencje ratingowe.

Z wyjątkiem danych przedstawionych w tabeli poniżej, wartość bilansowa aktywów finansowych wykazanych w sprawozdaniu finansowym po uwzględnieniu strat z tytułu utraty wartości odpowiada maksymalnemu narażeniu Grupy na ryzyko kredytowe bez uwzględnienia wartości otrzymanych zabezpieczeń.

40.11. Zarządzanie ryzykiem kredytowym cd.

	Maksymalne ryzyko kredytowe	
	Stan na	Stan na
	31/12/2009	31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Gwarancja udzielona przez jednostkę zależną dla zabezpieczenia finansowania dla spółki siostrzanej kontrolowanej przez jednostkę dominującą Grupy zlokalizowaną na innym kontynencie	18 000	15 000
Gwarancja dostarczona przez bank dla kredytu dla jednostki wspólnie kontrolowanej	-	-
Pozostałe	-	-

Poniższa tabela przedstawia limity kredytowe oraz salda pięciu głównych kontrahentów na dzień bilansowy przy użyciu ocen ratingowych agencji Standard and Poor's.

Kontrahent	Lokalizacja	Rating	Stan na		Stan na	
			31/12/2009		31/12/2008	
			Limit kredytu	Wartość bilansowa	Limit kredytu	Wartość bilansowa
			PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Spółka A	Kraj A	AA	9 000	7 940	9 000	7 900
Spółka B	Kraj A	A	10 000	7 450	10 000	7 360
Spółka C	Kraj A	A	7 500	7 300	7 500	7 350
Spółka D	Kraj A	B	8 000	5 800	8 000	5 650
Spółka E	Kraj A	B	8 000	2 100	8 000	1 700
Spółka F	Kraj B	BB	800	750	800	700

40.12. Zarządzanie ryzykiem płynności

Ostateczna odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem płynności spoczywa na zarządzie, który opracował odpowiedni system zarządzania tym ryzykiem dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi Grupy oraz zaspokojenia wymagań zarządzania płynnością. Grupa zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału rezerwowego, wykorzystując oferty usług bankowych i rezerwowe linie kredytowe, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz dopasowując profile wymagalności aktywów i zobowiązań finansowych. W nocy nr 47 przedstawiono wykaz dodatkowych niewykorzystanych kredytów pozostających w dyspozycji Grupy dla celów dodatkowej redukcji ryzyka płynności.

40.12.1. Tabele ryzyka płynności i ryzyka stóp procentowych

Poniższe tabele przedstawiają informacje o terminach umownej wymagalności zobowiązań finansowych niestanowiących instrumentów pochodnych. Tabele te opracowano na podstawie niezdyktowanych przepływów pieniężnych i zobowiązań finansowych, uszeregowanych według najwcześniejszego możliwego wymaganego terminu płatności ustalonego dla Grupy. Tabela obejmuje zarówno przepływy pieniężne związane z odsetkami, jak i kapitałem.

Uwaga: Poniższa tabela przedstawia średnią ważoną efektywnej stopy procentowej oraz uzgodnienie do wartości bilansowej wykazanej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako przykładowe podsumowanie danych ilościowych dotyczących narażenia na ryzyko stóp procentowych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, które podmiot może sporządzać dla celów wewnętrznych – do wykorzystania przez naczelne kierownictwo.

40.12.1. Tabele ryzyka płynności i ryzyka stóp procentowych cd.

	Średnia ważona efektywnej stopy procentowej	Poniżej 1 miesiąca	1-3 miesiące	Od 3 mies. do 1 roku	1-5 lat	Ponad 5 lat	Razem
	%	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na 31/12/2009							
Nieoprocentowane	-	12 081	13 126	-	-	-	25 207
Zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	7,00	1	2	7	6	-	16
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej	8,18	893	339	3 136	6 890	-	11 258
Instrumenty o stałej stopie procentowej	7,56	1 735	4 825	12 389	30 035	2 898	51 882
Umowy gwarancji finansowych	-	-	-	-	-	-	-
		14 710	18 292	15 532	36 931	2 898	88 363
Stan na 31/12/2008							
Nieoprocentowane	-	11 181	16 182	-	-	-	27 363
Zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	7,00	5	10	43	44	-	102
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej	8,08	7 701	1 409	7 045	24 921	-	41 076
Instrumenty o stałej stopie procentowej	8,03	1 554	3 129	7 238	15 945	-	27 866
Umowy gwarancji finansowych	-	-	-	-	-	-	-
		20 441	20 730	14 326	40 910	-	96 407

Na koniec roku roszczenia kontraktowe kontrahenta z tytułu gwarancji finansowej nie były prawdopodobne. W związku z powyższym ujęto kwotę zerową.

Poniższe tabele przedstawiają informacje o terminach oczekiwanej wymagalności aktywów finansowych niestanowiących instrumentów pochodnych. Tabele te opracowano na podstawie niezdyktowanych przepływów pieniężnych łącznie z odsetkami, jakie grupa zamierza otrzymać.

	Średnia ważona efektywnej stopy procentowej	Poniżej 1 miesiąca	1-3 miesiące	Od 3 mies. do 1 roku	1-5 lat	Ponad 5 lat	Razem
	%	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na 31/12/2009							
Nieoprocentowane	-	11 216	9 426	941	-	-	21 583
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej	5,75	20 979	1 367	3 944	2 448	-	28 738
Instrumenty o stałej stopie procentowej	7,38	42	85	2 815	2 681	-	5 623
		32 237	10 878	7 700	5 129	-	55 944
Stan na 31/12/2008							
Nieoprocentowane	-	8 493	8 516	248	-	-	17 257
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej	4,83	20 418	1 125	5 204	1 911	-	28 658
Instrumenty o stałej stopie procentowej	7,00	-	-	-	2 600	-	2 600
		28 911	9 641	5 452	4 511	-	48 515

Grupa korzysta z linii kredytowych; łączna kwota niewykorzystanego kredytu wynosiła na dzień bilansowy 9,268 mln PLN. Grupa zamierza wypełnić swoje pozostałe zobowiązania z tytułu operacyjnych przepływów środków pieniężnych oraz wpływów z aktywów finansowych o zbliżającym się terminie wymagalności. Grupa zamierza także utrzymać obecny stosunek zadłużenia do kapitału własnego w granicach 20-25%, podnosząc go do 25% poprzez emisję nowych instrumentów dłużnych i intensywniejsze wykorzystanie zabezpieczonych kredytów bankowych.

Poniższa tabela przedstawia analizę płynności finansowych instrumentów pochodnych Grupy. Tabelę opracowano na podstawie niezdyktowanych wpływów (wyływów) pieniężnych z instrumentów pochodnych rozliczanych w kwotach netto oraz niezdyktowanych wpływów (wyływów) pieniężnych brutto z tych instrumentów wymagających rozliczenia w kwocie brutto. Jeśli kwota zobowiązania lub należności nie jest stała, ujawnioną wartość ustalono poprzez odniesienie do prognozowanych stóp procentowych zilustrowanych przez krzywe dochodowości na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

	Poniżej 1 miesiąca	1-3 miesiące	Od 3 mies. do 1 roku	1-5 lat	Ponad 5 lat
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Stan na 31/12/2009					
Rozliczane w kwocie netto:					
Swapy stóp procentowych	11	50	205	302	121
Walutowe kontrakty forward	(5)	(21)	13	-	-
Rozliczane w kwocie brutto:					
Walutowe kontrakty forward	12	35	-	-	-
Swapy walutowe	-	-	-	-	-
	18	64	218	302	121
Stan na 31/12/2008					
Rozliczane w kwocie netto:					
Swapy stóp procentowych	7	18	22	160	82
Walutowe kontrakty forward	10	15	9	-	-
Rozliczane w kwocie brutto:					
Walutowe kontrakty forward	65	132	21	-	-
Swapy walutowe	-	-	-	-	-
	82	165	52	160	82

40.13. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartości godziwe aktywów finansowych i zobowiązań finansowych określa się w następujący sposób:

- wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych o warunkach standardowych, znajdujących się w obrocie na aktywnych, płynnych rynkach określa się poprzez odniesienie do cen giełdowych;
- wartość godziwą pozostałych aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (z wyjątkiem instrumentów pochodnych) określa się zgodnie z ogólnie przyjętymi modelami wyceny w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, stosując ceny z dających się zaobserwować bieżących transakcji rynkowych i notowań dealerów dla podobnych instrumentów;
- wartość godziwą instrumentów pochodnych oblicza się przy użyciu cen giełdowych. W przypadku braku dostępu do tych cen stosuje się analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy użyciu odpowiedniej krzywej dochodowości na okres obowiązywania instrumentu dla instrumentów nieopcjonalnych oraz modele wyceny opcji dla instrumentów opcjonalnych; oraz
- wartość godziwą kontraktów gwarancji finansowej określa się przy zastosowaniu modeli wyceny opcji, przy czym główne założenia to prawdopodobieństwo niewywiązania się danego kontrahenta ze zobowiązań ekstrapolowane z rynkowych danych kredytowych oraz kwoty straty w przypadku takiego niewywiązania się.

40.13.1. Instrumenty notowane

Aktywa finansowe w tej kategorii obejmują notowane na giełdzie obligacje umarzalne, weksle i skrypty dłużne. Zobowiązania finansowe obejmują weksle i obligacje bezterminowe.

40.13.2. Instrumenty pochodne

Walutowe kontrakty terminowe forward wycenia się na podstawie rynkowych notowań forwardów walutowych i krzywej dochodowości określonej na podstawie rynkowych stóp procentowych dla kontraktów o takich samych terminach wymagalności.

Swapy stóp procentowych wycenia się na podstawie wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych oszacowanych i zdyskontowanych na podstawie krzywej dochodowości określonej przy użyciu odpowiednich rynkowych stóp procentowych.

Sprawozdanie finansowe obejmuje posiadane akcje nienotowane na giełdzie, wyceniane w wartości godziwej (Nota 23). Wartość godziwą szacuje się przy użyciu zdyskontowanych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem założeń niedających się sprawdzić przy pomocy możliwych do zaobserwowania cen i stóp rynkowych. Przy określaniu wartości godziwej stosuje się współczynnik wzrostu zysku rzędu 5,2% (w 2008 r. – 4,9%) i skorygowany o ryzyko współczynnik dyskonta na poziomie 12,2% (w 2008 r. – 11,9%). Jeżeli powyższe dane do modelu wyceny byłyby o 10% wyższe/nizsze, a pozostałe zmienne pozostałyby na tym samym poziomie, wartość bilansowa akcji wzrosłaby/spadła o 7.000 PLN (w 2008 r. – wzrost / spadek o 8.000 PLN).

Z wyjątkiem danych przedstawionych w tabeli poniżej, w opinii zarządu wartości bilansowe aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wykazanych w sprawozdaniu finansowym po zamortyzowanym koszcie są przybliżeniem ich wartości godziwej.

	Stan na 31/12/2009		Stan na 31/12/2008	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Aktywa finansowe				
Pożyczki i należności:				
[opis]	-	-	-	-
Inwestycje utrzymywane do wymagalności:				
Weksle	6 363	6 370	5 262	5 263
Skrypty dłużne	500	502	-	-
Zobowiązania finansowe				
Kredyty otrzymane:				
Weksle	358	360	916	920
Umarzalne skumulowane akcje preferencyjne	15 000	14 950	-	-
Krótkoterminowe obligacje zamienne	4 144	4 150	-	-
Obligacje długoterminowe	1 905	2 500	-	-
Kredyty bankowe o stałym oprocentowaniu	11 000	10 650	11 000	10 840
Pożyczki od jednostek powiązanych o stałym oprocentowaniu	10 000	9 800	10 000	9 900
Pożyczki od innych jednostek	3 701	3 680	3 518	3 450

40.13.3. Założenia przyjęte do określania wartości godziwej zobowiązań finansowych i aktywów finansowych**Umarzalne kumulacyjne akcje preferencyjne**

Przepływy pieniężne zdyskontowano przy zastosowaniu stopy procentowej 7,43% w oparciu o notowane stopy swapów dla kredytów 18-miesięcznych o oprocentowaniu 7,15% przy stałej marży ryzyka kredytowego.

Obligacje zamienne

Wartość godziwą elementu zobowiązania obligacji zamiennych określono przy założeniu terminu umorzenia przypadającego na 1 września 2012 r. przy stopie procentowej rzędu 7,95%, określonej w oparciu o notowaną stopę swapów rzędu 6,8% dla 32-miesięcznego kredytu, przy stałej marży ryzyka kredytowego.

41. Przychody przyszłych okresów

Przychody przyszłych okresów w całości obejmują skutki rozliczenia programu lojalnościowego Maxi Points.

W wyniku zastosowania KIMSF 13 (Nota 2.4), Grupa zmieniła zasady ujmowania przychodów z tytułu programów lojalnościowych dla klientów. Program Maxi-Points stosowany przez Grupę dla klientów on-line jest objęty zakresem KIMSF 13. Klienci on-line dokonujący zakupu sprzętu elektronicznego mogą zarejestrować się w tym programie i przez kolejne 12 miesięcy od daty przystąpienia dostawać punkty uprawniające ich do zniżek przy kolejnych zakupach. W przeszłych okresach Grupa ujmowała przychody w tytułu programu Maxi-Points w całości jako przychody, wykazując jednocześnie odrębne zobowiązania z tytułu szacunkowych kosztów upustów. KIMSF 13 wymaga jednak, aby takie transakcje ujmować jako „wieloskładnikowe transakcje przychodowe”, a zapłatę otrzymaną w wyjściowej transakcji sprzedaży alokować do sprzedaży sprzętu i należnych klientowi upustów.

Powyższą zmianę w zasadach rachunkowości Grupa zastosowała retrospektywnie, zgodnie z przepisami przejściowymi KIMSF 13. W związku ze zmianą, w danych na początek okresu porównawczego zredukowano rezerwy o 63.000 PLN i zwiększono przychody przyszłych okresów o 84.000 PLN wraz z korektą netto w kwocie 21.000 PLN ujętą w zysku zatrzymanym. Zmiana nie miała istotnego wpływu na podatek odroczony. Przychody za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r. zmniejszono o 37.000 PLN (63.000 PLN w 2008 r.), a [koszt sprzedaży / pozostałe koszty] zwiększono o 10.000 PLN (zmniejszenie o 48.000 PLN w 2008 r.). Zysk za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r. zmniejszono o 47.000 PLN w wyniku zastosowania nowej zasady rachunkowości (15.000 PLN w 2008 r.); przychody przyszłych okresów z tytułu programu wynoszą 184.000 PLN (kwota przeszacowana za rok w 2008: 147.000 PLN).

Powyższe uzgodnienie prezentuje poniższa nota:

	<u>PLN'000</u>
Saldo na 1 stycznia 2008r.	
Zgodnie z pierwotnym sprawozdaniem	-
Wpływ zmiany zasad księgowania programu lojalnościowego dla klientów (zob. notę nr 2.4)	84
Zgodnie z przekształceniem	
Przychody przyszłych okresów z tytułu przyznanych punktów	84
Przychody ujęte w chwili wywiązania się ze zobowiązań wynikających z przyznanych punktów	76
	<u>(13)</u>
Saldo na 1 stycznia 2009r.	
Przychody przyszłych okresów z tytułu przyznanych punktów	147
Przychody ujęte w chwili wywiązania się ze zobowiązań wynikających z przyznanych punktów	83
	<u>(46)</u>
Saldo na 31 grudnia 2009r.	<u>184</u>

Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:

	<u>Krótkoterminowe</u>		<u>Długoterminowe</u>	
	<u>Stan na 31/12/2009</u>	<u>Stan na 31/12/2008</u>	<u>Stan na 31/12/2009</u>	<u>Stan na 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
Przychody przyszłych okresów	105	52	79	95

42. Płatności realizowane w formie akcji

42.1. Plan pracowniczych opcji na akcje

Grupa realizuje plan wynagrodzeń rozliczanych metodą praw własności dla kierownictwa najwyższego szczebla i ważniejszych pracowników zatrudnionych w Grupie. Zgodnie z założeniami planu i za aprobatą akcjonariuszy na ostatnim walnym zgromadzeniu kierownictwo najwyższego szczebla i pracownicy o stażu pracy w Grupie dłuższym niż pięć lat mogą otrzymać opcje na zakup akcji zwykłych po cenie wykonania 1 PLN za akcję.

Każda opcja w momencie realizacji ulega konwersji na jedną akcję zwykłą Grupy. W momencie otrzymania opcji beneficjent nie wnosi żadnych opłat. Opcje nie mają praw do dywidendy ani praw głosu. Opcje można zrealizować w dowolnym momencie od daty przyznania do dnia ich wygaśnięcia.

Liczbę przyznanych opcji oblicza się w zależności od wyników, według wzoru zatwierdzonego przez akcjonariuszy na ostatnim walnym zgromadzeniu. Liczba ta wymaga aprobaty komitetu ds. wynagrodzeń. Wzór uzależnia wynagrodzenie naczelnego kierownictwa i pracowników od wyników wypracowanych przez Grupę i poszczególnych pracowników, odnosząc je do kryteriów ilościowych i jakościowych zaczerpniętych z następujących wskaźników finansowych i obsługi klienta:

- wzrost ceny akcji
- wzrost zysku netto
- zwiększenie zwrotu dla akcjonariuszy
- zmniejszenie liczby reklamacji
- wyniki badań opinii klientów
- zmniejszenie współczynnika rotacji pracowników

Przyznane opcje wygasają w terminie dwunastu miesięcy od emisji lub w ciągu miesiąca od daty rezygnacji członka kierownictwa lub pracownika, w zależności od tego, który z tych dwóch terminów jest wcześniejszy.

W bieżącym i porównywalnych okresach sprawozdawczych występowały następujące płatności realizowane w formie akcji własnych:

Serie opcji	Liczba	Data przyznania	Data wygaśnięcia	Cena wykonania	Wartość godziwa na dzień przyznania
				PLN'000	PLN'000
(1) Wyemitowane					
31 marca 2008 roku (*)	140 000	31/03/2008	31/03/2009	1,00	1,15
(2) Wyemitowane					
30 września 2008 roku (*)	150 000	30/09/2008	29/09/2009	1,00	1,18
(3) Wyemitowane					
31 marca 2009 roku (*)	160 000	31/03/2009	30/03/2010	1,00	1,20
(4) Wyemitowane					
29 września 2009 roku (**)	60 000	29/09/2009	28/09/2010	1,00	1,05

(*) Zgodnie z warunkami realizacji takich płatności opcje wyemitowane w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2008 i w dniu 31 marca 2009 roku są przyznawane na dzień emisji.

(**) Zgodnie z warunkami realizacji płatności w formie akcji, prawa do opcji wyemitowane 29 września 2009 r. zostaną objęte po upływie jednego roku, jeżeli cena akcji Międzynarodowego Holdingu Grupy według notowań na giełdzie w kraju A przekroczy 4 PLN. Opcje te są stają się wykonalne w dniu objęcia praw.

Średnia ważona wartości godziwej opcji na akcje przyznanych w roku obrotowym wynosi 1,16 PLN (1,17 PLN w roku 2008). Opcje wyceniono przy użyciu dwumianowego modelu wyceny. Przewidywany okres użytkowania zastosowany w modelu skorygowano w stosownych przypadkach o najlepsze szacunki zarządu dotyczące wpływu braku możliwości przeniesienia, ograniczeń wykonalności (w tym prawdopodobieństwa spełnienia warunków rynkowych związanych z opcją) oraz zachowań uczestników rynku. Oczekiwana zmienność opiera się o historyczną zmienność cen akcji w ostatnich pięciu latach. Dla uwzględnienia wpływu wczesnej realizacji założono, że członkowie kierownictwa i pracownicy wykonają opcje po dniu przyznania, gdy cena akcji będzie dwuipółkrotnie przewyższać cenę wykonania.

42.2. Dane wejściowe do modelu

	Seria opcji			
	Seria 1	Seria 2	Seria 3	Seria 4
Cena akcji na dzień przyznania	2,64	2,67	2,69	2,53
Cena wykonania	1,00	1,00	1,00	1,00
Przewidywana zmienność	15,20%	15,40%	13,10%	13,50%
Termin ważności opcji	1 rok	1 rok	1 rok	1 rok
Dochód z dywidendy	13,27%	13,12%	13,00%	13,81%
Stopa procentowa wolna od ryzyka	5,13%	5,14%	5,50%	5,45%
Inne [opis]	-	-	-	-

Poniżej przedstawiono uzgodnienie niezrealizowanych opcji na akcje przyznanych w ramach planu pracowniczych opcji na akcje na początek i na koniec roku obrotowego.

	Okres zakończony 31/12/2009		Okres zakończony 31/12/2008	
	Liczba opcji	Średnia ważona ceny wykonania PLN'000	Liczba opcji	Średnia ważona ceny wykonania PLN'000
Stan na początku roku obrotowego	290 000	1,00	-	-
Przyznane w ciągu roku obrotowego	220 000	1,00	290 000	1,00
Unieważnione w ciągu roku obrotowego	-	-	-	-
Wykonane w ciągu roku obrotowego	(314 000)	1,00	-	-
Wygasłe w ciągu roku obrotowego	-	-	-	-
Stan na koniec roku obrotowego	196 000	1,00	290 000	1,00
Możliwe do wykonania na koniec roku obrotowego	136 000	1,00	290 000	1,00

42.3. Wykonane w ciągu roku obrotowego

Niżej przedstawione opcje przyznane w ramach planu pracowniczych opcji na akcje zostały wykonane w ciągu roku obrotowego:

Okres zakończony 31/12/2009	Liczba opcji wykonanych	Data wykonania	Cena akcji na dzień wykonania
Seria opcji			PLN'000
(1) Wyemitowane 31 marca 2008 roku	30 000	05/01/2009	2,50
(1) Wyemitowane 31 marca 2008 roku	45 000	31/01/2009	2,25
(1) Wyemitowane 31 marca 2008 roku	65 000	15/03/2009	2,75
(2) Wyemitowane 30 września 2008 roku	65 000	03/07/2009	2,95
(2) Wyemitowane 30 września 2008 roku	85 000	28/08/2009	3,15
(3) Wyemitowane 31 marca 2009 roku	24 000	20/12/2009	3,50
	314 000		

Okres zakończony 31/12/2008	Liczba opcji wykonanych	Data wykonania	Cena akcji na dzień wykonania
Seria opcji			PLN'000

[opis serii opcji]

-

-

-

42.4. Stan na koniec roku obrotowego

Opcje na akcje niezrealizowane na koniec roku obrotowego miały cenę wykonania 1,00 PLN (1,00 PLN w roku 2008), a średnia ważona pozostałego okresu ich ważności wynosiła 145 dni (184 dni w 2008 roku).

43. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

Jednostka bezpośrednio dominująca i ostatecznie kontrolująca Grupy to odpowiednio X Holding Limited (zarejestrowana w kraju M) oraz Y Holdings Limited (zarejestrowana w kraju N).

Transakcje między Spółką a jej jednostkami zależnymi będącymi stronami powiązаныmi Spółki zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej notce. Szczegółowe informacje o transakcjach między Grupą a pozostałymi stronami powiązаныmi przedstawiono poniżej.

43.1. Transakcje handlowe

W roku obrotowym jednostki należące do Grupy zawarły następujące transakcje handlowe ze stronami powiązаныmi niebędącymi członkami Grupy:

	Sprzedaż towarów		Zakup towarów		Kwoty należne od stron powiązanych		Kwoty płatne na rzecz stron powiązanych	
	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000	PLN'000
X Holdings Limited	693	582	439	427	209	197	231	139
Jednostki zależne Y Holdings Limited	1 289	981	897	883	398	293	149	78
Jednostki stowarzyszone	398	291	-	-	29	142	-	-
	2 380	1 854	1 336	1 310	636	632	380	217

Grupa sprzedawała towary stronom powiązаныm po cenach cennikowych ze średnim upustem 5%. Zakupów dokonywano po cenach rynkowych z upustem zależnym od wielkości zamówienia i powiązania między stronami.

Kwoty nieuregulowanych płatności nie są zabezpieczone i zostaną rozliczone w środkach pieniężnych. Nie udzielono i nie otrzymano żadnych gwarancji. W okresie obrachunkowym nie ujęto kosztów z tytułu należności wątpliwych i zagrożonych wynikających z transakcji ze stronami powiązаныmi.

43.2. Kredyty udzielone podmiotom powiązаныm

	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Kredyty udzielone członkom naczelnego kierownictwa	656	107
Kredyty udzielone wspólnym przedsięwzięciom	2 981	2 981
	3 637	3 088

Grupa udzieliła kilku członkom naczelnego kierownictwa oraz wspólnemu przedsięwzięciu krótkoterminowych kredytów oprocentowanych według stawek porównywalnych do średnich stawek oprocentowania kredytów komercyjnych.

43.3. Wynagrodzenia członków naczelnego kierownictwa

Wynagrodzenia członków zarządu i pozostałych członków naczelnego kierownictwa w roku obrotowym przedstawiały się następująco:

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Świadczenia krótkoterminowe	1 368	1 027
Świadczenia po okresie zatrudnienia	160	139
Pozostałe świadczenia długoterminowe	115	176
Płatności w formie akcji własnych	94	86
	1 737	1 428

Wynagrodzenia członków zarządu i kadry kierowniczej najwyższego szczebla określa komitet ds. wynagrodzeń, w zależności od wyników uzyskanych przez poszczególne osoby oraz od trendów rynkowych.

43.4. Pozostałe transakcje z podmiotami powiązanymi

Poza opisanymi wyżej transakcjami X Holdings Limited świadczyła określone usługi administracyjne na rzecz Spółki, za które naliczono i wypłacono wynagrodzenie w kwocie 0,18 mln PLN (0,16 mln PLN w roku 2008), alokowane proporcjonalnie do kosztów poniesionych przez odpowiednie działy administracyjne.

44. Przejęcie jednostek zależnych

44.1. Przejęte jednostki zależne

	Działalność podstawowa	Data przejęcia	Proporcja przejętych działów (%)	Koszt przejęcia PLN'000
Okres zakończony 31/12/2009				
Szóstka	finanse	15/07/2009	100	430
Siódemka	dystrybucja	30/11/2009	100	792
				1 222
Okres zakończony 31/12/2008				
[opis]				-
				-

44.2. Analiza nabytych aktywów i zobowiązań

Wartość nabytych aktywów netto	Szóstka			Siódemka			Wartość godziwa ogółem w chwili przejęcia PLN'000		
	Wartość księgowa PLN'000	Korekta wartości godziwej PLN'000	Wartość godziwa w chwili przejęcia PLN'000	Wartość księgowa PLN'000	Korekta wartości godziwej PLN'000	Wartość godziwa w chwili przejęcia PLN'000			
Aktywa obrotowe:									
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	200	-	200	-	-	-	200		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	87	-	87	105	-	105	192		
Zapasy	-	-	-	62	(5)	57	57		
Aktywa trwałe:									
Badania i rozwój w toku	-	-	-	-	-	-	-		
Rzeczowe aktywa trwałe	50	35	85	312	57	369	454		
Zobowiązania bieżące:									
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(23)	-	(23)	(35)	-	(35)	(58)		
Zobowiązania długoterminowe:									
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	(2)	(11)	(13)	-	-	-	(13)		
Zobowiązania warunkowe	-	(45)	(45)	-	-	-	(45)		
312				(21)				291	
312				(21)				291	
				444				52	
				444				52	
				496				787	
				496				787	
				435				435	
				435				435	
				1 222				1 222	

44.3. Wartość godziwa określona prowizorycznie

Na dzień bilansowy dokonano jedynie prowizorycznego rozliczenia przejęcia Siódemki. Dla celów podatkowych wartość podatkowa aktywów Siódemki wymaga przeszacowania w oparciu o wartości rynkowe i inne współczynniki. Na dzień ukończenia sprawozdania finansowego nie zamknięto wyceny rynkowej i innych obliczeń, a korekta zobowiązań z tytułu podatku odroczonego i wartość firmy została obliczona prowizorycznie w oparciu o najlepsze szacunki zarządu dotyczące prawdopodobnych wartości podatkowych. Wycena rynkowa dokonana dla celów podatkowych może też wpłynąć na ujęte wartości godziwe i inne aktywa przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych.

44.4. Koszt przejęcia

Koszt przejęcia Szóstki pokryto w gotówce. Koszty przejęcia Siódemki obejmowały środki pieniężne w wysokości 392.000 PLN oraz grunty i budynki o łącznej wartości godziwej 400.000 PLN.

44.5. Wpływy pieniężne netto z przejęcia

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
Zapłata ogółem z tytułu zakupu jednostek	1 222	-
Minus: wynagrodzenie niepieniężne dla Siódemki	(400)	-
Zapłata dokonana gotówką	822	-
Minus: przejęte salda środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(200)	-
	<u>622</u>	<u>-</u>

44.6. Wartość firmy powstała w wyniku przejęcia

W momencie połączenia jednostek gospodarczych powstała wartość firmy, ponieważ koszt połączenia obejmował premię z tytułu kontroli wypłaconą w związku z nabyciem Szóstki. Ponadto wynagrodzenie zapłacone z tytułu połączenia jednostek gospodarczych obejmowało kwoty związane z korzyściami z tytułu przewidywanych synergii, wzrostu przychodów, przyszłego rozwoju rynku i przyłączenia personelu Szóstki. Korzyści te nie zostały ujęte odrębnie od wartości firmy, ponieważ wynikających z nich przyszłych korzyści ekonomicznych nie da się wiarygodnie wycenić.

W ramach opisywanej transakcji Grupa przejęła również klientów i relacje z klientami Siódemki. Aktywów tych nie dało się wiarygodnie wycenić ani ująć odrębnie od wartości firmy, ponieważ nie da się ich wydzielić z Grupy, sprzedać, przenieść, objąć licencją, wynająć ani wymienić – indywidualnie ani wraz z dotyczącymi ich umowami.

44.7. Wpływ przejęcia na wyniki Grupy

W zysku za rok obrotowy uwzględniono kwotę 35.000 PLN przypadającą na dodatkowe obroty wygenerowane przez Szóstkę oraz 13.000 PLN przypadające na zakup Siódemki.

Gdyby połączenie tych podmiotów gospodarczych miało miejsce 1 stycznia 2009 r., przychody Grupy z tytułu działalności kontynuowanej wyniosłyby 163,5 mln PLN, a zysk za rok obrotowy z tytułu działalności kontynuowanej wyniosłyby 20,1 mln PLN. Zarząd Grupy uznaje te prowizoryczne wartości za reprezentatywne i przybliżone mierniki wyników połączonych jednostek w skali roku oraz za punkt odniesienia do porównań w przyszłych okresach.

Chcąc prowizorycznie określić przychody i zyski Grupy w przypadku, gdyby Szóstka i Siódemka zostały przejęte na początku bieżącego okresu obrotowego, zarząd:

- obliczył amortyzację rzeczowych aktywów trwałych w oparciu o wartości godziwe wynikające ze wstępnego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych, nie zaś o wartości bilansowe wykazane w sprawozdaniu finansowym sprzed przejęcia;
- koszty kredytów oparł o poziom finansowania, rating kredytowy oraz współczynnik zadłużenia do kapitału własnego Grupy po połączeniu podmiotów gospodarczych; oraz
- wykluczył koszty obrony jednostki przejmowanej przed przejęciem w formie jednorazowej operacji poprzedzającej przejęcie.

45. Zbycie działalności

45.1. Wartość księgowa sprzedanych aktywów netto

W roku obrotowym Grupa zbyła działalność dotyczącą motorowerów. Szczegóły tej transakcji przedstawiają się następująco:

	Okres zakończony 31/12/2009 PLN'000	Okres zakończony 31/12/2008 PLN'000
<u>Aktywa obrotowe</u>		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	288	-
Należności z tytułu dostaw i usług	1 034	-
Zapasy	2 716	-
<u>Aktywa trwałe</u>		
Rzeczowe aktywa trwałe	5 662	-
Wartość firmy	3 080	-
<u>Zobowiązania bieżące</u>		
Zobowiązania	(918)	-
<u>Zobowiązania długoterminowe</u>		
Kredyty otrzymane	(4 342)	-
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	(526)	-
Zbyte aktywa netto	6 994	-
Udziały akcjonariuszy mniejszościowych	-	-
Zysk ze zbycia	1 820	-
	8 814	-

45.2. Zapłata

	Okres zakończony 31/12/2009 PLN'000	Okres zakończony 31/12/2008 PLN'000
Zapłacona w formie środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	7 854	-
Odroczone wpływy ze sprzedaży (Nota 26)	960	-
	8 814	-

45.3. Wpływy pieniężne netto ze zbycia

	Okres zakończony 31/12/2009 PLN'000	Okres zakończony 31/12/2008 PLN'000
Zapłata dokonana w formie środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	7 854	-
Pomniejszone o zbyte salda środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(288)	-
	7 566	-

46. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Dla celów sporządzenia rachunku przepływów pieniężnych środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych oraz inwestycje w instrumenty rynku finansowego z uwzględnieniem nierozliczonych kredytów w rachunku bieżącym. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku obrotowego wykazane w rachunku przepływów pieniężnych można w następujący sposób uzgodnić do pozycji bilansowych:

	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	18 453	17 000
Lokaty do 3 miesięcy	1 208	2 400
	<u>19 661</u>	<u>19 400</u>
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty sklasyfikowane w ramach grupy przeznaczonej do zbycia	175	-
	<u>19 836</u>	<u>19 400</u>

47. Transakcje niepieniężne i źródła finansowania

47.1. Transakcje niepieniężne – inwestycje i finansowanie

W roku obrotowym 2009 Grupa zbyła rzeczowe aktywa trwałe o łącznej wartości godziwej 0,4 mln PLN w celu przejęcia jednostki gospodarczej omówionej w nocie nr 44. Zbycie to nie zostało odzwierciedlone w rachunku przepływów pieniężnych.

Ponadto otrzymała wpływy w kwocie 8.000 PLN w formie usług doradczych, jak opisano w nocie nr 29.1.

W roku obrotowym 2008 Grupa przejęła sprzęt o wartości 40.000 PLN w ramach leasingu finansowego. Przejęcie to będzie odzwierciedlane w rachunku przepływów pieniężnych w okresie leasingu finansowego poprzez wykazywanie opłat leasingowych.

47.2. Źródła finansowania

	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Niezabezpieczone kredyty w rachunku bieżącym weryfikowane corocznie i spłacane na żądanie:		
- kwota wykorzystana	520	314
- kwota niewykorzystana	1 540	2 686
	<u>2 060</u>	<u>3 000</u>
Niezabezpieczone kredyty wekslowe weryfikowane corocznie:		
- kwota wykorzystana	358	916
- kwota niewykorzystana	1 142	1 184
	<u>1 500</u>	<u>2 100</u>
Zabezpieczony kredyt w rachunku bieżącym:		
- kwota wykorzystana	18	64
- kwota niewykorzystana	982	936
	<u>1 000</u>	<u>1 000</u>
Zabezpieczone kredyty bankowe o różnych terminach wymagalności do roku 2010 z możliwością prolongaty za obopólną zgodą:		
- kwota wykorzystana	15 905	17 404
- kwota niewykorzystana	5 604	7 811
	<u>21 509</u>	<u>25 215</u>

48. Umowy leasingu operacyjnego

48.1. Grupa jako leasingobiorca

48.1.1. Warunki leasingu

Leasing operacyjny dotyczy magazynów i obejmuje okresy od 3 do 7 lat z możliwością przedłużenia na kolejne 3 lata. Wszystkie umowy leasingu operacyjnego zawierają klauzule przeglądu rynku w przypadku, gdy Grupa wykorzysta możliwość ich przedłużenia. Grupa nie ma możliwości zakupu składników majątku objętych leasingiem po wygaśnięciu umowy.

48.1.2. Płatności ujęte w kosztach

	Okres zakończony 31/12/2009	Okres zakończony 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Minimalne opłaty leasingowe	2 008	2 092
Warunkowe przychody z najmu	-	-
Opłaty otrzymane z tytułu podnajmu	-	-
	<u>2 008</u>	<u>2 092</u>

48.1.3. Zobowiązania z tytułu nierozwiązywalnych umów leasingu operacyjnego

	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Do roku	1 734	1 908
Od 1 roku do 5 lat	3 568	4 336
Ponad 5 lat	1 618	2 526
	<u>6 920</u>	<u>8 770</u>

Ujęto następujące zobowiązania z tytułu nierozwiązywalnych umów leasingu operacyjnego:

	Stan na 31/12/2009	Stan na 31/12/2008
	PLN'000	PLN'000
Umowy leasingowe rodzące zobowiązania (Nota 35)		
Bieżące	305	408
Długoterminowe	425	335
Systemy motywacji związane z leasingiem (Nota 36)		
Bieżące	90	90
Długoterminowe	180	270
	<u>1 000</u>	<u>1 103</u>

48.2. Grupa jako leasingodawca

48.2.1. Warunki leasingu

Leasing operacyjny dotyczy nieruchomości inwestycyjnych stanowiących własność Grupy, objętych umowami leasingu na okres 5 do 10 lat, z możliwością przedłużenia o kolejnych 10 lat. Wszystkie umowy leasingu operacyjnego zawierają klauzule przeglądu rynku w przypadku, gdy leasingobiorca wykorzysta możliwość ich przedłużenia. Leasingobiorca nie ma możliwości zakupu składników majątku objętych leasingiem po wygaśnięciu umowy.

Przychód z najmu uzyskany przez Grupę z nieruchomości inwestycyjnych objętych w całości leasingiem operacyjnym wynosi 18.000 PLN (14.000 PLN w roku 2008). Bezpośrednie koszty operacyjne związane z nieruchomościami inwestycyjnymi w okresie obrotowym wyniosły 4.000 PLN (3.000 PLN w roku 2008).

48.2.2. Należności z tytułu nierozwiązywalnych umów leasingu operacyjnego

	<u>Stan na 31/12/2009</u>	<u>Stan na 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
Do roku	18	18
Od 1 roku do 5 lat	54	72
Ponad 5 lat	-	-
	<u>72</u>	<u>90</u>

49. Zobowiązania do poniesienia wydatków

	<u>Stan na 31/12/2009</u>	<u>Stan na 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
Zobowiązania do przejęcia rzeczowych aktywów trwałych	<u>4 856</u>	<u>6 010</u>

Ponadto Grupa zawarła umowę o zarządzanie i utrzymanie swoich nieruchomości inwestycyjnych na kolejnych 5 lat, co spowoduje powstanie dodatkowych obciążeń w kwocie 3.500 PLN.

Udział Grupy w zobowiązaniach kapitałowych jednostki wspólnie kontrolowanej przedstawia się następująco:

	<u>Stan na 31/12/2009</u>	<u>Stan na 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
Zobowiązania do przejęcia rzeczowych aktywów trwałych	<u>983</u>	<u>192</u>

50. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe**50.1. Zobowiązania warunkowe**

	<u>Stan na 31/12/2009</u>	<u>Stan na 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
Postępowanie sądowe (i)	<u>-</u>	<u>-</u>
Zobowiązania warunkowe poniesione przez Grupę z tytułu udziału we wspólnych przedsięwzięciach (ii)	<u>110</u>	<u>116</u>
Udział Grupy w zobowiązaniach warunkowych jednostek stowarzyszonych (iii)	<u>150</u>	<u>14</u>

Jednostka należąca do Grupy jest pozwana w procesie o domniemane niedopełnienie zobowiązania dostawy towarów zgodnie z warunkami umowy. Zarząd – wspierany przez prawników – uważa, że jednostka może się z powodzeniem obronić przed stawianym zarzutem, wobec czego Grupa nie poniesie strat ani kosztów. Roszczenie powinno zostać rozstrzygnięte w ciągu najbliższych 18 miesięcy.

Zobowiązania warunkowe są skutkiem posiadania przez Grupę udziałów we wspólnych przedsięwzięciach. Ujawniona kwota stanowi łączną wartość takich zobowiązań warunkowych, które Grupa ponosi jako inwestor. Wielkość niezbędnego wypływu środków zależy od tego, czy przyszła działalność wspólnych przedsięwzięć przyniesie lepsze czy gorsze efekty niż obecnie. Grupa nie podejmuje zobowiązań warunkowych w imieniu innych uczestników wspólnych przedsięwzięć.

Udział Grupy w zobowiązaniach warunkowych jednostek stowarzyszonych. Wielkość niezbędnego wypływu środków zależy od tego, czy przyszła działalność jednostek stowarzyszonych przyniesie lepsze czy gorsze efekty niż obecnie.

50.2. Aktywa warunkowe

	<u>Stan na 31/12/2009</u>	<u>Stan na 31/12/2008</u>
	PLN'000	PLN'000
Reklamacje wadliwych towarów (iv)	<u>140</u>	<u>-</u>

Jedna ze spółek należących do Grupy wysunęła pod adresem dostawcy reklamację dotyczącą dostawy wadliwych produktów. Dotychczas prowadzone negocjacje upoważniają zarząd do stwierdzenia, że reklamacja jest słuszna i uda się odzyskać kwotę 0,14 mln PLN.

51. Zdarzenia po dniu bilansowym

W dniu 18 stycznia 2010 roku siedziba Piątki została w znacznym stopniu zniszczona przez pożar. Obecnie prowadzi się rozmowy z ubezpieczycielem, ale oczekiwane koszty odbudowy przekroczą wartość kwoty ubezpieczenia o 8,3 mln PLN.

52. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez zarząd jednostki dominującej w dniu 15 marca 2010 roku.

Szczegóły nowych zmian standardów i interpretacji wydanych przez RMSR

W celu zapoznania się ze szczegółami nowych zmian poszczególnych Standardów i Interpretacji wydanych przez RMSR zachęcamy do skorzystania z naszych bezpłatnych Biuletynów MSSF. Poniżej przedstawiono listę wydań biuletynów z podziałem na: biuletyny omawiające zmiany do standardów i interpretacji, uwzględnione w powyższym modelowym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym (wydane przez RMSR i zatwierdzone przez UE do dnia 5 marca 2009 roku) – tabela 1; oraz biuletyny omawiające pozostałe zmiany standardów (niezatwierdzone przez UE na dzień 5 marca 2009 roku) – tabela 2, jak i streszczenia wstępnych projektów standardów i dyskusji wydanych przez RMSR od stycznia 2008 roku – tabela 3. Wszystkie wydania biuletynu wymienione w tabeli można znaleźć na stronach: www.deloitte.com/pl/audyt (Biuletyn MSSF).

Tabela 1: Omówienie zmian standardów i nowych interpretacji zawartych w powyższym wzorcowym sprawozdaniu finansowym

Nr Biuletynu MSSF	Omawiane tematy
01/2008 (styczeń 2008)	<ul style="list-style-type: none"> Nowy MSSF 8 „Segmenty operacyjne”.
02/2008 (luty 2008)	<ul style="list-style-type: none"> Znowelizowany MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”. Znowelizowany MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”.
04/2008 (kwiecień 2008)	<ul style="list-style-type: none"> Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” i MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”. Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji”.
05/2008 (maj 2008)	<ul style="list-style-type: none"> Poprawki do MSSF 2008 „Zmiany do MSSF”.
06/2008 (lipiec 2008)	<ul style="list-style-type: none"> Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” oraz MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”.
08/2008 (wrzesień 2008)	<ul style="list-style-type: none"> Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” i MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”- przeklasyfikowanie instrumentów finansowych.

Tabela 2: Omówienie innych zmian standardów i nowych interpretacji (niezatwierdzonych przez UE na dzień 5 marca 2009 roku)

Nr Biuletynu MSSF	Omawiane tematy
03/2008 (marzec 2008)	<ul style="list-style-type: none"> Zmiany do MSSF 3 i MSR 27- „Połączenia jednostek gospodarczych”.
06/2008 (lipiec 2008)	<ul style="list-style-type: none"> Nowa interpretacja KIMSF 15 „Umowy o budowę nieruchomości”.
07/2008 (sierpień 2008)	<ul style="list-style-type: none"> Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”- rozpoznawanie inflacji jako ryzyka lub jego części podlegającego zabezpieczeniu.
10/2009 (listopad 2008)	<ul style="list-style-type: none"> Nowa interpretacja KIMSF 17 „Dystrybucja aktywów niepieniężnych na rzecz właścicieli”.
11/2008 (grudzień 2008)	<ul style="list-style-type: none"> Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”.
02/2009 (luty 2009)	<ul style="list-style-type: none"> Nowa interpretacja KIMSF 18 „Transfer aktywów od klientów”.
03/2009 (marzec 2009)	<ul style="list-style-type: none"> Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” i MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”- wprowadzenie trzypoziomowej hierarchii ujawnień instrumentów finansowych oraz modyfikacja wymagań dotyczących ujawnień informacji w zakresie ryzyka płynności. Zmiany do KIMSF 9 „Ponowna ocena wbudowanych instrumentów pochodnych” i do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”- Doprecyzowanie zasad ujmowania wbudowanych instrumentów pochodnych w przypadku reklasyfikacji składnika aktywów finansowych.

Tabela 3: Omówienie innych kwestii

Nr Biuletynu MSSF	Omawiane tematy
07/2008 (sierpień 2008)	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawki do MSSF 2009 „Zmiany do MSSF”- wstępny projekt standardu.
08/2008 (wrzesień 2008)	<ul style="list-style-type: none"> • MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” - dodatkowe wyjątki dla firm stosujących MSSF po raz pierwszy i korzystających z zasobów naftowo-gazowych oraz z aktywów używanych na rynku o regulowanych stawkach i umów leasingu – wstępny projekt standardu. • MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”- zmiana definicji działalności zaniechanej i dodatkowe ujawnienia dotyczące składników przedsiębiorstwa zbywanych lub przeznaczonych do zbycia – wstępny projekt standardu.
09/2008 (październik 2008)	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentacja sprawozdań finansowych- dyskusja.
10/2008 (listopad 2008)	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” i MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”- wprowadzenie trzypoziomowej hierarchii ujawnień instrumentów finansowych oraz modyfikacja wymagań dotyczących ujawnień informacji w zakresie ryzyka płynności- wstępny projekt standardu.
11/2008 (grudzień 2008)	<ul style="list-style-type: none"> • Kluczowe zagadnienia rachunkowe na rynku zdestabilizowanym przez kryzys. W odniesieniu do wartości godziwej na nieaktywnych rynkach, zweryfikowanych prognoz ekonomicznych dotyczących trwałej utraty wartości oraz braku możliwości odzyskania licznych aktywów, ograniczonej dostępności kredytów i rosnących kosztów finansowania, rachunkowości zabezpieczeń – jak również podstawowych wymogów dotyczących ujawniania dodatkowych informacji. • MSR 24 „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych”- uproszczenie wymogów dotyczących ujawniania informacji przez jednostki kontrolowane przez państwo nakładanych przez MSR 24- wstępny projekt standardu.
01/2009 (styczeń 2009)	<ul style="list-style-type: none"> • Przegląd nowych i zmodyfikowanych Standardów i Interpretacji wydanych w roku 2008.
02/2009 (luty 2009)	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”- doprecyzowanie zasad rozliczania wbudowanych instrumentów pochodnych- wstępny projekt standardu. • Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”- propozycje ułatwiające porównanie inwestycji w instrumenty dłużne zaliczonych do różnych kategorii wyceny zgodnie z MSR 39- wstępny projekt standardu. • Zmiany do interpretacji KIMSF 9 „Ponowna ocena wbudowanych instrumentów pochodnych” oraz interpretacji KIMSF 16 „Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostce zagranicznej”- wstępny projekt standardu.
03/2009 (marzec 2009)	<ul style="list-style-type: none"> • Konsolidacja- omówienie wstępnego projektu standardu. • Przychody- dyskusja.

O niniejszej publikacji

Niniejsza publikacja zawiera jedynie informacje natury ogólnej i nie wyczerpuje omawianego tematu. Nie jest też formą świadczenia konkretnych porad dotyczących rachunkowości, prowadzenia działalności gospodarczej, finansów, inwestycji, zagadnień prawnych, podatkowych ani żadną inną specjalistyczną usługą czy doradztwem. Niniejszy dokument nie zastępuje usług tego rodzaju i nie należy na jego podstawie podejmować jakichkolwiek działań czy decyzji wpływających na kondycję Państwa lub Państwa przedsiębiorstwa. Sugerujemy, by przed podjęciem jakiegokolwiek kroków skonsultowali się Państwo z wykwalifikowanym doradcą.

Nasza publikacja została opracowana z należytą starannością, a Deloitte Touche Tohmatsu ani podmioty powiązane z DTT nie ponoszą odpowiedzialności za ewentualne błędy, które może ona zawierać ani za jakiegokolwiek straty poniesione przez osoby fizyczne lub prawne w związku ze skorzystaniem z zawartych tu informacji. Użytkownicy korzystają z zawartych tu informacji na własną odpowiedzialność.

Zespół Techniczny ds. Sprawozdawczości Finansowej

Eksperti Deloitte aktywnie wspierają proces wdrażania MSSF. W tym celu stworzyliśmy platformę usług ukierunkowanych właśnie na kwestie związane ze sprawozdawczością finansową według MSSF polskich standardów rachunkowości.

Zespół techniczny ds. sprawozdawczości finansowej, którego intencją jest aktywne wspieranie Państwa w zakresie implementacji MSSF, służy także pomocą poprzez wszelkiego rodzaju doradztwo i usługi ukierunkowane na kwestie związane ze sprawozdawczością finansową według MSSF. Znając specyfikę polskich zasad sprawozdawczości finansowej zespół ten ściśle współpracuje z ekspertami z naszych globalnych centrów kompetencyjnych ds. MSSF.

Nasze usługi

Audyty sprawozdań według MSSF

Doradztwo przy wdrożeniu MSSF

Forma doradztwa i naszego zaangażowania w ten proces jest w pełni elastyczna, co umożliwia jednostkom dostosowanie naszej pomocy do ich specyfiki i indywidualnych wymagań.

Konsultacje i opinie

Obejmują opracowanie przez naszych ekspertów opinii na temat stosowania regulacji MSSF jak również regulacji polskiego prawa z zakresu rachunkowości. Konsultacje mają za zadanie wskazanie rozwiązań właściwych dla danej sytuacji czy zagadnienia.

Szkolenia i warsztaty

- szkolenia teoretyczne i warsztaty z zakresu MSSF;
- cykliczne szkolenia związane ze zmianami w MSSF;
- szkolenia w zakresie polskich standardów rachunkowości.

Szkolenia te są dostosowane do indywidualnych potrzeb jednostki. Pełna elastyczność w tym zakresie pozwala na optymalne ustalenie zakresu oraz czasu szkolenia

Kontakt

Członkowie Zespołu Technicznego ds. Sprawozdawczości Finansowej:

Zbigniew Adamkiewicz

Partner

e-mail: zadamkiewicz@deloitteCE.com

Jarosław Suder

Menedżer

e-mail: jsuder@deloitteCE.com

Nasi specjaliści służą Państwu pomocą. Wszelkiego rodzaju zgłoszenia prosimy przysyłać w formie elektronicznej na jeden z wyżej wymienionych adresów e-mail.

Więcej o MSSF na stronie www.deloitte.com/pl/mssf

Kontakt

Zbigniew Adamkiewicz

Partner, Dział Audytu Deloitte
zadamkiewicz@deloitteCE.com

Biuro w Warszawie

Deloitte
ul. Piękna 18
00-549 Warszawa
Tel. +48 22 511 08 11/12

Biuro w Krakowie

Marek Turczyński
mturczynski@deloitteCE.com

Deloitte
ul. Al. Armii Krajowej 16
30-150 Kraków
Tel. +48 12 622 43 40

Biuro we Wrocławiu

Grzegorz Warzocha
gwarzocha@deloitteCE.com

Deloitte
ul. Rynek 7
50-106 Wrocław
Tel. +48 71 344 71 20

Biuro w Szczecinie

Jacek Mateja
jmateja@deloitteCE.com

Deloitte
Plac Rodła 8, XII piętro
70-419 Szczecin
Telefon: +48 91 359 40 65

Biuro w Łodzi

Maria Nowicka
mnowicka@deloitteCE.com

Deloitte
ul. Traugutta 25
90-113 Łódź
Tel. +48 42 290 60 00

Biuro w Gdańsku

Wacław Nitka
wnitka@deloitteCE.com

Deloitte
ul. Arkońska 6
80-387 Gdańsk
Tel. +48 58 761 67 60

Biuro w Katowicach

Artur Maziarka
amaziarka@deloitteCE.com

Deloitte
ul. Uniwersytecka 13
40-007 Katowice
Tel. +48 32 603 03 30

Biuro w Poznaniu

Jacek Mateja
jmateja@deloitteCE.com

Deloitte
ul. Marcelińska 90
60-324 Poznań
Tel. +48 61 860 21 00

Powyższa publikacja zawiera jedynie informacje natury ogólnej. Deloitte Touche Tohmatsu, firmy członkowskie oraz podmioty stowarzyszone nie świadczą tym samym, ani nie przedstawiają w tej publikacji porad księgowych, podatkowych, inwestycyjnych, finansowych, konsultingowych, prawnych czy innych.

Nie należy także wyłącznie na podstawie zawartych tu informacji podejmować jakichkolwiek decyzji dotyczących Państwa działalności. Przed podjęciem jakichkolwiek decyzji lub działań dotyczących kwestii finansowych czy biznesowych powinni Państwo skorzystać z porady profesjonalnego doradcy.

Deloitte Touche Tohmatsu, firmy członkowskie oraz podmioty stowarzyszone nie ponoszą odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody wynikające z wykorzystania informacji zawartych w publikacji ani za Państwa decyzje podjęte w związku z tymi informacjami. Osoby korzystające z powyższej publikacji robią to na własne ryzyko i ponoszą pełną związaną z tym odpowiedzialność.

Deloitte świadczy usługi audytorskie, konsultingowe, doradztwa podatkowego i finansowego klientom z sektora publicznego oraz prywatnego, działającym w różnych branżach. Dzięki globalnej sieci firm członkowskich obejmującej 140 krajów oferujemy najwyższej klasy umiejętności, doświadczenie i wiedzę w połączeniu ze znajomością lokalnego rynku. Pomagamy klientom odnieść sukces niezależnie od miejsca i branży, w jakiej działają. 165 000 pracowników Deloitte na świecie realizuje misję firmy: stanowić standard najwyższej jakości.

Specjalistów Deloitte łączy kultura współpracy oparta na zawodowej rzetelności i uczciwości, maksymalnej wartości dla klientów, lojalnym współdziałaniu i sile, którą czerpią z różnorodności. Deloitte to środowisko sprzyjające ciągłemu pogłębianiu wiedzy, zdobywaniu nowych doświadczeń oraz rozwojowi zawodowemu. Eksperti Deloitte z zaangażowaniem współtworzą społeczną odpowiedzialność biznesu, podejmując inicjatywy na rzecz budowania zaufania publicznego i wspierania lokalnych społeczności.

Nazwa Deloitte odnosi się do Deloitte Touche Tohmatsu, podmiotu prawa szwajcarskiego i jego firm członkowskich, które stanowią oddzielne i niezależne podmioty prawne. Dokładny opis struktury prawnej Deloitte Touche Tohmatsu oraz jego firm członkowskich można znaleźć na stronie www.deloitte.com/pl/onas.